

Notat 2008–6

Økonomien i jordbruket på Vestlandet

Trender og økonomisk utvikling siste tiåret, 1997–2006

Økonomi og arbeidsforbruk på sortsniiva i fruktdyrkinga

Økologisk mjølkeproduksjon

Torbjørn Haukås
Ane Margrethe Lyng
Anastasia Olsen
Rune Ommedal
Jon Sværen

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

Tittel	Økonomien i jordbruket på Vestlandet. Trendar og økonomisk utvikling siste tiåret, 1997–2006. Økonomi og arbeidsforbruk på sortsnivå i fruktdyrkinga. Økologisk mjølkeproduksjon
Forfattarar	Torbjørn Haukås, Ane Margrethe Lyng, Anastasia Olsen, Rune Ommedal, Jon Sværen
Utgjevar	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgjevingsstad	Oslo
Utgjevingsår	2008
Tal sider	90
ISBN	978-82-7077-705-1
ISSN	0805-9691

Litt om NILF

- Forsking og utgreiing om landbrukspolitikk, matvaresektor og -marknad, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innan landbruket; dette omfattar m.a. sekretariatsarbeidet for Budsjettnemnda for jordbruket og dei årlege driftsgranskingane i jord- og skogbruk.
- Utviklar hjelpemiddel for driftsplanlegging og rekneskapsføring.
- Er finansiert av Landbruks- og matdepartementet, Noregs forskingsråd og gjennom oppdrag for offentleg og privat sektor.
- Hovudkontor i Oslo og distriktskontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

«Driftsgranskingar i jord- og skogbruk» er ei årleg rekneskapsgransking der det inngår om lag 1000 bruk over heile landet. Grunnlagsmaterialet for denne granskinga er omfattande, og mange data vert det ikkje plass til i den landsdekkande publikasjonen. Det er stor etterspurnad etter lokale økonomiske data for Vestlandet. I tillegg er det er eit mål for NILF å gjere data frå driftsgranskingane lettare tilgjengelege.

Notatet er basert på driftsgranskingsdata frå dei tre vestlandsfylka Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Det deltek 168 bruk frå Vestlandet i granskinga, knapt 60 bruk frå kvart fylke. Dei økonomiske data i 10-årstrendane i kapittel tre er deflaterte etter konsumprisindeksen, medan 5-årsoversiktene i tabellsamlinga inneheld beløp i nominelle kroner frå kvart av åra. Kontinuiteten blant deltakarane i statistikken er god, derfor vil trendane over 5–10 år gje ei god oversikt over den økonomiske utviklinga i jordbruket i landsdelen. I tillegg til driftsøkonomien er totaløkonomien på bruka godt dokumentert.

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk er eit årleg fellesprosjekt, som krev stor innsats av medarbeidarar ved alle kontora til NILF. Distriktskontoret i Bergen har ansvaret for tala frå Vestlandet.

Jon Sværen er ansvarleg for tabellane i kapittel sju, Rune Ommedal har skrive kapittel to, Ane Lyng kapittel tre og Anastasia Olsen og Torbjørn Haukås har skrive resten av notatet. Heidi Knutsen har lest gjennom og komme med nyttige kommentarar. Takk til Anne Bente Ellevold som har ferdigstilt notatet for trykking.

Oslo, februar 2008
Ivar Pettersen

Innhald

1	INNLEIING	1
2	ØKONOMI OG ARBEIDSFORBRUK PÅ SORTSNIVÅ I FRUKTDYRKINGA	3
2.1	Økonomi.....	3
2.2	Arbeidsforbruk	6
2.3	Oppsummering.....	7
3	ØKOLOGISK MJØLKEPRODUKSJON	9
3.1	Resultat.....	9
4	TRENDAR OG ØKONOMISK UTVIKLING SISTE TIÅRET	13
4.1	Resultatmål i jordbruket	13
4.1.1	Driftsoverskot	13
4.1.2	Vederlag til arbeid og egenkapital (jordbruksinntekta)	16
4.1.3	Lønsevne per time	18
4.2	Skogbruket	22
4.3	Totaløkonomien på vestlandsbruka	23
4.3.1	Nettoinntekt.....	23
4.4	Nettoinvestering	24
4.5	Gjeld	26
4.6	Soliditet - egenkapitalprosent.....	27
5	SKATT.....	29
6	DRIFTSRESULTATET I JORDBRUKET PÅ VESTLANDET 2006.....	33
7	TABELLSAMLING 2002–2006	37
	FORKLARING PÅ FAGUTTRYKKA I TABELLSAMLINGA	89

Figurar

Figur 4.1	Driftsoverskot for heile landet og Vestlandet	14
Figur 4.2	Driftsoverskot i middel per bruk for ulike driftsformer på Vestlandet.....	15
Figur 4.3	Driftsoverskot i middel per bruk for ulike storleiksgrupper på Vestlandet	15
Figur 4.4	Jordbruksinntektene per årsverk for heile landet og Vestlandet.....	16
Figur 4.5	Jordbruksinntektene per årsverk for driftsformene mjølk/ gris, -mjølk/ storfekjøtt og mjølk/ sau.....	17
Figur 4.6	Jordbruksinntektene per årsverk for driftsformene sau og frukt.....	18
Figur 4.7	Lønsevne per time for heile landet og for Vestlandet.....	19
Figur 4.8	Lønsevne per time for dei ulike driftsformene	20
Figur 4.9	Driftsoverskot per bruk i skogbruket på Vestlandet	22
Figur 4.10	Nettoinntekt i middel per bruk for heile landet og for Vestlandet.....	23
Figur 4.11	Prosentvis fordeling av nettoinntekt til brukarfamilien på Vestlandet	24
Figur 4.12	Nettoinvesteringar for heile landet og Vestlandet	25
Figur 4.13	Nettoinvesteringar for driftsformene mjølk/ svin, mjølk, sau og frukt.....	26
Figur 4.14	Gjeld i middel per bruk for ulike driftsformer	27
Figur 4.15	Egenkapitalprosent for dei ulike driftsformene	28
Figur 6.1	Jordbruksinntekt per årsverk à 1845 timar i Vestlandsjordbruket i perioden 1975–2006.....	35

Tabellar

Tabell 2.1	Dekningsbidrag I og II per dekar, på ulike arter.....	4
Tabell 2.2	Dekningsbidrag I og II per dekar, for ulike eplesortar.....	5
Tabell 2.3	Tal arbeidstimar på ulike fruktartar	6
Tabell 2.4	Tal arbeidstimar på ulike eplesortar.....	7
Tabell 3.1	Samanlikning mellom svakaste og beste gruppe, sortert etter driftsoverskot per liter mjølk.....	10
Tabell 3.2	Samanlikning av økonomien mellom svakaste og beste gruppe i økologisk mjølke produksjon	11
Tabell 4.1	Mjølke/storfeproduksjon, Vestlandet og landet.....	21
Tabell 4.2	Saueproduksjon på Vestlandet og i heile landet	22
Tabell 5.1	Jordbruksfrådrag gruppert etter region	30
Tabell 5.2	Jordbruksfrådrag gruppert etter driftsformer, Vestlandet	30
Tabell 5.3	Jordbruksfrådrag gruppert etter bruksstorleik.....	31
Tabell 6.1	Samla oversikt for 2006	35

Tabellsamling

Tabell 1	Landsdeltal, Vestlandet	38
Tabell 2	Fylkestal, Hordaland	41
Tabell 3	Fylkestal, Sogn og Fjordane	44
Tabell 4	Fylkestal, Møre og Romsdal	47
Tabell 5	Vestlandet, storleiksgruppe I (under 50 daa), alle driftsformer	50
Tabell 6	Vestlandet, storleiksgruppe II (50–100 daa), alle driftsformer	53
Tabell 7	Vestlandet, storleiksgruppe III (100–200 daa), alle driftsformer	56
Tabell 8	Vestlandet, storleiksgruppe IV (200–300 daa), alle driftsformer.....	59
Tabell 9	Vestlandet, storleiksgruppe V (over 300 daa), alle driftsformer	62
Tabell 10	Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon.....	65
Tabell 11	Vestlandet, driftsformer, sauehald	68
Tabell 12	Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin	71
Tabell 13	Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau	74
Tabell 14	Vestlandet, driftsformer, frukt.....	77
Tabell 15	Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe under 15 årskyr	80
Tabell 16	Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe 15–19,9 årskyr	83
Tabell 17	Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe fra og med 20 årskyr.....	86

1 Innleiing

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk har ei lang historie. Noregs Vel starta driftsgranskingar alt i 1911. Granskinga vart overteken av Noregs landbruksøkonomiske institutt (NLI)¹ ved opprettinga i 1947.

Hovudformålet med driftsgranskingane er å vise resultat og utvikling i økonomiske tilhøve på gardsbruk der inntekter frå jordbruket har eit visst omfang. Driftsgranskingane skal vise økonomiske resultat for brukarfamilien og for ulike bruk med omsyn til storleik, driftsform og geografisk plassering. Vidare skal driftsgranskingane gje grunnlag for samanlikning med anna nasjonal og internasjonal statistikk, gje grunnlag for forskning og utgreiing, gje hjelp til rådgjeving og undervisning og til offentleg politikk og forvaltning.

Etter 1950 har det kvart år vore med om lag 1 000 bruk i driftsgranskingane. Ved utval av bruk, er det lagt vekt på at driftsgranskingane skal vere representative for den delen av landbruket der storparten av inntekta kjem frå bruket. Nye bruk til driftsgranskingane vert rekrutterte ut frå lister over bruk som er tilfeldig trekte ut frå Statens landbruksforvaltnings tilskotsregister. Uttrekte bruk skal ha eit standard dekningsbidrag som minst svarar til 8 ESU, eller 70 000–80 000 kroner. Det er produksjonsomfanget, og ikkje det økonomiske resultat på det enkelte bruket, som er kriterium for utvalet. Deltaking i driftsgranskingane er frivillig, og det er inga grense for kor lenge eit bruk kan vere med, men brukaren skal ikkje vere eldre enn 67 år. Kvart år vert om lag 10 prosent av deltakarbruka skifta ut.

Oppbygging av notatet

I 2006 var det i alt med 912 bruk i driftsgranskingane. Av desse kom 168 bruk frå Vestlandet. Dette notatet tar for seg den økonomiske utviklinga i jordbruket på Vestlandet dei siste 10 åra med hovudvekt på rekneskapsåret 2006.

I kapittel to ser vi nærare på fruktdyrkinga på Vestlandet. Kapittel tre viser økonomien i økologisk mjølkeproduksjon og kapittel fire viser utviklinga i økonomien i jordbru-

¹ NILF vart oppretta i 1986 ved at NLI vart slått saman med Sekretariatet for Budsjettnemnda i jordbruket

ket, soliditeten og totaløkonomien til brukarfamilien dei siste ti åra. Trendane i denne perioden er presenterte i figurar, og alle bakgrunnsdata er deflaterte etter konsumprisindeksen. Kapittel fem inneheld informasjon om jordbruksfrådraget og inntektsverknad av dette. Sjette kapittel inneheld den årlege pressemeldinga for Vestlandet som omhandlar driftsresultatet i jordbruket for året 2006. Kapittel sju er sjølv tabellsamlinga som inneheld tal frå driftsgranskingane for Vestlandet for dei siste fem åra. Tabellane er delte inn slik at ein kan finne tal for landsdelen, fylka, ulike storleiksgrupper og ulike produksjonar. Utvalet av bruk i driftsgranskingane skal ikkje vere representativt for jordbruket i kvar fylke, men for regionen. Alle dei økonomiske dataa i kapittel sju (tabellane) er nominelle tal for åra, og dermed ikkje inflasjonsjusterte.

Sist i notatet finn ein forklaringar på dei faguttrykka som er nytta.

2 Økonomi og arbeidsforbruk på sortsniiva i fruktdyrkinga

NILF har gjennom mange år registrert økonomidata frå fruktnæringa. Registreringane starta i samband med modellbruka på slutten på sytti-talet. Ei stamme av vertsbruk har utgjort datamaterialet sidan den gong, og fleire nye er komne til. Formålet med registreringane har vore å måle økonomien i fruktnæringa og samanlikne med andre produksjonar med tanke på inntektsutvikling.

Ønske frå næringa om data som kan vise økonomien i ulike fruktartar resulterte i at tre dyrkarar starta registrering med å dele kostnader og arbeidstimar mellom eple, pærer, plommer og søtkirsebær. Desse registreringane starta opp på slutten av nitti-talet. Resultata har vist at det er store variasjonar mellom fruktartar når ein tek omsyn til arbeidsforbruk. Mange dyrkarar hevdar også at det er store skilnader i økonomi mellom ulike sortar innanfor kvar art. Tre dyrkarar sa seg villige til å registrere kostnader og arbeidsforbruk på sortsniiva. NILF har følgd dei tre dyrkarane over tre år, 2003, 2004 og 2005. Det har vore gjort nøyaktige arbeidsregistreringar på sortsniiva. I tillegg er dei variable kostnadene fordelt på sortsniiva. Inntektene for kvar sort med frådrag for alle kostnader på fruktlageret, er også registrert på kvar sort.

I undersøkinga som denne artikkelen bygger på, har vi difor valt å sette fokus på kva art som gjev best økonomi, er det eple, pærer, plommer eller søtkirsebær? Kva sortar innan dei enkelte artane gjev best økonomisk resultat? Og kva andre forhold enn økonomi spelar inn ved val av sort og fruktart? I artikkelen nøyer vi oss med å presentere hovudresultata for forskjellen mellom eple, pærer, plommer og søtkirsebær og for ulike eplesortar. Meir utfyllande stoff om undersøkinga er publisert i NILF-rapport 2008-4.

2.1 Økonomi

Ein produsent ser gjerne på kva art eller sort som gjev god avling og kva prisar den aktuelle arten eller sorten gjev når ein vurderer lønsemda. Avlingsmengda som vi presen-

terer i denne artikkelen, er eit vekta snitt over alle åra for alle dyrkarane. Prisen for klasse 1 frukt er nettoprisen dyrkaren sit igjen med, når alle trekk ved fruktlageret er gjennomført. Distrikts- og kvalitetstilskot er ikkje med i prisen.

For å vurdere lønsemda, må ein trekke frå kostnader til sprøytemiddel, gjødsel, emballasje og diverse forbruksartiklar. Resultat for dette er presentert ved dekningsbidrag I. Endå viktigare for lønsemda, er kva produsenten sit att med også når arbeidskostnader er trekt i frå, dette er presentert ved dekningsbidrag II. Ved val av timesats, har vi lagt til grunn jordbrukstariffen frå Norsk skog- og landarbeiderforbund og arbeidsgjevaravgift for Vestlandet i dei aktuelle åra. I gjennomsnitt var timesatsen i desse åra rett i overkant av kr 140.

Resultata som er vist i tabellane i denne artikkelen, er det vekta snittet for alle dyrkarane over alle åra.

Tabell 2.1 Dekningsbidrag I og II per dekar, på ulike arter.

Art	Avling, kg pr daa	Pris kl. 1, kr	Dekningsbidrag I	Dekningsbidrag II
Epler	1 150	6,59	10 164	3 631
Plommer	643	15,18	10 297	191
Søtkirsebær	521	38,58	19 273	755
Pærer	826	6,73	7 571	2 998

Ved dekningsbidrag I, gjev søtkirsebær best resultat per dekar med kr 19 273. Eple og plommer ligg nokså jamt, rett i overkant av kr 10 000 per dekar, medan pærer ligg lågast, med om lag kr 7 500 per dekar. Desse artane har ulik arbeidsmengd, noko ein ser resultat av ved dekningsbidrag II, der arbeidskostnadane er trekte frå dekningsbidrag I.

Ved dekningsbidrag II viser undersøkinga at ein bør produsere eple eller pærer, som gjev høvesvis kr 3 631 og kr 2 998 per dekar. Pære som viste seg lite lønsamt ved dekningsbidrag I, er no lønsam sidan arten ikkje er spesielt arbeidskrevjande. Søtkirsebær som viste best lønsemd per dekar ved dekningsbidrag I, viser eit resultat i overkant av kr 750 per dekar. Dårligast ut av artane kjem plommer. Ein slik observasjon er kanskje noko overraskande, sidan det er ein art som ein vert tilrådd å dyrke, og som det er ein del nyplantning av. Plommer viser kr 191 i dekningsbidrag II per dekar årleg.

Resultata i undersøkinga viser at det er mest lønsamt å dyrke eple dersom ein legg dekningsbidrag II til grunn. Dette resultatet endrar seg noko om ein reduserer timesatsen på arbeidsforbruket. Ved ein reduksjon i timesatsen til kr 100, vert søtkirsebær arten som er mest lønsam å dyrke, dette fordi det er den mest arbeidskrevjande arten. I følgje NILF sine driftsgranskingar, viser tal frå Vestlandet at fruktdyrkaren oppnådde ei løns-evne per time på kr 85,21 i 2006.

Dersom arealet er minimumsfaktoren ved dyrking, løner det seg best å dyrke den arten som har høgast dekningsbidrag I. I dette tilfellet er det søtkirsebær. Dersom ein ynskjer høgast mogeleg timepris for innsett arbeid, løner det seg best å dyrke eple. For dyrkarar flest vil det vere best lønsemd å dyrke fleire ulike arter for å nytte ut arbeidskraft og marknad i løpet av sesongen. Då er økonomien i dei ulike sortane interessant å studere.

Vi vil no sjå på den arten som viste best lønsemd ved dekningsbidrag II, når ein nytta timeprisen i jordbrukstariffen, nemleg eple.

Tabell 2.2 Dekningsbidrag I og II per dekar, for ulike eplesortar

Eplesort	Avling	Pris kl. 1	Dekningsbidrag I	Dekningsbidrag II
Aroma	1 300	6,36	11 387	4 943
Discovery	1 218	8,55	13 429	7 390
Gravenstein	1 303	5,22	9 579	4 281
Quinte	481	7,57	3 978	-1 693
R.Gravenstein	1 484	5,85	12 281	6 109
R.Prins	698	5,95	5 159	-1 864
Summerred	1 299	6,92	11 843	4 456
Vista Bella	1 020	7,35	9 407	1 052
Gj.snitt eple	1 150	6,59	10 164	3 631

Resultata i undersøkinga viser at Discovery gjev høgast dekningsbidrag, rett i overkant av kr 13 400, per dekar. Andre sortar som har høgt dekningsbidrag er Aroma, Raud Gravenstein og Summerred som alle ligg over kr 11 000 per dekar.

I motsett ende er det to sortar som skil seg ut med lågt dekningsbidrag I, desse sortane er Raud Prins og Quinte som den dårlegaste. Dekningsbidrag I for desse sortane er for Raud Prins kr 5 195 og for Quinte kr 3 978 per dekar.

Dekningsbidrag II skal dekke faste kostnader på bruket og rente på kapitalen, og vert utrekna på same måte som det vart gjort på artar, ved å trekke arbeidskostnader ifrå dekningsbidrag I.

Resultata i tabellen viser to sortar som peikar seg ut med høgt dekningsbidrag II. Dette er Discovery med nærmare kr 7 400 og Raud Gravenstein som ligg i overkant av kr 6 100 i dekningsbidrag II per dekar. Under desse to sortane på toppen, finn ein 3 sortar som alle gjev eit godt resultat, med dekningsbidrag II liggande mellom kr 4 000–5 000. Desse sortane er Aroma, Gravenstein, og Summerred.

Sortane som kjem dårlegast ut ved dette resultatmålet, er Raud Prins og Quinte, som har eit negativt dekningsbidrag II på høvesvis 1 864 og 1 693 kr per dekar. Resultata frå tabellen viser at sortar som ligg høgt i dekningsbidrag I, også ligg høgt i dekningsbidrag II med få unntak. Unntaket er Vista Bella som har eit dekningsbidrag på nivå med Gravenstein. Denne sorten er meir arbeidskrevjande, noko som gjer at sorten er mindre lønsam om ein legg dekningsbidrag II til grunn.

Undersøkinga viser og to sortar² som gjev dårlegare avling enn dei andre. Sortane dette gjeld er Quinte med 481 kg og Raud Prins med 698 kg per dekar. Eit stort problem for desse sortane er at dei har stor vekselbering, som gjev låge snittavlingar.

Skal ein konkludere ut frå resultata med dekningsbidrag I og II, er dei mest lønsame eplesortane i vår undersøking Aroma, Discovery, Summerred og Gravensteinvariantane. Dei siste åra har enkelte av grossistane vore lite interesserte i å ta imot Gravenstein, og nokre felt med sorten er rydda før normalt for omløpet. Legg ein berre økonomisk resultat til grunn, velgjer ein vekk sortar som Raud Prins og Quinte. Andre faktorar som arbeidskapasitet og etterspurnaden i marknaden etter tidlege sortar, kan likevel føre til at ein dyrkar sortar som ikkje gjev det beste økonomiske resultatet per dekar. Eit anna viktig moment ved samansetting av sortar, er krav til pollensortar, som er avgjerande for resultatet.

² Meir om fruktsortar kan ein til dømes lese i Kvåle (1990 og 1995) og Redalen og Vestrheim (1991)

2.2 Arbeidsforbruk

Resultat frå dei økonomiske analysane viser at timeforbruk er svært avgjerande for kor god ein art eller sort er økonomisk. Tala som dei 3 brukarane har registrert på sortsnivå, er det mest unike med heile undersøkinga, og vi presenterer tal arbeidstimar for alle artar og eplesortar.

Tabell 2.3 Tal arbeidstimar på ulike fruktartar

Art	Tal dekar i bering	Hausta kg	Hausta kg, kl. 1	Sum timar, før hausting	Timar hausting	Sum timar	Hausta avling kl. 1, per haustetime	Arbeidstimar, per hausta tonn kl. 1	Areal per hausta tonn kl. 1
Edda	283,6	1 410	1 150	25,3	20,8	46,1	55,0	40,3	0,9
Plommer	49,1	643	643	30,7	41,2	71,8	15,7	111,2	1,6
Søtkirsebær	85,5	547	521	44,0	91,7	135,8	5,9	249,9	1,9
Pærer	45,7	937	826	22,2	10,3	32,5	80,3	39,4	1,2

1) Timar hausting inneheld alle arbeidsprosessar i haustinga, som er tilrettelegging, henting av emballasje, sortering (plommer) og transport til lager

Tabellen viser ni ulike parameter. Tal dekar i bering viser det totale tal dekar som er i bering av arten hjå alle brukarane over alle åra i undersøkinga vår. Hausta kg, hausta kg klasse 1, timar før hausting, timar til hausting og sum timar, er tal frå alle bruka over alle åra. Resultata er eit vekta gjennomsnitt per dekar. I timar til hausting er alle arbeidsprosessar som er høyrer med i haustinga medrekna, det vil sei tilrettelegging, henting av emballasje, sortering (plommer) og transport til lager. Dette fører til at haustekapasiteten vert noko lågare enn om ein berre hadde rekna med sjølve haustinga. Hausta avling klasse 1 per haustetime, er kva ein klarar å hauste i kg av klasse 1 frukt per time. Arbeidstimar per hausta tonn klasse 1, er tal arbeidstimar ein treng for å dyrke eit tonn klasse 1 og areal per hausta tonn, er kva areal ein treng for å produsere eit tonn klasse 1.

Tabellen viser at søtkirsebær er den mest arbeidskrevjande arten, med 44 timar før hausting og 91,7 timar til hausting. Tal timar til hausting er avhengig av tal kg per dekar. Areal med stor avling fører til at ein brukar lengre tid å hauste avlinga på dette arealet. Avlingsnivået vi opererer med i vår undersøking, er kva dyrkarane faktisk har oppnådd. Resultatet på 91,7 timar per dekar til hausting, gjev ein haustekapasitet på 5,9 kg klasse 1 per time. På same måten som tid nytta til hausting, er haustekapasiteten avhengig av storleiken på avlinga per dekar. Ved stor avling vil kunne hauste meir på kvar stad før ein flyttar på seg, og dette fører til høgare haustekapasitet per time.

Eple er mindre arbeidskrevjande enn søtkirsebær. Før hausting nytta dyrkarane 25,3 timar, medan haustinga tok 20,8 timar per dekar. Haustekapasiteten på eple klasse 1 er 55 kg per time, medan totalt arbeidskrav er 40,3 timar for å produsere 1 tonn eple. Tala for plommer viser at sum timar før hausting er 30,7, medan haustinga er på 41,2 timar. Haustekapasiteten hjå våre dyrkarar er 15,7 kg per time, og ein treng 111,2 timar for å produsere 1 tonn plommer. Pærer er den minst arbeidskrevjande arten. Våre tal viser 22,2 og 10,3 timar, til høvesvis arbeid før og til hausting. Haustekapasiteten for pærer er 80,3 kg for klasse 1 per time, og ein treng 39,4 timar for å produsere 1 tonn pærer.

Samanliknar ein arbeidsforbruk for dei fire fruktartane, viser undersøkinga at søtkirsebær er mest arbeidskrevjande. Deretter kjem plommer, eple og pærer.

Tabell 2.4 Tal arbeidstimar på ulike eplesortar

Art	Tal dekar i bearing	Hausta kg	Hausta kg, kl. 1	Sum timar, før hausting	Timar hausting	Sum timar	Hausta avling kl. 1, per hauste-time	Arbeidstimar, per hausta tonn kl. 1	Areal per hausta tonn kl. 1
Aroma	63,3	1 722	1 300	23,0	22,6	45,6	57,5	35,1	0,8
Discovery	32,6	1 496	1 218	25,4	17,4	42,8	70,2	35,1	0,8
Gravenstein	29,3	1 593	1 303	17,9	19,6	37,5	66,6	28,7	0,8
Quinte	19,2	635	481	22,4	17,9	40,3	26,8	83,8	2,1
R.Gravenstein	31,2	1 838	1 481	19,1	24,5	43,7	60,3	29,5	0,7
R.Prins	26,8	781	698	30,7	19,0	49,7	36,7	71,2	1,4
Summerred	46,2	1 479	1 299	28,9	23,2	52,2	55,9	40,2	0,8
Vista Bella	16,3	1 130	1 020	37,7	21,3	59,1	47,8	57,9	1,0
Vekta snitt alle	283,6	1 410	1 150	25,3	20,8	46,1	55,0	40,3	0,9

1) Timar hausting inneheld alle arbeidsprosessar i haustinga, som er tilrettelegging, henting av emballasje og transport til lager

Gul og Raud Gravenstein har lågast timeforbruk før hausting, med høvesvis 17,9 og 19,1 timar per dekar. Desse sortane gjev og gode avlingar, som fører til at dette er einaste sortane ein treng under 30 timar for å produsere eit tonn av.

Vista Bella og Summerred er arbeidskrevjande sortar. Grunnen til at Vista Bella er så arbeidskrevjande, kjem av mykje tynningsarbeid. Her brukar ein 19 timar, som er meir enn 10 timar over snittet for denne arbeidsoperasjonen.

2.3 Oppsummering

Undersøkinga viser at det er stor skilnad både mellom dei ulike fruktartane og mellom sortar, både når det gjeld dekningsbidrag og arbeidstid. Når det gjeld lønsemda viser undersøkinga at timepris dyrkarane må betale for arbeidskrafta, er avgjerande for resultatet til arten eller sorten. For dyrkarane gjeld det å setja saman artar og sortar på ein slik måte et ein kan utnytte både areal og arbeidskraft på ein optimal måte.

3 Økologisk mjølkeproduksjon

For å få betre kunnskap om økonomi, produksjon og forbruk av arbeid ved økologisk drift, vart det for rekneskapsåret 2006 rekruttert til saman 32 økologiske mjølkeprodusentar til driftsgranskingane, fordelt over heile landet.

I dette kapittelet presenterar vi resultat³ frå undersøkinga om økonomi, produksjon og arbeidsforbruk, der vi spesielt ser på innbyrdes variasjonar mellom dei økologiske bruka. Bruka er sortert etter driftsoverskot per liter mjølk. Dette sorteringskriteriet er brukt fordi kvotesystemet for mange mjølkeprodusentar er den avgrensande faktoren for produksjonsvolumet. Denne avgrensinga vil vere styrande for kva disposisjonar brukaren kan gjere for å få eit best mogeleg økonomisk resultat.

Bruka er delt inn i tre grupper; tredelen med best resultat, frå no av «beste tredel», tredelen med svakaste resultat, «svakaste tredel» og tredelen med resultat rundt gjennomsnittet. Utrykka svakaste og beste viser berre til storleiken på dei målte beløpa. Samanlikninga i tabellen under set svakaste tredel opp mot beste.

3.1 Resultat

Svakaste gruppa har fleire årskyr, produserer meir mjølk og har noko meir areal. Beste gruppe derimot, produserer meir grovfôr per daa, har høgare yting per årsku og produserer meir kjøt til slakt. Kvotefylling er temmeleg likt for gruppene.

For produksjonsinntektene er det lite som skil, og det er først når vi kjem til kostnadene, vi ser kva som gjev variasjonen i det økonomiske resultatet. Den svakaste gruppa har både høgare variable- og faste kostnader, og skilnadene er store. For dei variable kostnadene er det fôrkostnadene som viser størst avvik. Den svakaste gruppa fôr for kr 5 700 i kraftfôr per årsku, eller for kr 1,15 per liter mjølk. Tilsvarande tal for den beste gruppa er kr 4 500 og kr 0,87. For anna innkjøpt fôr er kostnaden kr 1 895 per

³ Resultata i denne artikkelen er utdrag frå eit notat om økologisk mjølkeproduksjon, NILF notat 2008-2, Det krever sin bonde.

årsku for den svakaste gruppa, og kr 290 for den beste. Meir sjølvprodusert fôr i den beste gruppa forklarar mykje av skilnaden.

Ser vi på dei faste kostnadene er det kostnader til leigd hjelp og maskinleige som gjev størst utslag. Kostnadene til leigd arbeid utgjer 70 prosent meir for den svakaste gruppa, og for maskinleige, heile 370 prosent meir (sjå tabell 3.2).

Resultatet er at den beste gruppa oppnår eit vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, på kr 217 800 og ein lønsevne per time på kr 108. Tilsvarande tal for svakaste gruppe er kr 114 000 og kr 51.

Den svakaste gruppa har eit betre driftsoverskot både for skogen, tilleggsnæring og anna næring, og noko meir i lønsinntekt. Det kan sjå ut som at denne gruppa bruka meir tid på andre aktivitetar i og utanfor bruket, enn på mjølkeproduksjonen, og har meir leigd arbeidskraft. Den beste gruppa bruker tid i drifta. Ser vi på resultatutrekningane og nettoinntekta, som er summen av driftsoverskotet av alle yrkesgreiner, lønsinntekt og trygd, ser det ut til å løne seg.

Av dei økonomiske resultatata ser vi at dei som gjer det best, er dei som legg mest eigen tid i drifta. Den same tendensen ser vi blant konvensjonelle mjølkebønder når det gjeld variasjon, der den beste tredelen utfører ein større del av arbeidet i drifta sjølv. Dei som bruker mykje av eigen arbeidstid på andre aktivitetar, kjem økonomisk dårlegare ut enn dei som har høg eigeninnsats i mjølkeproduksjonen.

Tabell 3.1 Samanlikning mellom svakaste og beste gruppe, sortert etter driftsoverskot per liter mjølk

	Svakaste gruppe	Beste gruppe
Tal observasjonar	11	11
Areal i alt, daa	331	321
<i>herav grovfor og beite</i>	295	278
Avlingar i FEm/daa	295	346
Grovfor og beite	294	350
Storfe		
Arskyr, stk.	19,8	18,1
Kviger over eit ar, stk.	10,4	8,8
Oksar over eit ar, stk.	1,2	2,8
Mjølkk per arsku, kg	5 662	5 961
Omsett mjølk, l	97 834	93 062
Mjølkekvote, l	102 912	37 630
Prisar, kr		
Mjølkk	4,13	4,09
Kukjøtt	30,50	32,07
Storfekjøtt	33,19	36,47
Arbeid i jordbruket, t	3 628	3 441
<i>herav leigd arbeid, t</i>	1 095	508
Arbeid per arsku, t	183	190
Arbeid per l mjølk, min	2,2	2,2

Tabell 3.2 Samanlikning av økonomien mellom svakaste og beste gruppe i økologisk mjølke produksjon

	Svakaste gruppe	Beste gruppe
Produksjonsinntekter, kr		
Husdyrprodukt av storfe	507 100	514 000
<i>herav mjølk</i>	404 100	381 100
<i>herav storfeslakt (ekskl. ku)</i>	12 800	42 400
Andre husdyrprodukt	8 000	600
Tilskot	340 100	333 500
<i>herav areal og kulturlandskapstilskot</i>	88 100	88 000
<i>herav husdyrtilskot</i>	73 800	72 000
<i>herav pristilskot</i>	79 500	76 300
<i>herav spesielle tilskot inkl. økologisk tilskot</i>	54 200	51 900
Andre inntekter (planteprodukt m.m.)	36 700	28 300
Sum produksjonsinntekter	891 900	876 400
Kostnader, kr		
Sum variable kostnader	233 400	161 000
<i>herav kraftfor</i>	112 800	80 800
<i>herav gjødsel og kalk</i>	2 800	1 900
<i>herav anna for inkl. balanseendring</i>	37 500	5 300
Sum faste kostnader, ekskl. avskrivningar	417 000	283 000
<i>herav leigd arbeid</i>	125 300	73 800
<i>herav maskinleige</i>	72 500	15 200
Avskrivningar	108 100	78 600
<i>herav bygningar</i>	57 100	40 900
<i>herav traktor, maskinar og reiskap</i>	48 600	36 300
Sum kostnader	758 500	522 600
Resultatutrekning, kr		
Dekningsbidrag, inklusiv tilskot	658 500	715 400
Dekningsbidrag per liter mjølk	6,73	7,69
Driftsoverskot i jordbruket	133 400	353 800
Driftsoverskot per liter mjølk	1,36	3,80
Driftsoverskot i skogen	46 600	-700
Driftsoverskot tilleggsnæring	81 300	36 121
Driftsoverskot anna næring	42 900	500
Løsinntekter	181 800	155 800
Nettoinntekt	504 300	556 100
Vederlag til alt arbeid og eigenskap per arsverk	114 000	217 800
Lønsevne per arsverk	93 500	198 300
Lønsevne per time	50,67	107,49

4 Trendar og økonomisk utvikling siste tiaret

Dette kapittelet viser ein del trendar og utviklingstrekk i jordbruket på Vestlandet frå og med 1997 til og med 2006. Materialet er gruppert etter region, storleik og driftsform. Nokre av gruppene er små, og for dei kan utskifting av bruk og større investeringar på ein skilde bruk gje utslag på resultatata.

Alle resultatata i dette kapittelet er omrekna til 2006-kroner etter konsumprisindeksen.

4.1 Resultatmal⁴ i jordbruket

Figurane i dette avsnittet viser utviklinga for følgjande resultatmål i jordbruket: Driftsoverskot per bruk, vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk og lønsevne per time.

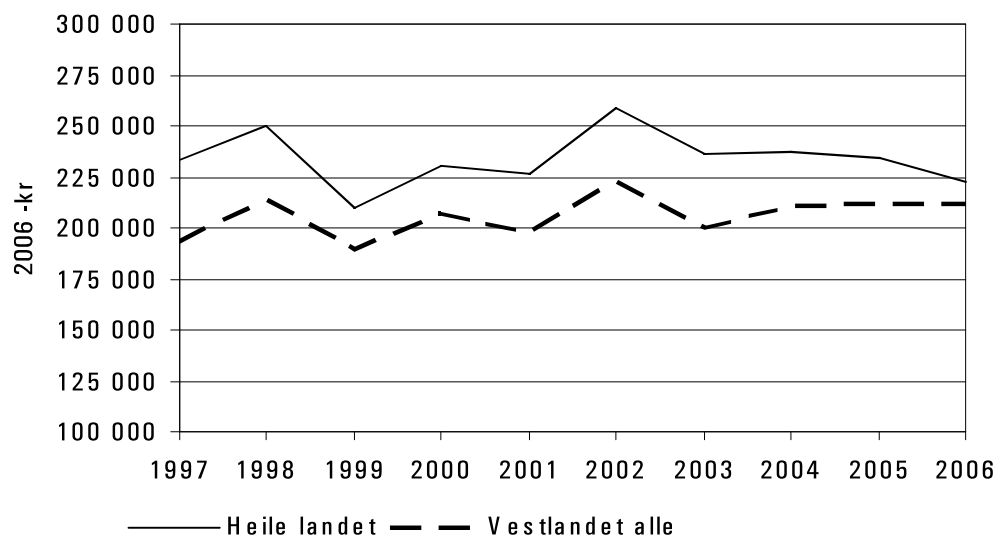
4.1.1 Driftsoverskot

Driftsoverskot er produksjonsinntekter minus kostnader per bruk. Driftsoverskotet skal dekke løn til familien og gje vederlag til både eigen og lånt kapital.

Utviklinga for Vestlandet har følgd same trenden som resten av landet. I 2006 låg gjennomsnittleg driftsoverskot på Vestlandet på nivå med 2005, medan driftsoverskotet i resten av landet gjekk ned med 5 prosent (figur 4.1). Årsaka til nedgang i driftsoverskotet på landsbasis var ein stor kostnadsvekst frå 2005 til 2006. Det var særleg kostnader til kraftfôr og maskinleige som auka, og leasingkostnader spesielt. Dei siste tre åra har skilnaden i driftsoverskot mellom landet og Vestlandet blitt mindre, og i 2006 er skilnaden på kr 11 000, noko som er 50 prosent mindre enn i 2005. Viktigaste årsaka til dette er at skilnaden i storleik på bruka på Vestlandet og resten av landet har minka i utvalet. Det har vore ein stor avgang av små bruk frå næringsa dei siste åra, medan nye store einingar er komne til.

⁴ Sjå forklaringa på faguttrykk bakerst i notatet.

For Vestlandet har driftsoverskotet halde seg jamt rundt kr 200 000 gjennom perioden. Lågast driftsoverskot var det i 1999 med kr 182 000, og høgast i 2002, med kr 215 000. Endring i gjennomsnittleg driftsoverskot siste år er lite.

Figur 4.1 Driftsoverskot for heile landet og Vestlandet

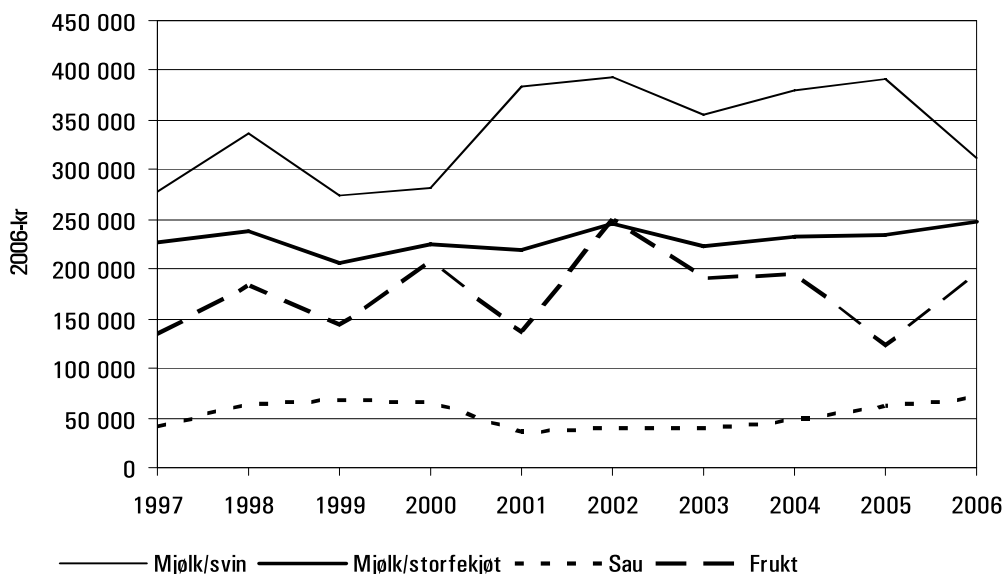
Kombinasjonen mjølk og svin har det høgaste driftsoverskotet gjennom heile perioden. Dette er relativt store bruk med 219 dekar innmark i middel, og med eit produksjonsomfang i middel på 15,1 årskyr, 26 purker og 339 slaktegrisar. Dei har hatt eit driftsoverskot på mellom kr 350 000 og kr 400 000 siste halvdel av perioden, men trenden er snudd, og i 2006 låg driftsoverskotet på kr 313 000 (figur 4.2). Dette skuldast auke i kraftfôrkostnader og leasingkostnader. Investeringsnivået for denne driftsforma var i 2006 på det lågaste i siste tiårs perioden. På grunn av utskifting av bruka i driftsgranskingsane auka avskrivningane med 5,8 prosent og det påverkar også driftsoverskotet. I følgje driftsgranskingsmaterialet har Vestlandet størst auke i leasingkostnader i 2006, sjølv om leasingkostnadene framleis er lågast på Vestlandet. Driftsgranskingsmaterialet viser at to tredelar av kostnadene til leasing på Vestlandet skrive seg frå Møre og Romsdal⁵.

Mjølkeproduksjon kombinert med storfekjøtt er den største driftsforma på Vestlandet. I denne gruppa har det vore små endringar gjennom heile tiårs-perioden, og det gjennomsnittlige driftsoverskotet for 2006 er på kr 248 000.

Fruktbruka hadde i 2005 det lågaste driftsoverskotet i perioden, men i 2006 auka overskotet med 58 prosent og låg på kr 195 000. Årsaka ligg i gode fruktavlingar i 2006 samstundes som fruktprisane låg på eit gjennomsnittleg nivå.

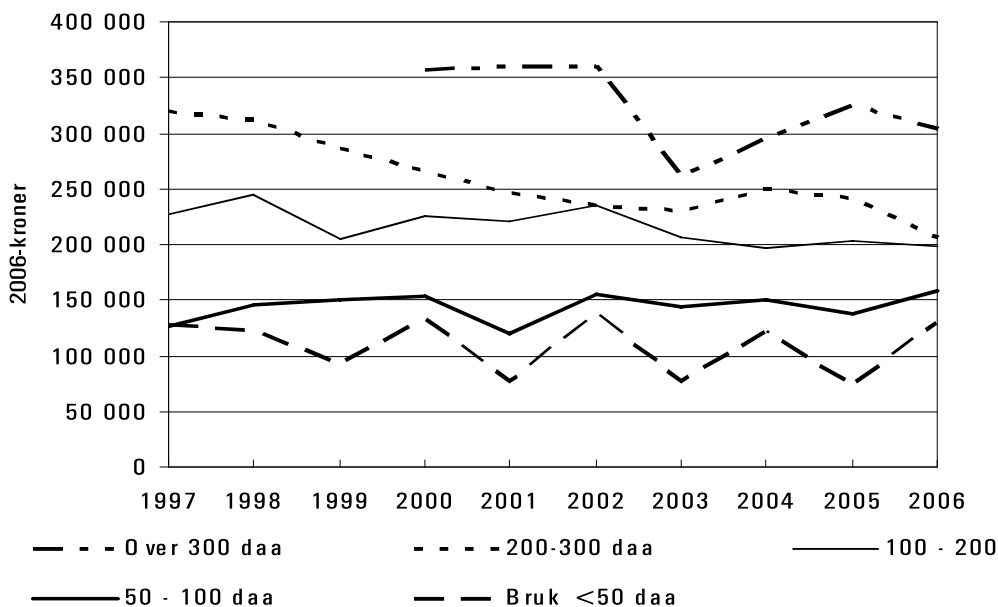
Sauehald har hatt eit lågt driftsoverskot i heile perioden samanlikna med andre driftsformer. Sauebruka på Vestlandet er små, og har svakare økonomi enn på landsbasis. Hovudårsaka er liten produksjon per bruk samanlikna med landsgjennomsnittet. Det har vore små endringar over perioden, men vi ser ein liten, positiv trend dei siste fem åra. Den same tendensen ser vi på landsbasis. Årsaka er auka produksjon, auke i prisen på sau- og lammekjøtt kombinert med ein moderat kostnadsauke.

⁵ Kjelde: Notat 2007-18 «Gjeld og driftskredittundersøkelse på bakgrunn av driftsgranskingsmaterialet for 2006»

Figur 4.2 Driftsoverskot i middel per bruk for ulike driftsformer på Vestlandet

Driftsoverskotet for ulike storleiksgrupper varierer. Bruk over 300 daa inneheldt fram til 2002 flest mjølk- og svineprodusentar. I 2006 var det mjølkeprodusentar som dominerte gruppa med 58 prosent. Likevel er det bruka med er mjølk og svin som trekkjer ned driftsoverskotet for storleiksgruppa. Den minste gruppa, bruk under 50 daa, er i hovudsak bruk med fruktproduksjon og mindre saueprodusentar.

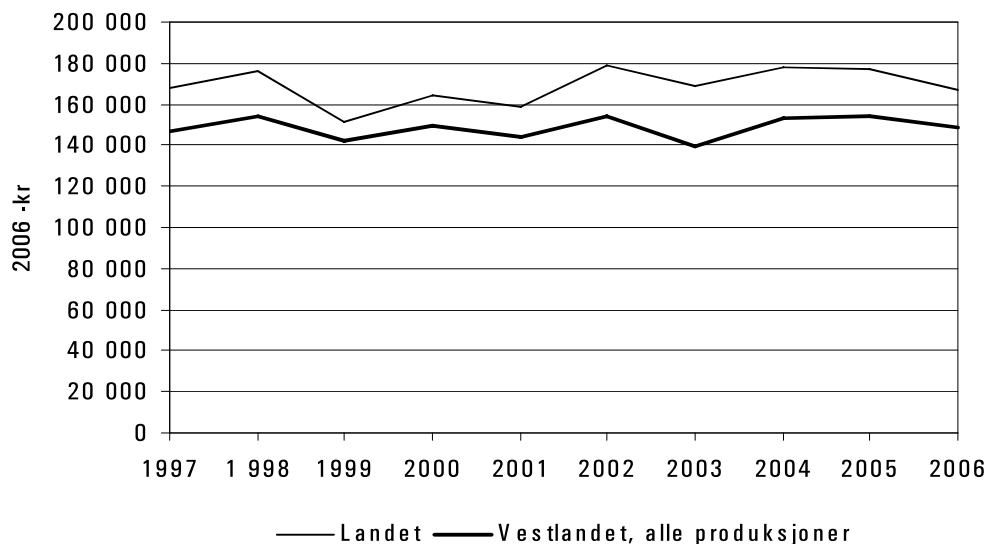

Figur 4.3 Driftsoverskot i middel per bruk for ulike storleiksgrupper på Vestlandet

4.1.2 Vederlag til arbeid og eigenkapital (jordbruksinntekta)

Jordbruksinntekta er her definert som løn til alt arbeid og rente på eigenkapitalen, og viser kor mykje som er att til å dekke alt arbeid på bruket (også leigd hjelp), og til forrenting av eigenkapitalen.

Figur 4.4 viser jordbruksinntektene per årsverk for heile landet og for Vestlandet. For Vestlandet ligg snittet mellom kr 140 000–150 000 gjennom perioden. I 2006 var jordbruksinntektene per årsverk på kr 149 000, og det er det er nest beste resultatet gjennom tiårsperioden. Gjennomsnittet for Vestlandet har hatt same utvilking som landet gjennom heile perioden, men har lege om lag kr 20 000 per årsverk under landsgjennomsnittet. Dette kan forklarast med mindre produksjonseiningar på Vestlandet.

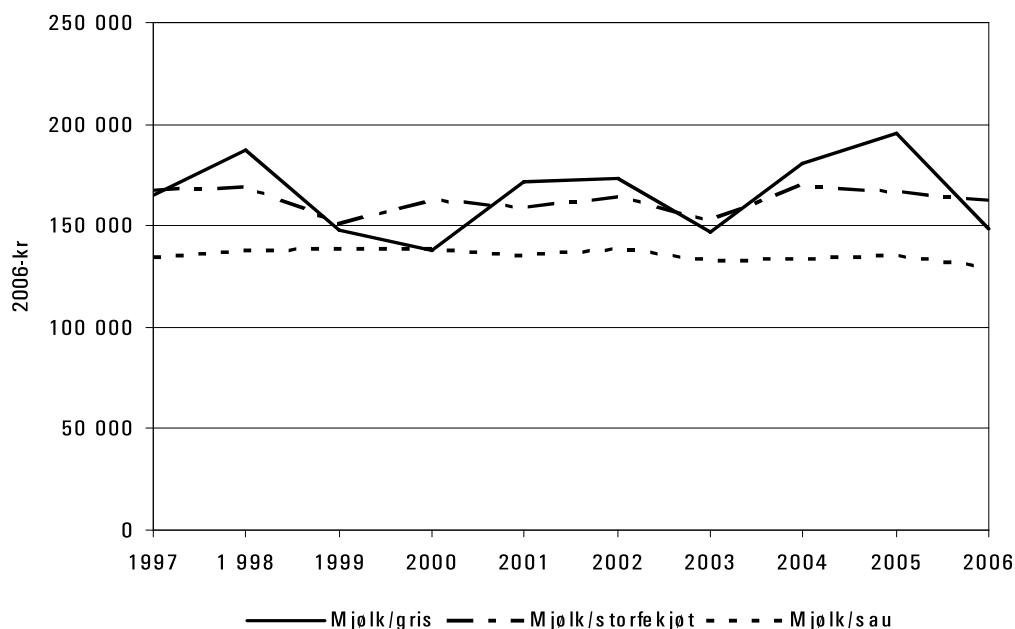

Figur 4.4 Jordbruksinntektene per årsverk for heile landet og Vestlandet

Jordbruksinntekt for bruka med produksjonsforma mjølk /svin gjekk drastisk ned i 2006. Nedgangen var på kr 46 000 per årsverk. Det skuldast auke i maskinleigekostnader og kraftfôrkostnader kombinert med auke i rentenivå, medan produksjonsinntektene låg på same nivå som året før. Årsaka til auka kraftfôrkostnader kan vere at produksjonsomfanget auka med 1,3 årskyr, og at bøndene gjekk over til dyrare kraftfôrtypar. Mjølks-/svineprodusentane oppnådde dermed svakare resultat enn mjølkeprodusentane i 2006.

Driftsforma mjølk/storfekjøt har også hatt ein liten nedgang i resultatet. Mjølks/storfekjøt produsentane auka tal årskyr med 2,3 medan produksjonsinntektene auka med 10,5 prosent. Kostnadene til maskinleige og kraftfôr auka også for denne gruppa.

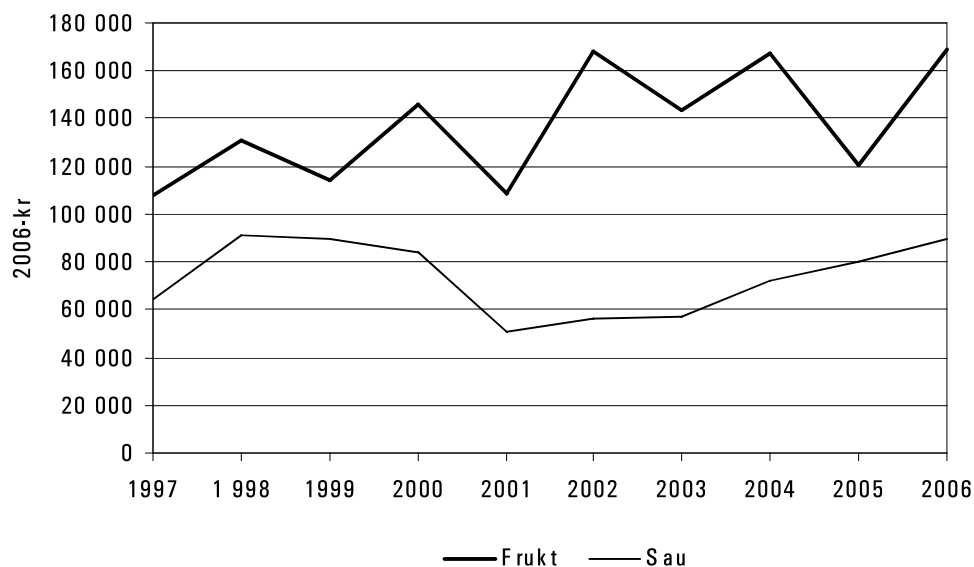
Mjølks- og sauekjøt produsentane auka produksjonen med 0,3 årskyr og 6 vinterfôra sau. Dei auka produksjonsinntekta med 2,8 prosent, medan kostnader i alt auka med 5,9 prosent. Resultatet for denne driftsforma var om lag uendra frå 2005 til 2006.

Figur 4.5 Jordbruksinntektene per årsverk for driftsformene mjølk/ gris, -mjølk/ storfe- kjøt og mjølk/ sau

Fruktavlingane varierer mykje mellom år. Vekselbering er ofte eit problem i frukt- næringa. I 2005 var avlingane låge og fruktprodusentane fekk også eit svakt økonomisk resultat dette året. I 2006 derimot sørge høge avlingar for det beste resultatet dei siste ti åra. Høg fruktavling i 2006 førte til at kostnadar for leigd arbeid auka med 78 prosent i forhold til 2005. Fruktbønder hadde i snitt ei nettoinvestering på kr 30 000 i 2006. Det var høgaste nettoinvesteringa i siste tiårsperioden.

Dei reine sauebruka er dei som jamt over har den lågaste jordbruksinntekta. Prisane på sau- og lammekjøt har gått opp med over kr 3 per kg, og kiloprisen var i 2006 i snitt på kr 30,32. Trass låg lønsemd i sauenæringa, har bruka i vårt utval hatt ein produksjonsauke siste året, noko som har påverka jordbruksinntekta positivt.

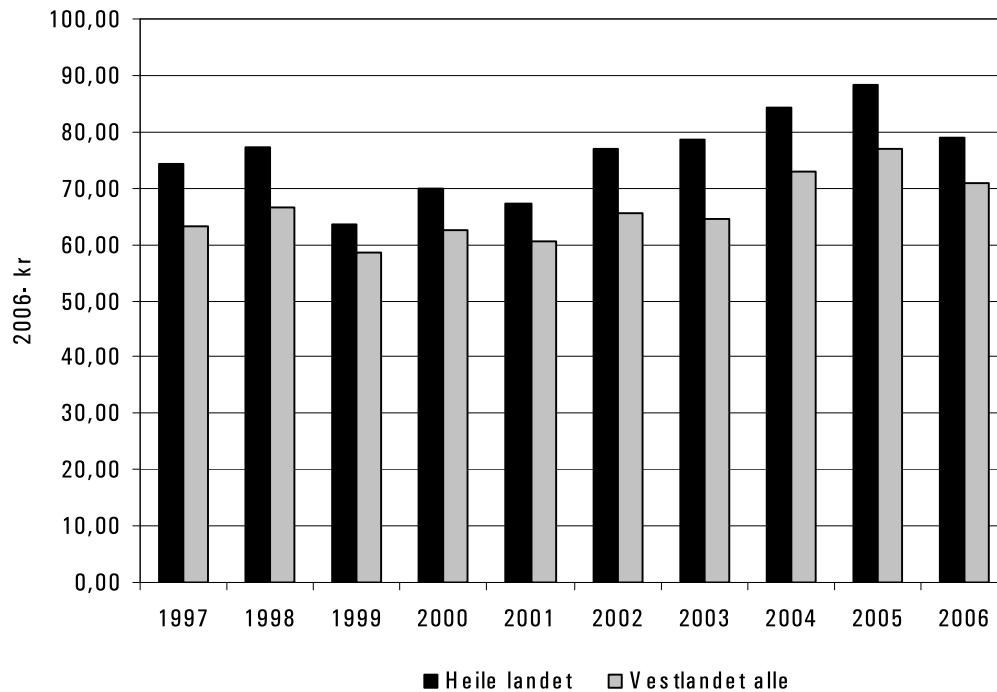

Figur 4.6 Jordbruksinntektene per årsverk for driftsformene sau og frukt

4.1.3 Lønsevne per time

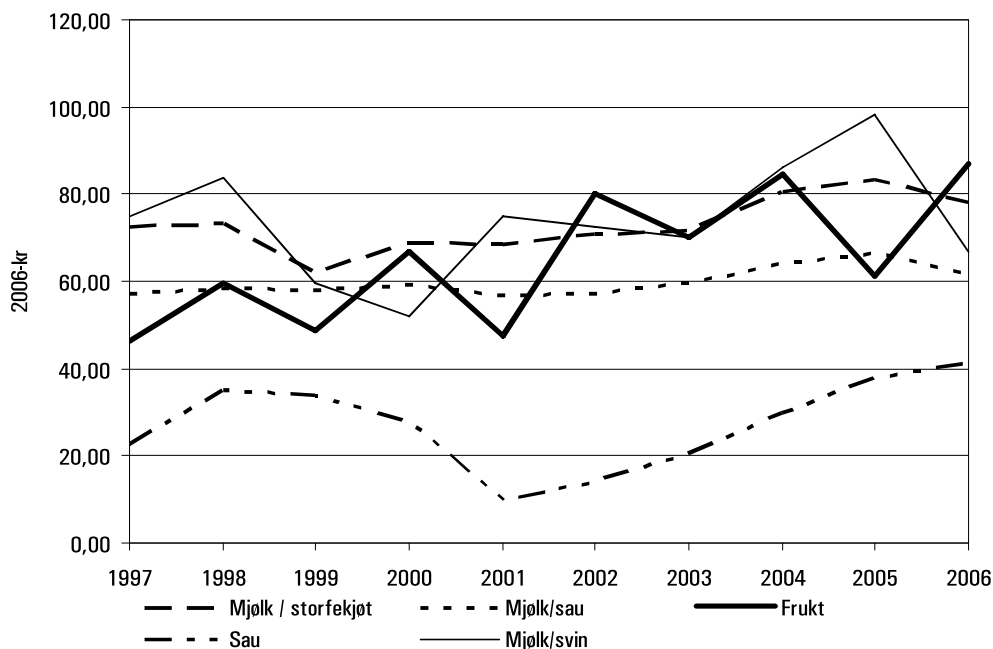
Lønsevne per time er arbeidsfortenesta til familien pluss kostnader til leigd arbeid delt på alle innsette arbeidstimar. Lønsevna syner kor mykje som er igjen til løn når all innsett kapital har fått godtgjering.

Lønsevna per time for vestlandsbruka var i 2006 på kr 71,00 (figur 4.7). Vi ser av figuren at lønsevna per time gjekk ned frå 2005. Hovudårsaka til dette er renteauken som slår sterkt ut når ein godskriv all innsett kapital. Vestlandet har hatt same utviklinga som resten av landet gjennom tiåret, men nivået ligg noko under landsgjennomsnittet.

Figur 4.7 Lønsevne per time for heile landet og for Vestlandet.

Lønsevna for driftsformene mjølk/ storfekjøt og mjølk/ sau har gått ned siste året, og var i 2006 på høvesvis kr 78 og kr 61 per time mot kr 82 og kr 64 i 2005 (figur 4.8). Lønsevna for sauebønder har halde fram med ei positiv utvikling, og auka i 2006 til kr 41 per time mot kr 37 i 2005. Økonomien i sauehaldet er framleis svært svak på Vestlandet som elles i landet, trass i ein liten auke kvart år sidan 2001. Lønsevna for fruktbøndene viste ein kraftig oppgang i 2006, og denne gruppa hadde det beste resultatet i siste tiårsperiode med kr 87 per time.

Figur 4.8 Lønsevne per time for dei ulike driftsformene

Det kan vere interessant å sjå kva som skil Vestlandsbruk frå bruk elles i landet. I tabellane under har vi valt å sjå på produksjonsformene mjøl/ storfekjøtt og sau, og samanlikna dei med tilsvarende produksjon i heile landet for året 2006.

Det er lite som skil mjølkebruka på Vestlandet frå mjølkebruka elles i landet. Vestlandsbruka er noko mindre, har mindre mjølkekvote og omset mindre storfekjøtt. Dei er elles like produktive og effektive som mjølkeprodusentane i resten av landet.

Tabell 4.1 Mjølkestorfeproduksjon, Vestlandet og landet

Mjølkestorfe	Vestlandet	Heile landet
<i>rskyr</i>	17,6	18,2
Jordbruksareal, daa	246,7	275,7
Mjølkekvote	107 697	111 028
<i>Timar i jordbruket</i>	3 232	3 390
Timar per arsku	184	186
<i>Produksjon</i>		
Mjølke per arsku, kg	6 726	6 723
Storfekjøtt omsatt, kg	3 786	4 516
<i>Prisar</i>		
Mjølke, kr	3,46	3,53
Kukjøtt, kr	29,33	29,11
Anna Storfekjøtt, kr	34,82	34,54
<i>Resultatmal</i>		
Driftsoverskot, kr	247 854	251 432
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per arsverk	162 000	163 241
Lønsevne, kr/time	76,49	77,17

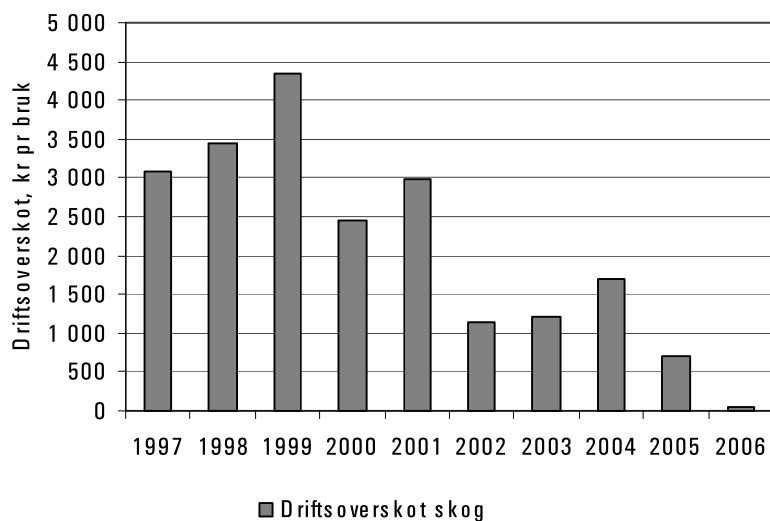
Lønsemda i sauehaldet på Vestlandet har vore svak i ei årrekkje. Mykje av årsaka er at sauebruka på Vestlandet er mindre enn bruka elles i landet. Små og ofte tungdrivne bruk kan forklarar skilnaden i arbeidsforbruk. Vestlandsbruka produserer også mindre kjøtt per vinterføra sau (v.f.s.) og har færre gagnslam, og til saman gjer dette store utslag på driftsresultatet. For dei bruka som har stort produksjonsomfang, betyr økonomien meir. Dei må drive profesjonelt, og pris, kvalitet og mengde omsatt kjøtt betyr mykje meir for dei enn for dei med få dyr. Det er også slik at for dei små bruka vil alternativverdien av arbeidskrafta vere høg. Mange brukarane i denne gruppa har full jobb ved sida av bruket, og dei har derfor vilje og evne til å investere i arbeidssparande tiltak som ikkje nødvendigvis står i forhold til omsetninga på bruket.

Tabell 4.2 Sauproduksjon på Vestlandet og i heile landet

Sau	Vestlandet	Heile landet
<i>Tal vinterføra sau (v.f.s.)</i>	103	129
Jordbruksareal, daa	159	178,4
<i>Timar i jordbruket</i>	1 984	2 147
Timar per v.f.s.	19,2	16,6
<i>Produksjon</i>		
Kjøtt per v.f.s.,kg	25	28
Omsett sau- og lammekjøtt, kg	2 664	3 562
	1,3	1,4
<i>Prisar</i>		
Sau- og lammekjøtt, kr	30,32	29,82
Ull, kr	33,25	32,54
<i>Resultatmal</i>		
Driftsoverskot, kr	70 589	105 768
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per arsverk	89 500	114 902
Lønsevne, kr/time	40,53	53,44

4.2 Skogbruket

Dei fleste gardsbruka i driftsgranskingane har skogareal knytt til bruket. Mesteparten av bruka driv ikkje aktivt skogbruk, og driftsoverskotet frå skogen utgjer berre ein liten del av totalinntekta. På nokre bruk betyr derimot inntekter frå skog og utmark mykje, særleg på Nordmøre. Driftsoverskotet for skogen er lågt gjennom heile perioden (figur 4.9). I 2006 utgjorde overskotet berre kr 60 per bruk. Det var lågaste resultat i siste tidsperioden.

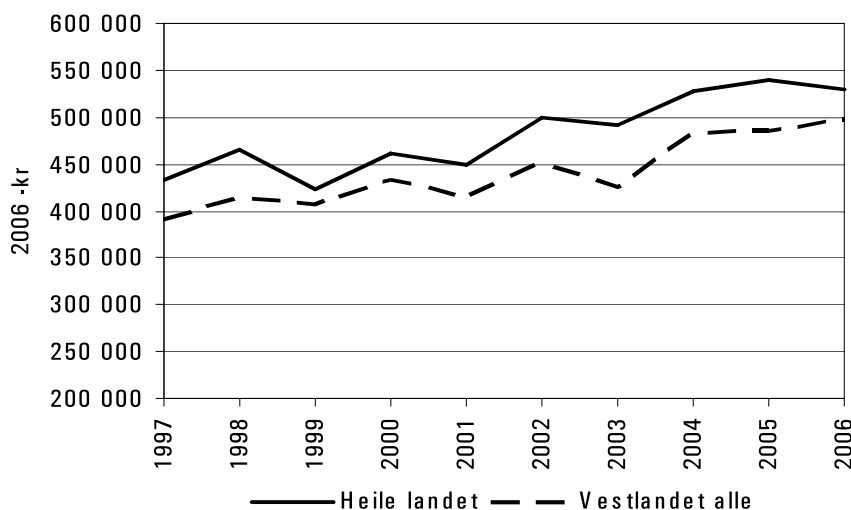
Figur 4.9 Driftsoverskot per bruk i skogbruket på Vestlandet

4.3 Totaløkonomien på vestlandsbruka

4.3.1 Nettoinntekt

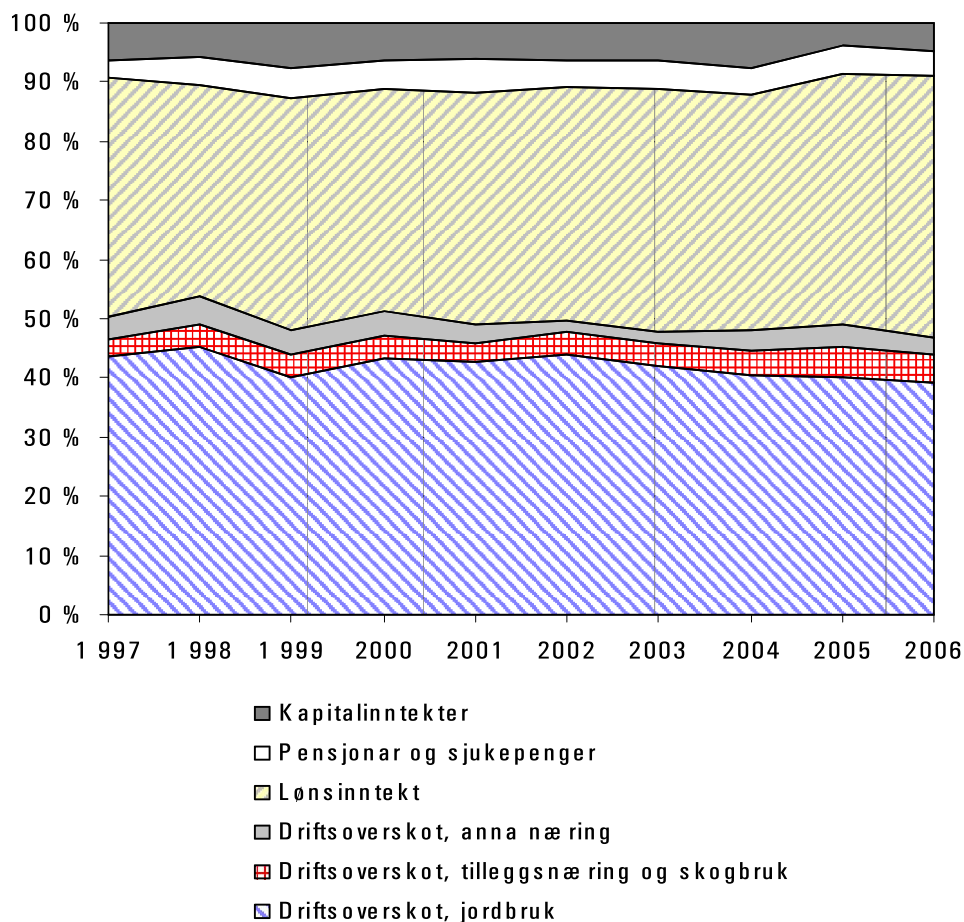
Nettoinntekt er eit resultatmål for totaløkonomien for brukarfamilien. Nettoinntekta er samla driftsoverskot frå alle næringar, løner, pensjonar, renteinntekter, verdi av eige arbeid på nyanlegg med frådrag av betalte renter og kår.

Nettoinntekta for vestlandsbruka har auka gjennom perioden på linje med resten av landet, og i 2006 auka nettoinntekta på Vestlandet med vel kr 12 000, medan i resten av landet har nettoinntekta per bruk hadde ein liten nedgang som skuldast utskifting av bruk i driftsgranskingane (figur 4.10).

Figur 4.10 Nettoinntekt i middel per bruk for heile landet og for Vestlandet

Figur 4.11 viser prosentvis fordeling av alle inntektene til brukarfamilien på Vestlandet. Driftsoverskotet frå jordbruket utgjer ein stadig mindre del av dei samla inntektene til brukarfamilien. I 1995 henta mjølkebonden nærare 60 prosent av inntekta frå jordbruket, i 2006 utgjer driftsoverskotet frå jordbruket berre 41 prosent av dei samla inntektene. I den same perioden har lønsinntektene auka med 17 prosentpoeng.

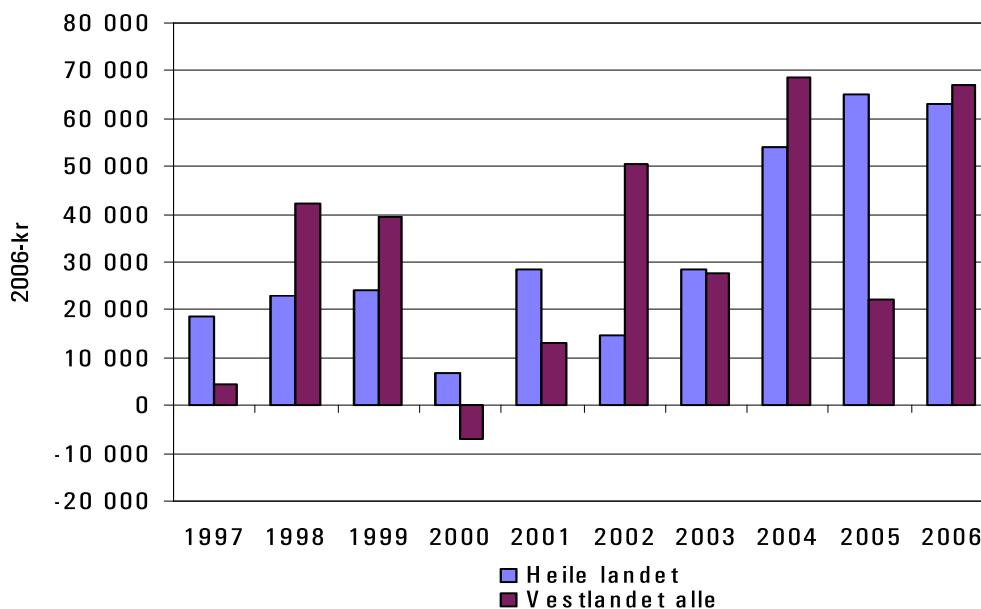

Figur 4.11 Prosentvis fordeling av nettoinntekt til brukarfamilien på Vestlandet

4.4 Nettoinvestering

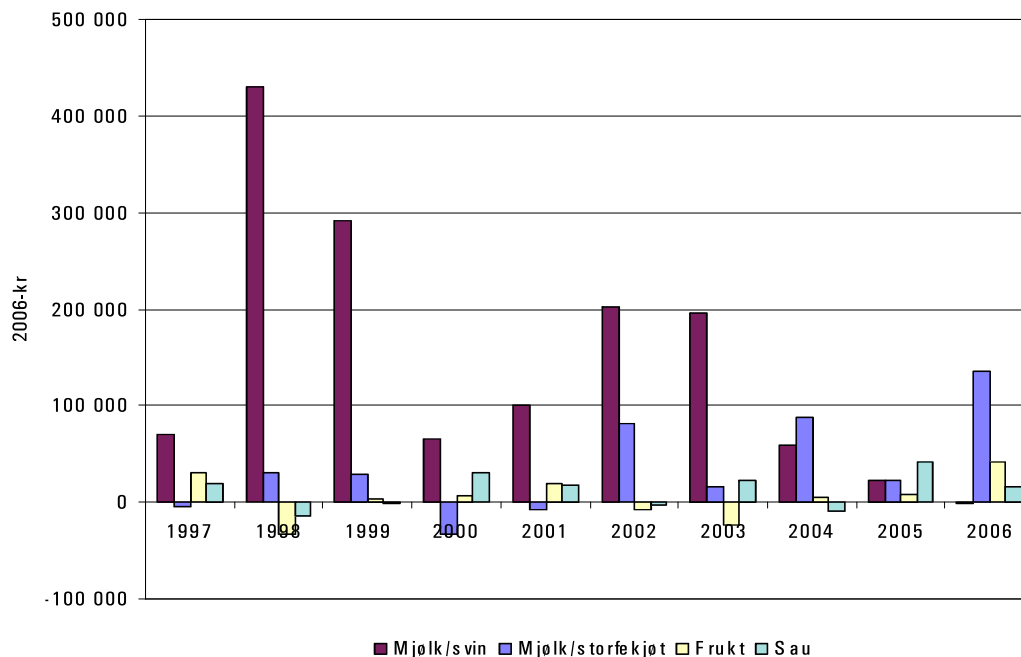
Nettoinvesteringar er investeringar gjort i løpet av året, minus avskrivningar, investeringstilskot og verdien av selde eigedelar. Positiv nettoinvestering vil seie ei oppbygging av produksjonsapparatet. Sjølv i relativt store grupper vil større investeringar på enkeltbruk gje utslag for gjennomsnittet for gruppa. Ein må derfor vurdere nettoinvestering over tid.

Vestlandet har hatt positiv nettoinvestering gjennom perioden, med unntak av 2000 (figur 4.12). Den høgaste nettoinvesteringa var i 2004 med kr 68 500 per bruk i gjennomsnitt. Ein av grunnane til dette var historisk lågt rentenivå i 2004. I 2006 er investeringane tredobla i forhold til 2005, og låg på kr 67 000. Gjennomsnittleg nettoinvestering per bruk var i 2006 nesten like høgt som i 2004. Nivået er om lag det same som for landsgjennomsnittet. Svak lønsemd og aukande rentenivå har ennå ikkje dempa investeringslysta i jordbruket på Vestlandet.

Figur 4.12 Nettoinvesteringar for heile landet og Vestlandet

Bruka med driftsformene mjølk/ storfekjøtt, sauehald og fruktproduksjon har hatt moderate investeringar dei siste 10 åra (figur 4.13). Det er driftsforma mjølk/ svin som i snitt har hatt dei største investeringane i perioden. Dei hadde store investeringar i 1998 og i perioden 2002/03. Driftsforma mjølk/svin hadde negativ nettoinvestering i 2006 med kr -1 500 per bruk i snitt. Mjølkebruka investerte svært mykje siste året, og i 2006 hadde driftsforma det høgaste investeringsnivået med gjennomsnitt på kr 135 500 per bruk. I mjølkeproduksjonen er spørsmålet ofte for mange å investere eller selje kvoten. Framtidig krav til lausdrift kan også vere ei årsak til dei høge investeringane på mjølkebruka. Fruktbruka og sauebruka hadde eit moderat investeringsnivå, noko som har prega driftsformene i heile perioden.

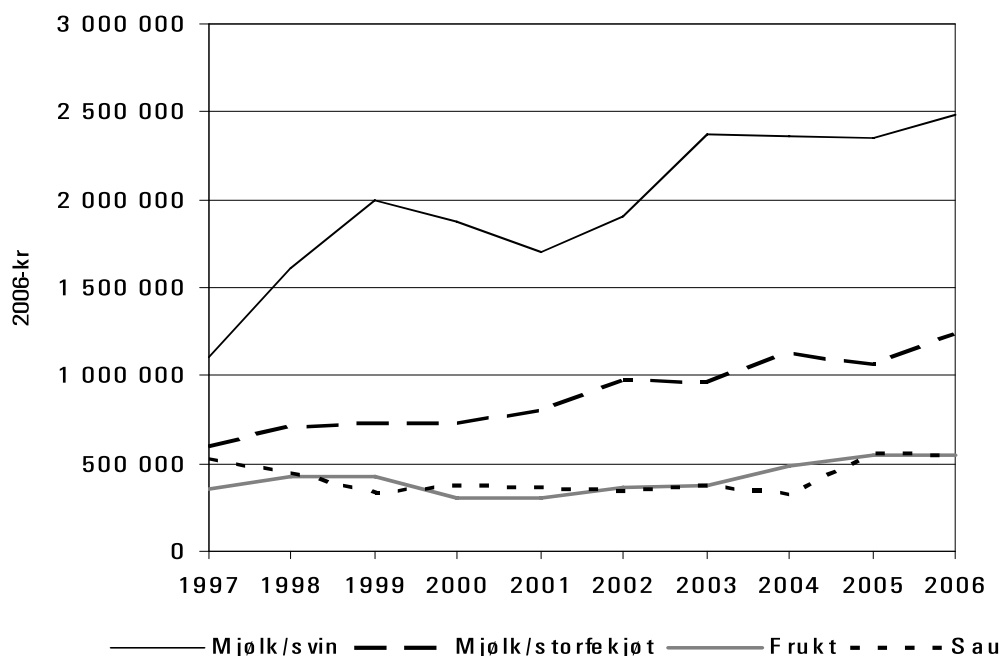

Figur 4.13 Nettoinvesteringar for driftsformene mjølk/ svin, mjølk, sau og frukt

4.5 Gjeld

Gjeld er her all gjeld for brukarfamilien, også privat gjeld slik som gjeld til bustad, bil og studielån. I løpet av siste tiårs-perioden har samla gjeld for vestlandsbøndene nesten blitt dobla til knapt ein million kroner i gjennomsnitt. Det er bruka med mjølk/ svin som har den høgaste gjelda med om lag 2,5 mill. kroner i gjennomsnitt (*figur 4.14*). Det siste året auka gjelda for produsentane av mjølk/svin med kr 130 000 trass i lågt investeringsnivå. Gruppen er lita, så noko av årsaka kan vere utskifting av bruk i driftsgranskingsmaterialet.

Bruka med frukt og bruka med sau har svært låg gjeld, men også i desse driftsformene har det vore ein auke siste år, og dei er no oppe i vel kr 550 000 i gjennomsnittsgjeld per bruk.

Figur 4.14 Gjeld i middel per bruk for ulike driftsformer

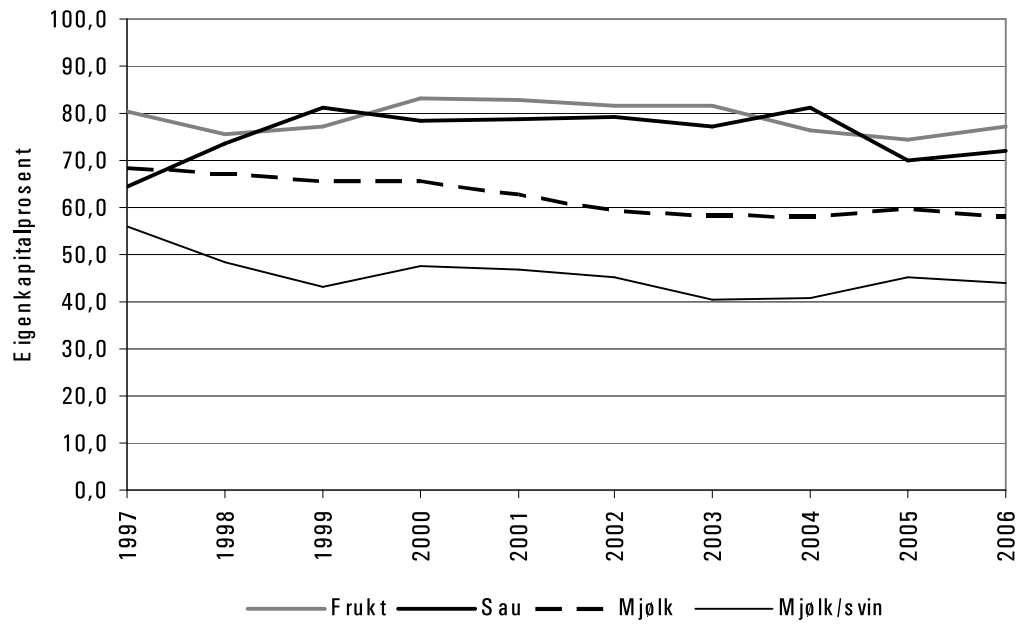
4.6 Soliditet - egenkapitalprosent

Soliditet er eit uttrykk for evna til å tåle tap. Ein kan bruke ulike nøkkeltal for å vise dette, mellom anna egenkapitalprosenten. Den viser kor stor del av egedelane som er finansiert med egenkapital.

Det er ei vanleg oppfatning at egenkapitalprosenten bør vere over 50. Høg egenkapitalprosent gjev høve til å ta opp lån på gode vilkår. Inntening og rente på lånt kapital har mykje å seie for kor høg egenkapitalprosenten treng vere. I materialet er alle egedelar til brukarfamilien med.

Ser vi på dei ulike driftsformene, er det driftsforma mjølk/ svin som har lågast egenkapitalprosent, og det er god samanheng mellom dei årlege endringane i gjeld og nettoinvesteringane for desse bruka dersom ein ser bort frå siste året (figur 4.15). Mykje av dei investeringane som er gjennomførde dei siste åra, er finansierte med lånt kapital.

Mjølkebruka har også redusert egenkapitalprosenten gjennom perioden, men ligg godt over dei tilrådde 50 prosentane. For dei andre driftsformene har egenkapitalprosenten vore svært stabil og høg gjennom heile perioden.

Figur 4.15 Eigenkapitalprosent for dei ulike driftsformene

5 Skatt

Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget påverkar ikkje resultatmåla i driftsgranskingane, og kjem i tillegg til dei presenterte resultatmåla. Jordbruksfrådraget er ein del av inntektspolitikken i jordbruksforhandlingane. Jordbruksfrådraget i alminneleg inntekt vert gitt til skatteytarar som har inntekt frå jordbruks- og/ eller hagebruksverksemd eller driv med honning- og/eller pelsproduksjon som næring, sjølv om verksemda ikkje er knytt til jordbruk.

Jordbruksfrådraget vart innført i 2001, og i dei følgjande åra vart det utvida og auka fleire gonger. I 2006 vart frådraget følgjande: Ved næringsinntekt opp til kr 36 000 vart jordbruksfrådraget lik inntekta; ved inntekt frå kr 36 000 og opp til kr 222 800, vart frådraget kr 36 000 pluss 19 prosent av all inntekt over kr 36 000. Maksimalt frådrag som ein skatteytar kan få, er kr 71 500, då må næringsinntekt vere høgare enn kr 222 800. Det vert betalt 28 prosent skatt av resten av inntekta.

Det vart registrert kor stort jordbruksfrådraget var på alle bruka i driftsgranskingane i 2006 for å sjå på utnyttingsgrad. I gjennomsnitt per deltakarbruk for heile landet var jordbruksfrådraget kr 59 400. Ein stor del av deltakarane har ikkje oppnådd maksimalt jordbruksfrådrag på grunn av for låg næringsinntekt (tabell 5.1.)

Tabell 5.1 Jordbruksfradrag gruppert etter region

Regionar	Tal bruk	Tal bruk med maks. fradrag	Tal bruk utan fradrag	Jordbruksfradrag, kr	Skatte-reduk-sjon	Inntekts-verknad per ars-verk
Austlandet, flatbygder	188	96	11	57 200	16 016	19 278
Austlandet, andre bygder	168	62	14	54 300	15 204	15 128
Jæren	50	31	0	62 900	17 612	12 949
Agder og Rogaland, andre bygder	83	44	6	59 400	16 632	14 349
Vestlandet	168	75	7	58 300	16 324	14 332
Trøndelag, flatbygder	73	35	1	59 200	16 576	17 181
Trøndelag, andre bygder	68	49	2	66 800	18 704	15 509
Nord-Norge	114	77	1	66 100	18 508	16 947
Alle	912	469	42	59 400	16 632	15 811

I tabell 5.2. har vi samanlikna dei driftsformene som er mest utbreidde på Vestlandet: produksjon av mjølk og storfeslakt, sauehald, frukt, kombinert kumjøl/sau og kombinert produksjon av kumjøl og svinekjøt. I gjennomsnitt per deltakarbruk for Vestlandet var jordbruksfradraget kr 58 553. 50 prosent av bruka som driv med mjølk og storfeslakt, oppnådde maksimalt fradrag. Av dei 168 bruka frå Vestlandet er det 7 bruk som har så låg næringsinntekt at dei ikkje har jordbruksfradrag.

Tabell 5.2 Jordbruksfradrag gruppert etter driftsformer, Vestlandet

Produksjon	Tal bruk	Tal bruk med maks. fradrag	Tal bruk utan fradrag	Jordbruksfradrag, kr	Skattere-duk-sjon	Inntekts-virkning av jordbruksfradrag per arsverk
Mjøl	92	46	5	58 986	16 516	14 086
Frukt	18	5	0	58 193	16 294	14 058
Sauehald	17	2	2	41 360	11 581	16 154
Mjøl/sau	7	3	0	61 910	17 335	12 683
Mjøl/svin	7	5	0	67 806	18 986	12 998
Andre driftsformer	27	14	0	63 062	17 657	15 503
Alle	168	75	7	58 300	16 324	14 332

I gjennomsnitt for driftsgranskingsbruka på Vestlandet var skattereduksjonen for 2006 kr 16 300. Inntektsverknaden av jordbruksfradraget per årsverk, med 33 prosent marginals-katt, varierer frå produksjon til produksjon. Den største inntektsverknaden får sauehald med litt over kr 16 000 per årsverk, minst inntektsverknad får bruka som driv med kombinasjon mjøl/sauehald.

I neste tabell har vi sett på korleis bruksstorleik påverkar utnytting av jordbruksfradraget. Vi kan sjå at Vestlandet har mange små bruk, og dermed låg utnyttingsgrad. Ser vi derimot på inntektsverknad per årsverk, ser vi at denne aukar opp til

bruk med 200 dekar for deretter å avta. Dette skjer fordi frådraget er per bruk. På større bruk med høgare årsverkstal, vil derfor inntektsverknad per årsverk avta.

Tabell 5.3 Jordbruksfradrag gruppert etter bruksstorleik

Arealgruppe	Tal bruk	Tal bruk med maks. fradrag	Tal bruk utan fradrag	Jordbruksfradrag, kr	Inntektsverknad per årsverk
< 50 daa	9	2	0	51 543	13 463
50–99 daa	26	5	2	50 934	14 097
100–199 daa	63	29	4	57 499	16 127
200–299 daa	38	18	1	60 542	13 902
> 300 daa	32	21	0	64 899	12 793
Alle	168		7	58 300	14 332
		75			
Landet	912	469	42	59 400	15 811

Jordbruksfrådrag føreset at skatteytar har næringsinntekt å trekke frådraget frå. Ein må også vere klar over at andre frådrag kan redusere effekten av jordbruksfrådraget.

6 Driftsresultatet i jordbruket på Vestlandet 2006

I samband med at NILF sentralt sender ut pressemelding for driftsgranskingar i jord- og skogbruk for heile landet, vil vi supplere med ein del lokale data for fylke og regionar. Vedlagt følgjer lokal pressemelding for Vestlandet, lang versjon.

Hovudtendensar:

- Godt år for fruktbøndene
- Nedgang for mjølkeprodusentane
- Framgang for sau

Jordbruksinntektene på Vestlandet gjekk ned med ein og ein halv prosent frå 2005 til 2006, til kr 149 000 per årsverk. Det viser den årlege rekneskapsundersøkinga frå Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF). I alt omfattar granskinga 912 bruk frå heile landet, 168 bruk er frå fylka Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal.

Det har vore små endringar i jordbruksinntekta for den gjennomsnittlege vestlandsbonden frå 2005 til 2006. Jordbruksinntekt er her definert som vederlag til alt arbeid og eigenkapital per årsverk. Det var fruktdyrkarane som fekk det beste resultatet i 2006. Dei store kombinertbruka med mjølk og svin hadde eit dårleg år i 2006, og for mjølkeprodusentane vart det inga endring i jordbruksinntekta. Sauebøndene hadde ein auke i jordbruksinntekt på 15 prosent i 2006, men er framleis den gruppa som har lågast jordbruksinntekt per årsverk.

Driftsgranskingane i jordbruket er basert på eit tilfeldig og representativt utval av 912 bruk over heile landet. I alt omfattar granskinga 168 bruk frå Vestlandet; 54 i Hordaland, 55 i Sogn og Fjordane og 59 i Møre og Romsdal. Jordbruksarealet for desse bruka var i middel 204 dekar, 22 dekar meir enn i 2005. Jordbrukskapitalen var i middel per bruk kr 1 488 000.

Mjølkeproduksjon har gjennom mange år vore basisen for landbruket på Vestlandet, og det er flest bruk i denne gruppa. Sjølv om mjølkeprodusentane auka produksjonen,

vart det inga endring i jordbruksinntekt i 2006, og dei oppnådde kr 162 000 per årsverk. Mjølkebruka har hatt stagnasjon i inntekta i fleire år. Dette kan forklarast ved at mjølkeprisen har vore uforandra samstundes som det har vore ein generell kostnadsauke på bruka. I samband med produksjonsauken i 2006, auka også arbeidsinnsatsen. Det gjorde at jordbruksinntekta per årsverk dette året vart uforandra. Medan prisen på mjølk har stått stille, har prisen på ku- og storfekjøtt auka jamt, og i 2006 med 50 øre per kg. Mjølkebruket har i middel 247 dekar jord, 17,6 årskyr og ein kvote på 107 700 liter.

Kombinasjonen mjølkeproduksjon/svinehald har tradisjonelt hatt den beste lønsemda på Vestlandet. Dette er også relativt store bruk, med 219 dekar innmark i middel. Driftsforma omfattar i alt 18 bruk med eit produksjonsomfang på 15,1 årskyr, 25,6 purker, 338 slaktegrisar og 215 smågrisar. Jordbruksinntekta for 2006 var på kr 148 200, ein reduksjon på 22 prosent frå året før. I hovudsak skuldast nedgangen i jordbruksinntekt for desse bruka høge kostnader til maskinleige og purkeleige.

Sauebruka på Vestlandet har hatt ein oppsving i inntekt dei siste åra. Det kan forkla- rast med auka produksjon, høgare pris på kjøtt og uendra arbeidsinnsats. I 2006 hadde sauebøndene i snitt ein auke i jordbruksinntekt på 15 prosent, til kr 89 500 per årsverk. Sauebruka har 103 vinterføra sauer i snitt, og det utgjer om lag eit årsverk per bruk.

Fruktprodusentane hadde eit godt år i 2006. Det gjorde at gruppa med frukt/ sauehald fekk eit bra økonomisk resultat, samanlikna med 2005. Dei enda på kr 168 500 i jordbruksinntekt, ein auke på 43 prosent frå siste år. Fruktinntektene er viktige på desse bruka, og jordbruksinntektene svingar i takt med fruktavlingane. Gode avlingar og bra prisar i 2006, forklarar resultatet dette året.

Nettoinvesteringane på gjennomsnittsbuket på Vestlandet var i 2006 på kr 67 000, og det er dei største bruka som har investert mest. Ei positiv nettoinvestering vil seie at ein aukar verdien på egedelar i løpet av året.

Samla gjeld har auka med 10 prosent frå 2005, og utgjer i 2006 kr 1 151 300 for det gjennomsnittlige deltakarbruket på Vestlandet. Gjeldsprosenten auka frå 40 til 41 prosent.

Driftsgranskingane viser at driftsoverskotet frå jordbruket utgjer 39 prosent av fami- lien sine samla inntekter i 2006, anna næring med utgangspunkt i bruket sine ressursar utgjer fem prosent, og lønsinntekt 44 prosent. Resten, 12 prosent, av dei samla inntekte- ne er anna næring, pensjonar, sjukeløn og kapitalinntekter. Trenden viser at lønsinntekt utgjer ein større del av totalinntektene på bruket, medan bidraget frå jordbruket går ned.

Maksimalt jordbruksfrådrag har auka med kr 10 000 til kr 71 500 i 2006. Maksimal skattereduksjon per bruk er nå kr 20 000. For å oppnå dette, må næringsinntekta frå jordbruket vere over kr 222 800. I gjennomsnitt på Vestlandet utgjorde jordbruksfrådra- get kr 58 300 per bruk og inntektsverknaden av dette vert kr 14 500 per årsverk. Det er ikkje teke omsyn til inntektsverknaden av jordbruksfrådraget i dei presenterte resultat- måla frå driftsgranskingane.

Alle dei presenterte resultatata er middeltal frå grupper av bruk. Det er stor spreing i materialet, noko som ikkje kjem fram her. Middeltala for dei 168 bruka gjev likevel ein god peikepinn på korleis den økonomiske utviklinga for jordbruket på Vestlandet har vore.

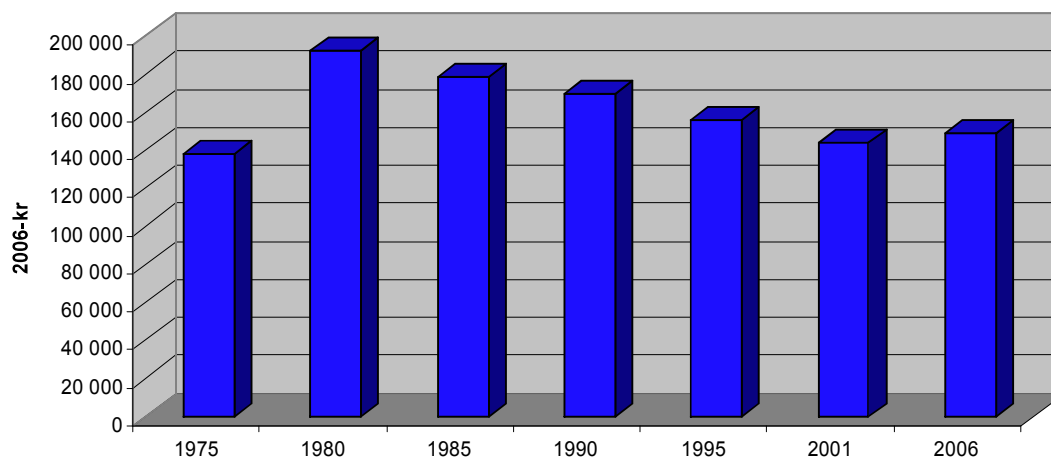
Tabell 6.1 Samla oversikt for 2006

	Tal bruk	Gj.areal dekar	Driftsoverskot per bruk		Vederlag til arbeid og egenkapital per arsverk	
			2005	2006	2005	2006
Vestlandet , alle	168	204	206 671	211 400	151 000	148 600
Bruk < 50 daa	9	51	71 800	130 200	82 000	110 700
" 50–100 daa	26	75	134 700	159 100	115 900	152 600
" 100–200 daa	63	153	198 300	198 400	164 700	152 900
" 200–300 daa	38	239	236 000	206 300	152 900	137 900
" 300–500 daa	27	362	317 500	304 000	157 800	154 000
Mjølkeproduksjon	68	247	229 100	247 900	162 800	162 100
Mjolk/sauehald	20	241	209 100	198 900	132 000	129 200
Mjolk/svinehald	18	219	383 400	312 600	190 800	148 300
Sauehald	16	159	60 900	80 400	78 000	89 400
Frukt m/sau	21	61	120 600	195 300	117 700	168 500
Mjolk Hordaland	13	209	170 300	200 500	127 700	139 500
Mjolk Sogn og Fjordane	20	186	216 200	217 500	169 000	158 700
Mjolk Møre og Romsdal	35	295	262 400	282 800	172 400	171 200

Alle beløpa i tabellen er oppgjevne i nominelle kroner.

Jordbruksinntekt per arsverk er definert som løn til alt arbeid og rente på egenkapitalen

Utvikling i jordbruksinntekt for Vestlandet, 1975 - 2006

Figur 6.1 Jordbruksinntekt per arsverk à 1845 timar i Vestlandsjordbruket i perioden 1975–2006

7 Tabellsamling 2002–2006

1. Landsdeltal, Vestlandet
2. Fylkestal, Hordaland
3. Fylkestal, Sogn og Fjordane
4. Fylkestal, Møre og Romsdal
5. Vestlandet, storleiksgruppe I (under 50 daa), alle driftsformer
6. Vestlandet, storleiksgruppe II (50–100 daa), alle driftsformer
7. Vestlandet, storleiksgruppe III (100–200 daa), alle driftsformer
8. Vestlandet, storleiksgruppe IV (200–300 daa), alle driftsformer
9. Vestlandet, storleiksgruppe V (over 300 daa), alle driftsformer
10. Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
11. Vestlandet, driftsformer, sauehald
12. Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
13. Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
14. Vestlandet, driftsformer, frukt
15. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe under 15 årskyr
16. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe 15–19,9 årskyr
17. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe frå og med 20 årskyr

Tabellsamlinga inneheld tabellar med tal frå driftsgranskingane for åra 2002–2006. Det er presenterte tabellar for kvart fylke, storleiksgrupper og dei viktigaste driftsformene. Tabellane er nummererte fortløpande, og kvar tabell er delt inn i tre delar, a, b og c.

Del a: produksjonstekniske data og oppnådde prisar, inneheld opplysningar om tal bruk som er med, arealopplysningar, opplysningar om produksjon og yting, arbeidsforbruk og oppnådde prisar.

Del b: produksjonsinntekter og kostnader per bruk, produksjonsinntekter frå plante-produksjon, husdyrhald og produksjonstillegg og variable og faste kostnader.

Del c: resultat og balanse, viser ulike resultatmål og ei oversikt over balansen pr 31.12.

**Tabell 1a Landsdelstal, Vestlandet
Produksjonstekniske data og opnådde prisar**

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Tal bruk i gruppa	178	177	181	173	168
Alder på brukar	46	45	45	46	46
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	3,6	4,4	4,3	5,1	5,3
Korn i alt, FEm per daa	354	302	310	253	314
Grovfôr i alt, daa	152,0	158,9	170,4	172,0	193,7
Grovfôr i alt, FEm per daa	367	346	353	342	341
Frukt og bær, daa	3,3	3,2	3,4	3,5	4,4
Jorbruksareal i alt, daa	160,2	167,7	179,3	181,6	204,2
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	367	345	352	339	341
Leigd areal, daa	50,8	53,9	58,4	62,9	73,6
Husdyrproduksjon					
Arskyr	9,3	9,6	10,1	9,9	10,2
Omsett mjølk, liter	51431	54 436	58 451	57 939	59 275
Mjølkekvote	53991	57 070	61 034	60 768	63 886
Mjølk, per årsku, kg	6306	6 403	6 574	6 610	6 579
Storfekjøtt, kg omsett	2052	2 284	2 534	2 554	2 667
Tal grisekull	3	3	4	5	6
Slaktegris, kg omsett	1435	2 134	2 118	2 528	3 168
Vinterfora sauer	26	28	26	28	28
Kg kjøtt per vf sau	25	24	25	26	25
Ull, kg omsett	125	138	128	145	130
Mjølk per årsgeit, kg	438	493	494	577	620
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1903	1 949	1 953	1937	1 961
Ektefelle	344	356	330	354	392
Barn under 17 år	16	14	9	18	30
Sum familie	2 263	2 319	2 293	2 309	2 383
Leigd arbeid	475	428	433	469	503
Leigd arbeid, ubetalt	280	276	287	219	246
Timar jordbruket	3 018	3 024	3 012	2 997	3 133
Timar skogbruket	52	50	44	38	32
Timar nyanlegg	62	44	60	35	58
Opnådde prisar, kr per kg /litr					
Bygg	1,71	1,64	1,48	1,61	1,62
Havre					
Kumjølk, liter	3,52	3,46	3,44	3,46	3,47
Kukjøtt	25,23	26,54	28,07	28,99	29,36
Anna storfekjøtt	30,28	31,46	33,40	34,41	35,00
Smågris, kr per stk	773	774	673	687	669
Svinekjøtt, slaktegris	21,73	21,58	21,10	20,34	20,56
Sau- og lammekjøtt	28,69	30,13	28,44	27,05	29,83
Ull	33,57	33,86	32,08	32,43	33,27
Geitemjølk, liter	3,67	3,40	3,72	4,22	4,00
Egg	12,49	13,72	12,77	11,02	11,35

**Tabell 1b Landsdelstal, Vestlandet
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk**

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Korn	1 750	1 770	928	1 062	1 515
Frukt	24 473	17 509	25 821	22 599	39 234
Andre planteprodukt	8 108	6 382	7 627	7 995	13 098
Planteprodukt	34 332	25 662	34 376	31 656	53 849
Storfe, mjølk	181 039	188 422	201 319	200 651	205 794
Stofe, livdyr og slakt	72 577	81 853	86 547	100 100	104 363
Smågris	9 113	10 226	8 353	14 104	17 525
Slaktegris	31 068	48 305	42 153	52 002	68 136
Purker og rånar	6 606	3 648	5 771	6 328	5 795
Sau, livdyr og slakt	17 317	20 818	19 429	20 462	23 617
Ull	4 278	4 614	3 957	4 451	4 080
Geit, mjølk	3 389	4 412	4 478	5 639	5 417
Geit, livdyr og slakt	363	192	146	281	346
Fjørfe, egg	2 850	7 080	3 187	10 093	10 381
Fjørfe, livdyr og slakt	737	1 471	3 357	1 984	-1 056
Andre innt. husdyrhaldet	159	1 789	602	482	317
Husdyrprodukt	329 495	372 830	379 298	416 577	444 715
Areal- og kulturlandskaptillegg, grovfôr	54 317	56 707	59 164	27 919	28 808
Areal- og kulturlandskaptillegg, korn	1 072	1 595	1 814	949	1 302
Kulturlandskapstilskot				32 758	34 586
Prod. tillegg, husdyr	59 943	63 936	68 036	63 407	64 794
Botnfrådrag	-6 092	-6 000	-6 000	-5 587	-5 107
Ref. avløysarutgifter	45 064	36 817	37 937	37 290	38 269
Drifts-, grunn og distr.tilskot	86 235	82 418	83 397	83 938	87 190
Andre tilskot og trygder	20 842	22 796	22 661	16 390	20 334
Leigeinntekter traktor og reiskap	5 932	5 793	6 472	5 645	7 072
T raktor i skogen	2 253	2 043	1 855	1 528	1 558
Anna	2 360	2 257	2 579	6 487	2 089
Produksjonsinntekter i alt	635 752	666 853	691 588	718 959	779 459
Kraftfôr	110 683	128 111	127 500	136 135	147 493
Andre fôrkostnader	4 612	7 619	6 491	6 954	9 315
Såvarer	2 426	3 094	2 457	2 522	3 486
Handelsgjødsele og kalk	16 890	17 279	18 477	18 515	21 320
Konserveringsmidlar	5 089	5 602	5 212	4 717	5 138
Kjøp av dyr	17 583	24 488	23 480	20 120	22 319
Forbr.art. og diverse	31 179	34 331	38 076	39 056	45 919
Variable kostnader	188 461	220 522	221 692	228 020	254 991
Leigd arbeid	53 517	53 346	57 205	57 961	64 070
Drivstoff	8 889	9 312	10 077	11 975	15 438
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	3 669	2 772	4 101	4 772	6 248
Vedl. hald driftsbygningar	16 406	17 608	18 801	21 623	20 498
Vedl. hald traktor og maskiner	29 834	32 764	33 034	34 165	31 459
Avskrivningar	67 505	70 808	70 961	74 842	80 573
Maskinleige	7 667	10 493	12 588	13 584	25 172
Andre kostnader	51 316	57 579	60 488	65 345	69 604
Faste kostnader	238 803	254 683	267 254	284 268	313 062
Kostnader i alt	427 264	475 206	488 946	512 287	568 052

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 1c Landsdelstal, Vestlandet
Resultat og balanse

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Driftsoverskot	208 488	191 648	202 642	206 671	211 407
- Renter av aktiva i jordbruket	76 725	57 536	48 578	38 798	58 127
Familiens arb. forteneste ¹⁾	131 763	134 112	154 064	167 873	153 280
Familiens arb. forteneste per årsverk	95 597	95 351	110 174	122 518	107 570
Lønsevne i alt	185 280	187 458	211 269	225 834	217 350
Lønsevne per time	61,39	61,99	70,14	75,34	69,38
Vederlag til arb. og egenkap. per årsvk	144 181	134 104	147 866	150 986	148 605
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	208 488	191 648	202 642	206 671	211 407
Driftsoverskot, skogbruk	1 062	1 152	1 642	697	60
Driftsoverskot, tilleggsnæring	16 691	16 111	19 653	24 611	26 390
Driftsoverskot, anna næring	8 944	9 193	17 329	19 220	15 474
Løsinntekt	185 993	187 429	199 287	217 897	239 444
Pensjonar	16 672	12 724	13 095	20 742	17 081
Sjukepengar	5 417	9 619	9 626	4 359	5 127
Andre kapitalinntekter	6 873	12 348	24 990	9 818	11 734
Arbeid nyanlegg	8 377	6 132	8 548	5 118	8 336
Renteinntekter	14 203	9 973	4 973	4 228	6 444
- Renteutgifter	44 643	43 206	30 722	32 465	38 532
- Kår	5 574	5 507	5 581	5 521	5 213
Nettoinntekt	422 503	407 616	465 481	475 376	497 752
Privatforbruk eks. skatt	282 784	294 325	306 415	335 893	349 725
Skatt	115 238	113 900	122 260	116 724	125 249
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	255 199	275 458	302 283	330 741	337 620
Andre krav	78 815	75 786	105 853	115 476	110 419
Omløpsmidlar jordbruket	90 878	92 046	92 574	96 320	110 413
Omløpsmidlar skog	690	638	1 093	773	592
Omløpsmidlar tilleggsnæring	926	729	2 492	2 654	4 713
Omløpsmidlar anna næring	78 645	75 332	110 008	96 950	95 755
Omløpsmidlar i alt	505 153	519 989	614 303	642 915	659 511
Anleggsmidlar jordbruk	1 032 743	1 072 924	1 152 521	1 209 266	1 377 549
Anleggsmidlar skogbruk	34 365	34 409	35 951	37 202	34 084
Anleggsmidlar tilleggsnæring	46 673	56 814	57 360	72 178	85 160
Anleggsmidlar anna næring	11 085	15 054	30 930	41 623	31 683
Hovudbygning	440 367	458 073	465 231	468 454	487 939
Privat	90 740	95 177	113 114	124 499	131 055
Anleggsmidlar i alt	1 655 973	1 732 450	1 855 107	1 953 223	2 147 472
Eigedeler i jordbruket	1 123 620	1 164 970	1 245 095	1 305 586	1 487 962
Eigedeler i alt	2 161 126	2 252 439	2 469 410	2 596 139	2 806 983
Kortsiktig gjeld	165 781	176 825	219 947	205 922	220 172
Langsiktig gjeld	626 092	695 648	781 359	836 398	931 117
Eigenkapital	1 369 253	1 379 966	1 468 104	1 553 819	1 655 694

¹⁾ Inkluderer arbeidsforteneste for ubetalt arbeid

Tabell 2a

Fylkestat, Hordaland
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Tal bruk i gruppa	56	57	57	54	54
Alder på brukar	46	44	45	46	46
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	0,6	0,1			0,7
Korn i alt, FEm per daa	413	201			296
Grovfôr i alt, daa	119,7	130,6	147,4	143,7	154,7
Grovfôr i alt, FEm per daa	321	303	310	316	292
Frukt og bær, daa	9,3	8,7	9,5	9,9	10,8
Jorbruksareal i alt, daa	131,0	141,2	158,6	155,4	167,5
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	322	303	310	316	292
Leigd areal, daa	34,5	38,1	46,2	49,5	58,7
Husdyrproduksjon					
Arskyr	6,2	6,7	7,2	6,9	7,0
Omsett mjølk, liter	34 862	35 870	40 842	40 597	38 930
Mjølkekvote	37 381	38 848	43 987	42 561	42 634
Mjølk, per årsku, kg	6 361	6 194	6 566	6 643	6 407
Storfekjøt, kg omsett	1 264	1 447	1 626	1 396	1 692
Tal grisekull	1	1	2	1	2
Slaktegris, kg omsett	1 009	1 792	1 937	1 702	2 239
Vinterfora sauer	28	32	30	30	32
Kg kjøt per vf sau	25	25	24	27	24
Ull, kg omsett	129	162	130	158	148
Mjølk per årsgeit, kg	350	311	334	489	565
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 825	1 906	1 921	1 792	1 745
Ektefelle	349	324	253	315	352
Barn under 17 år	21	28	15	11	31
Sum familie	2 196	2 258	2 189	2 117	2 127
Leigd arbeid	372	355	364	427	442
Leigd arbeid, ubetalt	319	231	259	180	232
Timar jordbruket	2 886	2 843	2 812	2 725	2 801
Timar skogbruket	58	63	44	48	38
Timar nyanlegg	89	62	64	35	29
Opnådde prisar, kr per kg /litr					
Bygg	1,66	1,55			
Kumjølk, liter	3,62	3,47	3,45	3,46	3,50
Kukjøt	24,97	26,50	28,09	29,41	29,77
Anna storfekjøt	30,10	31,41	32,51	33,65	35,22
Smågris, kr per stk	820	718	727	725	695
Svinekjøt, slaktegris	21,89	22,42	21,34	21,25	21,02
Sau- og lammekjøt	28,78	30,55	29,61	28,80	31,15
Ull	33,16	33,44	32,42	32,59	32,70
Geitemjølk, liter	4,29	3,69	3,71	4,07	4,85
Egg	12,48	13,69	12,67	10,97	11,30

Tabell 2b

Fylkestat, Hordaland
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2002	2 003	2004	2 005	2006
Korn	371	31	0		9
Frukt	62 414	47 455	65 619	55 769	86 203
Andre planteprodukt	4 336	3 854	4 373	7 389	12 192
Planteprodukt	67 122	51 340	69 993	63 159	98 404
Storfe, mjølk	126 343	124 398	140 722	140 381	136 238
Stofe, livdyr og slakt	45 005	54 715	54 450	61 733	68 291
Smågris	2 253	1 562	4 052	2 151	6 313
Slaktegris	22 186	40 704	38 832	36 846	47 114
Purker og rånar	3 902	-515	3 465	931	4 261
Sau, livdyr og slakt	20 086	24 898	21 889	24 124	27 641
Ull	4 633	5 430	3 995	4 927	4 381
Geit, mjølk	3 651	2 992	2 556	1 864	2 416
Geit, livdyr og slakt	284	95	14	59	129
Fjørfe, egg	9 029	21 746	9 969	32 069	32 016
Fjørfe, livdyr og slakt	2 317	4 575	10 661	6 366	-3 302
Andre innt. husdyrhaldet	120	636	125	319	427
Husdyrprodukt	239 808	281 235	290 731	311 769	325 926
Areal- og kulturlandskaptillegg, grovfôr	42 690	47 520	50 121	23 452	24 685
Areal- og kulturlandskaptillegg, korn	183	225	0		69
Kulturlandskapstilskot				28 201	28 902
Prod. tillegg, husdyr	47 939	51 281	55 170	50 708	52 142
Botnfrådrag	-6 321	-5 895	-6 000	-5 593	-5 093
Ref. avløysarutgifter	36 207	30 255	30 927	29 179	29 751
Drifts-, grunn og distr.tilskot	67 137	62 213	63 184	73 309	83 395
Andre tilskot og trygder	42 637	36 319	39 884	23 027	26 162
Leigeinntekter traktor og reiskap	4 746	2 911	2 434	5 416	8 561
T raktor i skogen	2 000	2 224	3 079	2 113	1 972
Anna	7 002	4 589	5 923	513	5 054
Produksjonsinntekter i alt	551 151	564 217	605 445	605 253	679 929
Kraftfôr	76 496	101 631	99 334	106 334	110 787
Andre fôrkostnader	5 100	7 285	7 335	7 782	10 952
Såvarer	2 271	3 397	2 294	2 614	3 135
Handelsgjødsele og kalk	13 639	13 783	14 363	15 649	15 689
Konserveringsmidlar	4 316	4 185	5 067	4 034	4 317
Kjøp av dyr	18 748	26 187	23 624	24 510	22 588
Forbr.art. og diverse	28 619	29 013	34 361	34 446	43 957
Variable kostnader	149 189	185 480	186 378	195 368	211 425
Leigd arbeid	44 453	46 788	49 270	47 201	54 200
Drivstoff	7 218	7 011	7 456	9 696	12 285
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	3 778	3 440	3 664	4 211	8 226
Vedl. hald driftsbygningar	14 066	17 348	17 444	19 471	17 946
Vedl. hald traktor og maskiner	25 069	27 482	28 541	34 562	30 848
Avskrivningar	53 196	58 763	63 356	73 110	74 784
Maskinleige	6 538	7 516	9 372	7 744	8 688
Andre kostnader	46 616	52 002	56 260	59 691	61 580
Faste kostnader	200 937	220 349	235 362	255 686	268 557
Kostnader i alt	350 124	405 829	421 740	451 055	479 982

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 2c Fylkestat, Hordaland
Resultat og balanse

Periode	2002	2 003	2004	2 005	2006
Driftsoverskot	201 027	158 388	183 706	154 198	199 948
- Renter av aktiva i jordbruket	63 138	49 232	43 604	37 111	54 660
Familiens arb. forteneste ¹⁾	137 889	109 156	140 102	117 087	145 287
Familiens arb. forteneste per årsverk	101 155	80 913	105 592	94 047	113 631
Lønsevne i alt	182 342	155 943	189 371	164 289	199 487
Lønsevne per time	63,19	54,85	67,36	60,29	71,22
Vederlag til arb. og egenkap. per årsvr	144 578	117 489	140 419	123 608	153 713
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	201 027	158 388	183 706	154 198	199 948
Driftsoverskot, skogbruk	1 983	1 693	2 416	2 617	426
Driftsoverskot, tilleggsnæring	9 730	9 148	15 078	29 302	31 146
Driftsoverskot, anna næring	14 554	8 377	12 675	14 935	10 408
Løsinntekt	185 737	191 408	211 324	253 209	280 613
Pensjonar	29 503	18 664	15 649	21 293	16 263
Sjukepengar	4 190	11 138	9 247	4 012	7 743
Andre kapitalinntekter	5 565	13 404	12 420	4 961	-929
Arbeid nyanlegg	12 197	8 805	9 209	5 117	4 282
Renteinntekter	14 873	9 596	4 066	4 664	5 622
- Renteutgifter	34 618	43 286	32 276	32 282	35 355
- Kår	5 341	5 427	5 887	5 566	4 777
Nettoinntekt	439 400	381 907	437 627	456 460	515 389
Privatforbruk eks. skatt	274 412	284 722	299 261	321 108	338 931
Skatt	115 749	97 704	114 495	114 452	127 792
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskott	288 954	297 489	302 149	354 138	355 765
Andre krav	93 166	60 531	110 042	125 147	99 856
Omløpsmidlar jordbruket	55 684	52 751	56 863	53 797	60 416
Omløpsmidlar skog	29	14	1 051	222	618
Omløpsmidlar tilleggsnæring	304	140	5 877	7 130	13 944
Omløpsmidlar anna næring	36 690	40 074	41 776	87 872	46 146
Omløpsmidlar i alt	474 825	450 999	517 758	628 306	576 744
Anleggsmidlar jordbruk	901 300	951 469	1 077 028	1 196 021	1 312 968
Anleggsmidlar skogbruk	41 821	38 208	39 125	38 497	31 160
Anleggsmidlar tilleggsnæring	27 626	59 440	77 996	88 820	121 196
Anleggsmidlar anna næring	8 114	10 256	27 002	43 518	38 683
Hovudbygning	408 609	418 544	445 196	457 542	449 488
Privat	96 151	90 566	105 855	121 205	137 062
Anleggsmidlar i alt	1 483 621	1 568 484	1 772 201	1 945 603	2 090 557
Eigedeler i jordbruket	956 983	1 004 220	1 133 891	1 249 818	1 373 383
Eigedeler i alt	1 958 446	2 019 483	2 289 959	2 573 908	2 667 301
Kortsiktig gjeld	128 748	133 227	171 095	155 708	152 406
Langsiktig gjeld	567 528	699 934	846 687	855 277	924 281
Eigenkapital	1 262 170	1 186 322	1 272 177	1 562 923	1 590 614

¹⁾ Inkluderer arbeidsforteneste for ubetalt arbeid

Tabell 3a Fylkestat, Sogn og Fjordane
Produksjonstekniske data og oppnådde priser

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Tal bruk i gruppa	62	62	62	60	55
Alder på brukar	47	44	45	46	45
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa					
Korn i alt, FEm per daa					
Grovfôr i alt, daa	142,4	150,6	154,8	161,8	168,4
Grovfôr i alt, FEm per daa	355	329	335	331	324
Frukt og bær, daa	0,5	0,5	0,7	0,8	2,2
Jorbruksareal i alt, daa	143,5	151,3	155,9	162,9	170,9
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	355	329	335	331	326
Leigd areal, daa	32,7	32,7	39,6	43,9	50,7
Husdyrproduksjon					
Arskyr	8,5	8,7	8,6	8,9	8,4
Omsett mjølk, liter	46 103	49 139	48 895	50 117	47 066
Mjølkekvote	49 101	51 475	51 860	53 115	49 790
Mjølk, per årsku, kg	6 176	6 438	6 500	6 399	6 351
Storfekjøtt, kg omsett	1 802	2 136	2 115	2 431	2 557
Tal grisekull	1	2	2	6	7
Slaktegris, kg omsett	189	1 248	1 292	2 104	3 004
Vinterfora sauer	31	33	34	36	35
Kg kjøtt per vf sau	24	24	25	24	24
Ull, kg omsett	141	164	174	184	163
Mjølk per årsgeit, kg	425	620	581	676	667
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 853	1 913	1 869	1 923	1 909
Ektefelle	310	311	363	334	337
Barn under 17 år	2	6	2	10	22
Sum familie	2 165	2 230	2 234	2 266	2 268
Leigd arbeid	426	383	385	445	507
Leigd arbeid, ubetalt	233	272	285	260	295
Timar jordbruket	2 823	2 885	2 904	2 971	3 071
Timar skogbruket	35	30	44	25	25
Timar nyanlegg	43	22	78	26	48
Oppnådde priser, kr per kg / ltr					
Bygg					
Kumjølk, liter	3,46	3,44	3,45	3,49	3,43
Kukjøtt	24,87	26,70	28,43	29,17	29,18
Anna storfekjøtt	29,74	31,58	33,43	34,76	35,64
Smågris, kr per stk	774	761	673	690	685
Svinekjøtt, slaktegris	21,63	21,81	21,24	20,19	20,47
Sau- og lammekjøtt	28,68	30,51	28,03	26,42	29,89
Ull	34,78	34,30	32,14	32,52	33,13
Geitemjølk, liter	3,68	3,20	3,69	3,78	3,92
Egg					

Tabell 3b Fylkestal, Sogn og Fjordane
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2002	2 003	2004	2 005	2006
Korn					
Frukt	2 920	2 013	3 473	3 453	15 336
Andre planteprodukt	8 593	7 391	7 285	5 114	10 141
Planteprodukt	11 512	9 403	10 758	8 568	25 476
Storfe, mjølk	159 745	169 080	168 890	174 972	161 618
Støfe, livdyr og slakt	62 206	75 978	76 830	91 715	94 253
Smågris	5 247	11 244	10 013	27 853	26 188
Slaktegris	4 585	27 176	26 265	43 225	61 888
Purker og rånar	2 566	1 263	3 875	3 803	4 855
Sau, livdyr og slakt	19 585	24 425	24 168	24 657	28 081
Ull	4 996	5 645	5 348	5 790	5 388
Geit, mjølk	2 320	5 537	6 091	7 734	8 474
Geit, livdyr og slakt	405	299	95	414	540
Fjørfe, egg					79
Fjørfe, livdyr og slakt					4
Andre innt. husdyrhaldet	105	1 008	1 409	667	521
Husdyrprodukt	261 759	321 655	322 986	380 830	391 890
Areal- og kulturlandskaptillegg, grovfôr	51 926	51 947	54 200	26 811	25 945
Areal- og kulturlandskaptillegg, korn					
Kulturlandskapsstilskot				27 939	27 494
Prod. tillegg, husdyr	57 530	62 352	66 799	63 891	63 743
Botnfrådrag	-6 072	-6 194	-6 000	-5 583	-5 145
Ref. avløysarutgifter	43 039	34 411	38 339	35 763	39 835
Drifts-, grunn og distr.tilskot	79 860	79 887	77 878	77 398	76 424
Andre tilskot og trygder	13 463	14 621	16 121	15 271	20 773
Leigeinntekter traktor og reiskap	4 102	5 220	4 074	1 726	3 604
T raktor i skogen	1 438	1 193	726	1 205	1 393
Anna		2 045	-354	1 979	-276
Produksjonsinntekter i alt	518 558	576 539	585 527	635 799	671 155
Kraftfôr	95 881	114 067	112 213	129 681	137 711
Andre fôrkostnader	2 743	6 218	4 991	4 297	7 199
Såvarer	1 108	1 793	1 553	1 067	1 955
Handelsgjødsel og kalk	13 169	14 235	14 648	14 788	16 310
Konserveringsmidlar	4 946	6 003	5 004	4 776	4 357
Kjøp av dyr	7 563	18 507	22 275	18 692	24 676
Forbr.art. og diverse	22 732	26 283	29 170	32 229	37 583
Variable Kostnader	148 140	187 106	189 855	205 530	229 790
Leigd arbeid	49 261	48 145	51 938	58 827	62 062
Drivstoff	6 969	7 638	8 835	9 407	12 270
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	2 698	1 836	2 996	4 828	4 376
Vedl. hald driftsbygningar	14 283	16 155	17 841	19 218	18 306
Vedl. hald traktor og maskiner	25 932	28 560	29 469	28 891	28 944
Avskrivningar	61 420	62 739	59 332	61 828	68 619
Maskinleige	4 387	4 738	6 407	6 288	10 292
Andre kostnader	43 806	48 116	50 734	54 935	58 543
Faste kostnader	208 757	217 927	227 551	244 222	263 413
Kostnader i alt	356 897	405 033	417 406	449 752	493 203

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 3c Fylkestat, Sogn og Fjordane
Resultat og balanse

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Driftsoverskot	161 662	171 506	168 121	186 047	177 952
- Renter av aktiva i jordbruket	63 473	47 864	39 328	31 784	45 339
Familiens arb. forteneste ¹⁾	98 189	123 642	128 793	154 263	132 613
Familiens arb. forteneste per årsverk	83 676	102 296	106 367	125 602	107 880
Lønsevne i alt	147 450	171 787	180 732	213 091	194 675
Lønsevne per time	52,23	59,55	62,23	71,72	63,40
Vederlag til arb. og egenkap. per årsvk	125 049	130 464	133 439	144 716	135 905
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	161 662	171 506	168 121	186 047	177 952
Driftsoverskot, skogbruk	1 550	1 087	1 670	2 350	588
Driftsoverskot, tilleggsnæring	15 441	17 089	15 553	14 590	15 950
Driftsoverskot, anna næring	7 845	9 646	31 228	28 728	25 138
Lønsinntekt	207 701	202 076	190 542	198 340	233 657
Pensjonar	8 342	8 418	8 262	13 921	7 815
Sjukepengar	5 243	7 278	6 933	6 241	6 636
Andre kapitalinntekter	6 411	4 517	10 265	4 160	3 090
Arbeid nyanlegg	5 757	3 040	10 967	3 735	6 956
Renteinntekter	16 318	12 386	6 092	5 277	7 856
- Renteutgifter	38 429	30 487	19 436	22 812	25 657
- Kår	3 496	3 648	3 054	3 221	4 177
Nettoinntekt	394 345	402 908	427 144	437 355	455 803
Privatforbruk eks. skatt	267 463	273 680	282 293	305 355	342 016
Skatt	110 672	114 738	117 384	110 544	114 031
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskott	284 065	343 203	381 724	342 149	320 354
Andre krav	64 122	77 509	109 473	106 939	125 487
Omløpsmidlar jordbruket	78 434	84 220	79 387	90 235	99 544
Omløpsmidlar skog	667	831	877	948	341
Omløpsmidlar tilleggsnæring	2 286	1 403	1 323	417	
Omløpsmidlar anna næring	62 239	56 652	79 524	57 221	75 745
Omløpsmidlar i alt	491 812	563 819	652 307	597 908	621 472
Anleggsmidlar jordbruk	858 905	875 692	927 584	979 769	1 030 702
Anleggsmidlar skogbruk	17 464	21 845	25 759	30 301	31 578
Anleggsmidlar tilleggsnæring	71 393	69 894	46 582	77 550	91 516
Anleggsmidlar anna næring	11 153	19 794	53 241	69 785	47 010
Hovudbygning	466 869	476 174	477 244	479 952	530 951
Privat	85 460	90 090	96 691	121 222	118 397
Anleggsmidlar i alt	1 511 244	1 553 489	1 627 101	1 758 578	1 850 154
Eigedeler i jordbruket	937 338	959 912	1 006 971	1 070 004	1 130 246
Eigedeler i alt	2 003 056	2 117 309	2 279 408	2 356 486	2 471 626
Kortsiktig gjeld	104 466	118 708	177 734	154 897	154 298
Langsiktig gjeld	551 583	565 469	548 031	661 318	646 683
Eigenkapital	1 347 008	1 433 132	1 553 642	1 540 272	1 670 646

¹⁾ Inkluderer arbeidsforteneste for ubetalt arbeid

Tabell 4a Fylkestat, Møre og Romsdal
Produksjonstekniske data og oppnådde priser

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Tal bruk i gruppa	60	58	62	59	59
Alder på brukar	45	46	46	47	48
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	10,2	13,5	12,6	14,8	14,4
Korn i alt, FEm per daa	351	302	310	253	315
Grovfôr i alt, daa	192,0	195,5	207,0	208,4	252,9
Grovfôr i alt, FEm per daa	403	388	395	367	379
Frukt og bær, daa	0,6	0,7	0,3	0,5	0,6
Jorbruksareal i alt, daa	204,5	211,2	221,7	224,5	268,9
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	401	382	391	360	375
Leigd areal, daa	84,6	92,0	88,4	94,6	108,5
Husdyrproduksjon					
Arskyr	13,0	13,6	14,4	13,7	14,8
Omsett mjølk, liter	72 402	78 344	84 195	81 765	89 278
Mjølkekvote	74 545	80 959	85 879	85 215	95 054
Mjølk, per årsku, kg	6 368	6 480	6 621	6 734	6 774
Storfekjøtt, kg omsett	3 044	3 264	3 786	3 737	3 661
Tal grisekull	6	7	6	7	10
Slaktegris, kg omsett	3 120	3 417	3 111	3 714	4 173
Vinterfora sauer	18	19	16	17	17
Kg kjøtt per vf sau	26	22	27	29	30
Ull, kg omsett	106	84	81	94	82
Mjølk per årsgeit, kg	528	531	543	504	578
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 028	2 030	2 068	2 084	2 207
Ektefelle	375	436	367	411	481
Barn under 17 år	25	8	12	32	36
Sum familie	2 427	2 475	2 447	2 527	2 724
Leigd arbeid	622	549	543	532	556
Leigd arbeid, ubetalt	294	326	316	214	214
Timar jordbruket	3 343	3 350	3 305	3 273	3 495
Timar skogbruket	63	57	44	42	35
Timar nyanlegg	56	49	39	45	94
Oppnådde priser, kr per kg / ltr					
Bygg	1,72	1,64	1,48	1,61	1,62
Kumjølk, liter	3,51	3,47	3,44	3,45	3,48
Kukjøtt	25,55	26,46	27,88	28,72	29,25
Anna storfekjøtt	30,70	31,39	33,68	34,36	34,47
Smågris, kr per stk	768	786	667	675	642
Svinekjøtt, slaktegris	21,69	21,05	21,04	20,04	20,39
Sau- og lammekjøtt	28,59	28,60	27,49	25,51	27,80
Ull	32,37	33,77	31,43	32,03	34,48
Geitemjølk, liter	3,28	3,50	3,76	4,91	3,84
Egg		16,84	24,12	24,62	19,37

Tabell 4b

Fylkestal, Møre og Romsdal
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2002	2 003	2004	2 005	2006
Korn	4 847	5 373	2 709	3 113	4 308
Frukt	11 333	4 646	11 581	11 708	18 524
Andre planteprodukt	11 128	7 789	10 959	11 482	16 687
Planteprodukt	27 309	17 807	25 248	26 304	39 519
Storfe, mjølk	254 093	272 018	289 457	281 927	310 637
Støfe, livdyr og slakt	109 027	114 804	125 769	143 743	146 802
Smågris	19 511	17 651	10 648	11 061	19 712
Slaktegris	66 725	78 362	61 507	74 801	93 200
Purker og rånar	13 305	10 289	9 785	13 835	8 075
Sau, livdyr og slakt	12 389	12 953	12 427	12 845	15 771
Ull	3 206	2 709	2 531	2 654	2 584
Geit, mjølk	4 250	4 605	4 632	6 963	5 314
Geit, livdyr og slakt	392	173	317	347	363
Fjørfe, egg	27	237	139	245	183
Fjørfe, livdyr og slakt	23	-6		-8	11
Andre innt. husdyrhaldet	250	3 756	235	443	27
Husdyrprodukt	483 197	517 551	517 448	548 857	602 681
Areal- og kulturlandskapt tillegg, grovfôr	67 639	70 825	72 441	33 133	35 252
Areal- og kulturlandskapt tillegg, korn	3 009	4 647	5 294	2 782	3 645
Kulturlandskaptstilskot				41 829	46 400
Prod. tillegg, husdyr	73 641	78 066	81 100	74 538	77 352
Botnfrådrag	-5 900	-5 897	-6 000	-5 585	-5 085
Ref. avløysarutgifter	55 423	45 837	43 979	46 267	44 606
Drifts-, grunn og distr.tilskot	110 646	104 979	107 500	100 318	100 699
Andre tilskot og trygder	8 123	18 245	13 367	11 455	14 592
Leigeinntekter traktor og reiskap	8 930	9 238	12 582	9 840	8 943
T raktor i skogen	3 332	2 776	1 859	1 321	1 334
Anna	464	190	1 359	16 539	1 578
Produksjonsinntekter i alt	835 813	864 263	876 177	907 598	971 516
Kraftfôr	157 886	169 147	168 681	169 974	190 204
Andre fôrkostnader	6 086	9 443	7 217	8 896	9 790
Såvarer	3 932	4 187	3 510	3 919	5 237
Handelsgjødsel og kalk	23 769	23 968	26 087	24 930	31 147
Konserveringsmidlar	5 957	6 565	5 553	5 284	6 618
Kjøp av dyr	26 850	29 214	24 550	17 557	19 877
Forbr.art. og diverse	42 298	48 158	50 396	50 217	55 485
Variable Kostnader	266 778	290 682	285 994	280 776	318 357
Leigd arbeid	66 375	65 351	69 766	66 929	74 974
Drivstoff	12 433	13 364	13 728	16 673	21 277
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	4 570	3 117	5 610	5 230	6 182
Vedl. hald driftsbygningar	20 784	19 417	21 010	26 038	24 876
Vedl. hald traktor og maskiner	38 312	42 448	40 729	39 166	34 362
Avskrivingar	87 148	91 271	89 581	89 662	97 016
Maskinleige	12 111	19 571	21 725	26 347	54 130
Andre kostnader	63 464	73 177	74 129	81 106	87 259
Faste kostnader	305 195	327 716	336 278	351 151	400 077
Kostnader i alt	571 974	618 398	622 271	631 927	718 433

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 4c Fylkestal, Møre og Romsdal
Resultat og balanse

Periode	2002	2 003	2004	2 005	2006
Driftsoverskot	263 840	245 865	253 906	275 671	253 082
- Renter av aktiva i jordbruket	103 102	76 035	62 401	47 476	73 221
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	160 738	169 830	191 505	228 195	179 861
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	108 990	111 866	127 878	153 601	112 949
Lønsevne i alt	227 112	235 181	261 271	295 124	254 836
Lønsevne per time	67,93	70,20	79,05	90,16	72,92
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsvr	159 988	150 525	165 370	177 059	154 587
Rekneskappssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	263 840	245 865	253 906	275 671	253 082
Driftsoverskot, skogbruk	-303	690	803	-2 740	-767
Driftsoverskot, tilleggsnæring	24 479	21 910	27 958	30 508	31 770
Driftsoverskot, anna næring	4 842	9 512	7 707	13 473	11 102
Løsinntekt	163 801	167 861	196 965	205 464	207 160
Pensjonar	13 306	11 490	15 580	27 174	26 468
Sjukepengar	6 742	10 628	12 667	2 764	1 326
Andre kapitalinntekter	8 570	19 684	51 272	20 020	31 384
Arbeid nyanlegg	7 519	6 811	5 521	6 525	13 331
Renteinntekter	11 392	7 764	4 689	2 763	5 880
- Renteutgifter	60 421	56 724	40 579	42 449	53 443
- Kår	7 939	7 574	7 827	7 819	6 578
Nettoinntekt	435 828	437 916	528 661	531 355	520 714
Privatforbruk eks. skatt	306 430	325 830	337 115	380 480	366 790
Skatt	119 481	128 922	134 276	125 089	133 377
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	193 866	181 388	222 963	297 728	337 108
Andre krav	80 604	88 935	98 264	115 307	106 041
Omløpsmidlar jordbruket	136 584	139 029	138 592	141 425	166 304
Omløpsmidlar skog	1 331	1 046	1 349	1 101	801
Omløpsmidlar tilleggsnæring	102	586	548	834	658
Omløpsmidlar anna næring	134 756	129 952	203 222	145 662	159 812
Omløpsmidlar i alt	547 243	540 936	664 939	702 057	770 724
Anleggsmidlar jordbruk	1 335 055	1 403 119	1 446 862	1 454 777	1 759 990
Anleggsmidlar skogbruk	44 871	44 106	41 794	43 035	39 096
Anleggsmidlar tilleggsnæring	38 909	40 250	49 167	51 485	46 253
Anleggsmidlar anna næring	13 788	14 701	12 229	11 251	10 989
Hovudbygning	442 621	477 570	471 637	466 749	483 037
Privat	91 146	105 147	136 212	130 847	137 358
Anleggsmidlar i alt	1 966 390	2 084 893	2 157 901	2 158 142	2 476 723
Eigedeler i jordbruket	1 471 640	1 542 149	1 585 453	1 596 202	1 926 294
Eigedeler i alt	2 513 632	2 625 829	2 822 840	2 860 200	3 247 448
Kortsiktig gjeld	263 703	281 797	307 073	303 772	343 604
Langsiktig gjeld	757 743	830 593	941 804	997 166	1 202 523
Eigenkapital	1 492 185	1 513 439	1 573 963	1 559 262	1 701 320

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 5a Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe I (under 50 daa),
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Tal bruk i gruppa	8	7	8	8	9
Alder på brukar	51	54	53	54	51
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa					
Korn i alt, FEm per daa					
Grovfôr i alt, daa	15,1	17,8	16,6	16,9	14,6
Grovfôr i alt, FEm per daa	321	367	401	398	443
Frukt og bær, daa	21,9	20,4	21,0	20,5	22,4
Jorbruksareal i alt, daa	40,8	39,7	40,0	40,0	38,8
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	322	367	401	398	443
Leigd areal, daa	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9
Husdyrproduksjon					
Arskyr	0,4	0,4			
Omsett mjølk, liter	2 913	2 716			
Mjølkekvote	3 750	4 329	5604	5604	4 981
Mjølk, per årsku, kg	8 108	7 471			
Storfekjøtt, kg omsett	146	180			
Tal grisekull	0	0			
Slaktegris, kg omsett	0	0			
Vinterfora sauer	16	14	14	15	13
Kg kjøtt per vf sau	21	33	26	30	24
Ull, kg omsett	83	99	81	85	71
Mjølk per årsgeit, kg	0	0	587	653	643
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 412	1 484	1 405	1 404	1 433
Ektefelle	310	375	347	316	512
Barn under 17 år	10	11			41
Sum familie	1 732	1 871	1 752	1 721	1 987
Leigd arbeid	164	168	248	245	658
Leigd arbeid, ubetalt	548	243	174	160	318
Timar jordbruket	2 444	2 282	2 174	2 126	2 964
Timar skogbruket	10	19	44	39	27
Timar nyanlegg	0	0	10	34	22
Oppnådde prisar, kr per kg /litr					
Bygg					
Havre					
Kumjølk, liter	3,62	3,43			
Kukjøtt	22,69	20,91			
Anna storfekjøtt	27,79	29,38			
Smågris, kr per stk					
Svinekjøtt, slaktegris					
Sau- og lammekjøtt	27,44	29,31	29,13	24,02	29,40
Ull	33,95	30,36	30,78	32,39	30,05
Geitemjølk, liter			3,86	5,80	3,81
Egg					

Tabell 5b Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe I (under 50 daa),
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Korn					
Frukt	139 174	106 726	133 133	101 630	192 835
Andre planteprodukt	2 374	1 854	2 199	1 816	947
Planteprodukt	141 549	108 580	135 332	103 445	193 782
Storfe, mjølk	10 544	9 307			
Storfe, livdyr og slakt	2 547	4 078			
Smågris					
Slaktegris					
Purker og rånar					
Sau, livdyr og slakt	8 604	12 590	10 765	10 396	10 097
Ull	2 813	3 005	2 497	3 019	2 052
Geit, mjølk			19 086	32 600	18 938
Geit, livdyr og slakt			2 046	2 261	1 945
Fjørfe, egg					
Fjørfe, livdyr og slakt					
Andre innt. husdyrholdet		79		55	
Husdyrprodukt	24 509	29 059	34 394	48 332	33 032
Areal- og kulturlandskapt tillegg, grovfôr	6 736	6 531	6 438	3 075	2 670
Areal- og kulturlandskapt tillegg, korn					
Kulturlandskapt tilskot				7 475	6 936
Prod. tillegg, husdyr	10 050	9 685	20 689	18 147	15 663
Botnfrådrag	-5 250	-6 000	-6 000	-5 500	-5 000
Ref. avløysarutgifter	5 464	6 591	9 952	9 980	8 298
Drifts-, grunn og distr.tilskot	11 710	11 178	22 179	41 887	77 733
Andre tilskot og trygder	81 280	62 412	69 720	25 763	21 657
Leigeinntekter traktor og reiskap		1 388	1 992	813	9 194
T raktor i skogen	325	314	1 175	1 563	1 322
Anna	225	74			
Produksjonsinntekter i alt	276 598	229 813	295 871	254 979	365 287
Kraftfôr	9 112	10 883	15 159	16 748	13 883
Andre fôrkostnader	1 122	354	629	1 346	1 008
Såvarer	2 262	3 178	3 076	4 657	1 627
Handelsgjødsel og kalk	3 054	4 271	4 785	3 926	4 412
Konserveringsmidlar	608	942	1 284	772	858
Kjøp av dyr	1 996	2 632	600	1 088	236
Forbr.art. og diverse	21 991	20 355	22 354	24 758	24 361
Variable kostnader	40 144	42 616	47 886	53 294	46 386
Leigd arbeid	18 130	19 858	24 879	26 872	51 157
Drivstoff	3 846	4 197	4 842	5 882	6 877
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	2 994	4 634	4 256	4 051	8 946
Vedl. hald driftsbygningar	6 568	7 176	15 421	10 871	18 182
Vedl. hald traktor og maskiner	13 754	14 017	17 481	16 179	21 275
Avskrivningar	32 971	31 669	31 101	33 830	43 472
Maskinleige	754	2 278	3 091	1 482	2 475
Andre kostnader	29 160	30 116	29 581	30 737	36 319
Faste kostnader	108 176	113 944	130 651	129 903	188 702
Kostnader i alt	148 319	156 560	178 537	183 197	235 088

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 5c Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe I (under 50 daa),
Resultat og balanse

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Driftsoverskot	128 278	73 253	117 334	71 782	130 199
- Renter av aktiva i jordbruket	33 329	22 305	19 608	13 968	20 651
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	94 949	50 948	97 726	57 814	109 548
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	76 834	44 465	93 616	56 708	87 686
Lønsevne i alt	113 079	70 806	122 605	84 686	160 705
Lønsevne per time	46,27	31,03	56,40	39,83	54,23
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsvk	106 608	72 472	116 451	82 020	110 679
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	128 278	73 253	117 334	71 782	130 199
Driftsoverskot, skogbruk	-2 220	-1 156	199	452	-145
Driftsoverskot, tilleggsnæring	13 719	14 252	26 328	27 101	17 995
Driftsoverskot, anna næring	4 131	3 547	1 584		445
Lønsinntekt	322 698	289 898	311 812	308 825	296 195
Pensjonar	30 954	28 391	0	15 341	13 333
Sjukepengar	1 347	1 129	6 840	3 798	6 969
Andre kapitalinntekter	251	673	5 552	927	1 686
Arbeid nyanlegg	0	0	1 411	4 858	3 192
Renteinntekter	23 949	17 600	2 409	3 912	6 891
- Renteutgifter	12 934	10 484	12 327	10 163	7 249
- Kår	3 574	2 061	3 639	3 639	5 086
Nettoinntekt	506 599	415 041	457 503	423 195	464 426
Privatforbruk eks. skatt	283 779	270 784	311 485	310 233	339 975
Skatt	124 907	112 576	124 146	115 528	108 189
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskott	470 812	519 325	398 808	419 410	391 668
Andre krav	121 951	69 013	110 088	108 247	107 376
Omløpsmidlar jordbruket	8 859	11 059	7 394	8 185	9 044
Omløpsmidlar skog	200	114	2 813		139
Omløpsmidlar tilleggsnæring	2 125	1 143	5 000	2 500	
Omløpsmidlar anna næring	29 068	36 362	51 191	52 291	48 318
Omløpsmidlar i alt	633 014	637 017	575 293	590 633	556 544
Anleggsmidlar jordbruk	455 847	427 679	470 260	445 340	506 063
Anleggsmidlar skogbruk	45 401	49 286	51 301	58 716	16 428
Anleggsmidlar tilleggsnæring	35 663	63 971	54 238	52 059	126 278
Anleggsmidlar anna næring					
Hovudbygning	256 556	282 750	265 846	257 184	585 752
Privat	140 249	144 649	159 093	139 805	150 170
Anleggsmidlar i alt	933 715	968 335	1 000 738	953 104	1 384 690
Eigedeler i jordbruket	464 706	438 738	477 654	453 525	515 107
Eigedeler i alt	1 566 729	1 605 352	1 576 030	1 543 737	1 941 234
Kortsiktig gjeld	59 731	36 856	56 892	38 112	50 627
Langsiktig gjeld	171 834	154 339	276 687	267 614	228 923
Eigenkapital	1 335 164	1 414 156	1 242 451	1 238 011	1 661 684

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 6a Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe II (50 - 100 daa)
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Tal bruk i gruppa	42	39	32	28	26
Alder på brukar	48	47	48	50	48
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa					
Korn i alt, FEm per daa					
Grovfôr i alt, daa	62,7	62,3	61,0	58,7	53,2
Grovfôr i alt, FEm per daa	391	376	345	336	309
Frukt og bær, daa	9,5	10,6	13,1	15,0	19,9
Jorbruksareal i alt, daa	74,4	75,9	77,5	76,9	75,4
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	394	376	345	338	329
Leigd areal, daa	12,3	14,7	15,5	17,1	10,9
Husdyrproduksjon					
Arskyr	3,2	2,9	2,8	3,0	2,0
Omsett mjølk, liter	17 273	16 394	15 543	16 447	11 026
Mjølkekvote	20 864	20 752	20 009	19 532	13 656
Mjølk, per årsku, kg	6 153	6 298	6 247	6 223	6 585
Storfekjøtt, kg omsett	430	584	425	379	639
Tal grisekull	2	1	4	3	3
Slaktegris, kg omsett	279	1 257	2 197	2 169	2 653
Vinterfora sauer	31	30	22	21	19
Kg kjøtt per vf sau	23	22	22	25	24
Ull, kg omsett	137	126	104	129	85
Mjølk per årsgeit, kg	445	421	391	491	514
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 673	1 704	1 779	1 815	1 653
Ektefelle	283	258	237	231	181
Barn under 17 år	7	11	8	16	15
Sum familie	1 963	1 972	2 024	2 061	1 850
Leigd arbeid	370	330	455	571	824
Leigd arbeid, ubetalt	203	240	225	157	122
Timar jordbruket	2 536	2 543	2 705	2 789	2 795
Timar skogbruket	45	40	44	38	13
Timar nyanlegg	21	16	17	25	35
Opnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg					
Havre					
Kumjølk, liter	3,39	3,33	3,39	3,45	3,44
Kukjøtt	24,29	26,09	26,63	27,74	27,12
Anna storfekjøtt	28,79	29,60	29,84	28,79	34,26
Smågris, kr per stk	774	773	673	682	726
Svinekjøtt, slaktegris	21,40	21,85	20,94	20,36	20,64
Sau- og lammekjøtt	27,91	29,87	27,86	27,71	27,29
Ull	36,08	34,40	32,68	31,68	34,90
Geitemjølk, liter	3,58	3,57	3,68	3,90	3,88
Egg					

Tabell 6b Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe II (50 - 100 daa)
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Korn					19
Frukt	74 161	59 689	110 331	108 102	185 056
Andre planteprodukt	4 017	2 621	2 929	5 690	14 796
Planteprodukt	78 177	62 311	113 261	113 793	199 872
Storfe, mjølk	58 618	54 639	52 662	56 695	37 899
Stofe, livdyr og slakt	16 049	18 016	17 068	15 421	19 440
Smågris	7 746	7 473	18 093	22 551	11 806
Slaktegris	6 701	27 242	43 899	40 593	56 607
Purker og rånar	3 789	967	2 815	2 410	2 199
Sau, livdyr og slakt	17 573	19 425	13 258	14 401	13 490
Ull	5 311	4 623	3 058	3 390	3 228
Geit, mjølk	8 189	11 221	8 756	8 591	5 504
Geit, livdyr og slakt	682	375	103	137	118
Fjørfe, egg	38	42			
Fjørfe, livdyr og slakt		4			
Andre innt. husdyrholdet	46	886	198	113	257
Husdyrprodukt	124 741	144 913	159 910	164 302	150 548
Areal- og kulturlandskapt tillegg, grovfôr	27 274	26 488	23 880	10 783	9 765
Areal- og kulturlandskapt tillegg, korn					
Kulturlandskapt tilskot				14 341	13 408
Prod. tillegg, husdyr	36 560	39 381	37 632	31 847	25 773
Botnfrådrag	-5 976	-6 000	-6 000	-5 679	-5 000
Ref. avløysarutgifter	26 251	21 042	22 385	20 981	20 498
Drifts-, grunn og distr.tilskot	49 977	49 731	45 387	68 394	74 334
Andre tilskot og trygder	42 703	48 787	50 619	21 333	26 826
Leigeinntekter traktor og reiskap	2 563	3 090	1 071	979	638
T raktor i skogen	1 982	828	781	525	434
Anna		6 811	774	5 466	2 172
Produksjonsinntekter i alt	384 253	397 382	449 699	447 065	519 266
Kraftfôr	45 309	52 607	60 622	59 355	55 666
Andre fôrkostnader	2 583	3 003	3 509	4 133	1 985
Såvarer	1 922	3 678	2 591	1 676	5 008
Handelsgjødsel og kalk	7 141	7 479	6 580	6 671	7 301
Konserveringsmidlar	2 907	3 394	2 495	2 195	1 845
Kjøp av dyr	6 048	14 665	20 304	20 501	25 809
Forbr.art. og diverse	21 844	22 818	29 016	26 442	34 701
Variable kostnader	87 754	107 645	125 117	120 974	132 316
Leigd arbeid	36 543	35 068	51 654	50 322	83 059
Drivstoff	5 214	5 144	4 463	5 288	6 206
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	3 113	2 700	2 708	4 204	7 040
Vedl. hald driftsbygningar	9 111	9 652	10 719	13 078	11 879
Vedl. hald traktor og maskiner	20 198	19 737	22 706	27 368	19 672
Avskrivningar	38 597	37 313	39 881	40 802	47 331
Maskinleige	2 662	4 312	3 086	3 757	5 765
Andre kostnader	36 400	37 859	43 951	46 608	46 866
Faste kostnader	151 838	151 784	179 168	191 426	227 819
Kostnader i alt	239 592	259 429	304 286	312 400	360 135

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 6c Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe II (50 - 100 daa)
Resultat og balanse

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Driftsoverskot	144 661	137 953	145 413	134 665	159 132
- Renter av aktiva i jordbruket	41 492	27 761	24 993	18 593	28 270
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	103 169	110 192	120 420	116 072	130 862
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	87 879	91 910	98 788	96 552	122 434
Lønsevne i alt	139 712	145 260	172 073	166 394	213 921
Lønsevne per time	55,10	57,13	63,62	59,67	76,53
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsvæ	122 951	117 545	127 295	115 886	152 610
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	144 661	137 953	145 413	134 665	159 132
Driftsoverskot, skogbruk	963	823	290	89	-795
Driftsoverskot, tilleggsnæring	8 070	9 485	3 831	10 371	14 832
Driftsoverskot, anna næring	19 634	20 638	16 410	12 245	12 189
Løsinntekt	210 572	200 139	220 577	206 655	244 889
Pensjonar	14 249	12 746	11 924	26 588	5 244
Sjukepengar	2 675	6 500	6 607	6 934	12 981
Andre kapitalinntekter	6 372	11 986	2 132	2 776	-2 625
Arbeid nyanlegg	2 794	2 160	2 438	3 598	5 067
Renteinntekter	13 057	9 628	4 150	3 787	7 584
- Renteutgifter	25 237	24 554	21 961	22 678	26 655
- Kår	4 785	5 305	4 895	4 626	3 467
Nettoinntekt	393 024	382 200	386 917	380 406	428 376
Privatforbruk eks. skatt	258 940	277 066	282 554	279 737	283 683
Skatt	105 654	98 413	113 108	85 807	93 135
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	270 164	324 809	306 904	384 795	427 438
Andre krav	85 231	55 332	75 265	77 204	88 961
Omløpsmidlar jordbruket	32 957	38 459	36 232	35 021	34 902
Omløpsmidlar skog	415	447	852	527	
Omløpsmidlar tilleggsnæring	1 946		9 219	13 036	27 885
Omløpsmidlar anna næring	31 203	32 077	28 645	33 437	36 328
Omløpsmidlar i alt	421 918	451 126	457 115	544 019	615 513
Anleggsmidlar jordbruk	585 316	511 721	588 563	595 819	681 582
Anleggsmidlar skogbruk	17 863	17 735	15 017	17 266	15 589
Anleggsmidlar tilleggsnæring	35 315	63 863	99 915	113 771	145 305
Anleggsmidlar anna næring	7 865	7 217	4 524	12 514	3 999
Hovudbygning	363 643	402 002	377 877	384 613	374 165
Privat	85 981	75 479	88 082	114 431	148 919
Anleggsmidlar i alt	1 095 982	1 078 015	1 173 978	1 238 414	1 369 559
Eigedeler i jordbruket	618 273	550 180	624 795	630 840	716 484
Eigedeler i alt	1 517 900	1 529 141	1 631 093	1 782 433	1 985 072
Kortsiktig gjeld	70 926	98 538	86 874	115 157	128 581
Langsiktig gjeld	401 753	380 065	525 815	558 447	606 941
Eigenkapital	1 045 222	1 050 538	1 018 404	1 108 829	1 249 551

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 7a Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe III (100 - 200 daa)
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Tal bruk i gruppa	83	80	79	73	63
Alder på brukar	47	45	46	47	48
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	0,4	0,1			
Korn i alt, FEm per daa	413	201			
Grovfôr i alt, daa	147,4	148,3	149,3	146,5	152,1
Grovfôr i alt, FEm per daa	397	368	377	362	362
Frukt og bær, daa	0,2	0,1	0,3	0,4	0,3
Jorbruksareal i alt, daa	149,0	149,4	150,1	147,3	152,8
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	397	368	377	362	362
Leigd areal, daa	42,5	43,5	44,9	44,7	49,2
Husdyrproduksjon					
Arskyr	10,2	10,7	10,1	9,4	9,2
Omsett mjølk, liter	56 880	60 565	58 913	54 615	53 092
Mjølkekvote	60 231	63 225	61 016	56 972	55 862
Mjølk, per årsku, kg	6 311	6 431	6 643	6 538	6 515
Storfekjøtt, kg omsett	2 268	2 375	2 557	2 327	2 289
Tal grisekull	3	5	4	7	9
Slaktegris, kg omsett	1 873	2 590	2 645	2 848	3 174
Vinterfora sauer	22	23	25	25	29
Kg kjøtt per vf sau	27	25	25	25	25
Ull, kg omsett	117	120	120	125	141
Mjølk per årsgeit, kg	429	620	581	609	646
Arbeidsforbruk, timar per bruk					
Brukar	2 007	2 006	1 868	1 789	1 860
Ektefelle	309	290	285	307	343
Barn under 17 år	20	17	8	9	15
Sum familie	2 337	2 313	2 161	2 104	2 219
Leigd arbeid	436	426	379	367	318
Leigd arbeid, ubetalt	196	257	260	183	219
Timar jordbruket	2 969	2 996	2 800	2 654	2 756
Timar skogbruket	54	58	44	39	37
Timar nyanlegg	35	22	88	27	36
Opnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg	1,66	1,55			
Kveite					
Kumjølk, liter	3,51	3,44	3,41	3,45	3,46
Kukjøtt	25,25	26,84	28,08	29,50	29,41
Anna storfekjøtt	30,23	31,19	33,27	34,18	35,53
Smågris, kr per stk	772	784	675	688	660
Svinekjøtt, slaktegris	21,79	21,42	21,13	20,14	20,52
Sau- og lammekjøtt	29,09	30,01	28,24	26,19	29,51
Ull	34,18	34,63	32,31	32,08	33,74
Geitemjølk, liter	3,79	3,20	3,69	3,80	4,09
Egg	10,28	12,92	10,01	10,22	10,64

**Tabell 7b Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe III (100 - 200 daa)
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk**

Periode	2002	2 003	2004	2 005	2006
Korn	250	22			
Frukt	1 539	299	987	950	692
Andre planteprodukt	10 426	8 028	9 195	7 177	8 170
Planteprodukt	12 216	8 350	10 183	8 126	8 862
Storfe, mjølk	199 718	208 044	201 007	188 545	183 513
Stofe, livdyr og slakt	80 711	87 410	84 212	93 984	93 142
Smågris	13 421	17 651	8 851	22 635	31 541
Slaktegris	40 154	58 642	53 783	58 842	68 559
Purker og rånar	2 941	3 327	4 368	3 685	2 546
Sau, livdyr og slakt	17 370	17 445	17 844	17 363	23 819
Ull	4 047	3 826	3 696	3 945	4 278
Geit, mjølk	3 124	4 291	4 781	6 496	9 469
Geit, livdyr og slakt	433	242	85	342	553
Fjørfe, egg	3 682	12 930	4 216	20 573	23 996
Fjørfe, livdyr og slakt	1 392	-1 255	3 032	7	-4 609
Andre innt. husdyrholdet	170	2 061	139	222	443
Husdyrprodukt	367 163	414 615	386 013	416 637	437 250
Areal- og kulturlandskaptillegg, grovfôr	55 252	55 409	56 484	26 635	26 467
Areal- og kulturlandskaptillegg, korn	124	160			
Kulturlandskaptilskot				27 698	26 180
Prod. tillegg, husdyr	64 207	67 840	69 055	62 513	64 248
Botnfrådrag	-6 229	-5 925	-6 000	-5 637	-5 206
Ref. avløysarutgifter	50 897	39 024	38 282	37 956	41 212
Drifts-, grunn og distr.tilskot	96 474	90 229	87 394	80 045	81 019
Andre tilskot og trygder	9 809	11 206	11 900	12 160	16 709
Leigeinntekter traktor og reiskap	7 464	6 571	5 710	4 906	6 751
T raktor i skogen	1 907	2 536	2 135	1 931	1 956
Anna	4 749	1 666	4 946	2 635	269
Produksjonsinntekter i alt	664 033	691 681	666 103	675 606	705 717
Kraftfôr	125 998	148 196	136 331	141 981	152 186
Andre fôrkostnader	4 616	8 320	5 652	6 021	8 919
Såvarer	1 528	1 934	1 704	1 509	1 798
Handelsgjødsel og kalk	16 594	16 325	16 919	15 595	17 483
Konserveringsmidlar	5 808	6 789	5 599	5 283	5 032
Kjøp av dyr	17 867	19 851	22 599	17 248	19 638
Forbr.art. og diverse	29 567	34 003	34 488	33 916	38 422
Variable kostnader	201 978	235 418	223 290	221 552	243 476
Leigd arbeid	54 614	54 819	55 204	54 657	47 025
Drivstoff	8 802	8 977	9 501	10 808	11 704
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	2 694	2 306	3 453	2 888	5 189
Vedl. hald driftsbygningar	18 586	19 586	17 313	19 958	16 585
Vedl. hald traktor og maskiner	26 982	31 430	28 088	28 358	24 844
Avskrivningar	70 496	74 350	70 285	69 098	69 582
Maskinleige	8 010	9 254	10 776	10 131	26 425
Andre kostnader	52 274	57 360	58 318	59 873	62 493
Faste kostnader	242 459	258 082	252 937	255 771	263 847
Kostnader i alt	444 437	493 500	476 227	477 324	507 323

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 7c Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe III (100 - 200 daa)
Resultat og balanse

Periode	2002	2 003	2004	2 005	2006
Driftsoverskot	219 597	198 182	189 876	198 282	198 394
- Renter av aktiva i jordbruket	74 621	58 344	47 922	36 246	49 449
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	144 976	139 837	141 954	162 036	148 945
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	105 598	100 389	108 181	130 720	112 717
Lønsevne i alt	199 590	194 657	197 159	216 693	195 970
Lønsevne per time	67,23	64,97	70,41	81,65	71,11
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsvæ	155 070	140 855	150 693	164 698	152 914
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	219 597	198 182	189 876	198 282	198 394
Driftsoverskot, skogbruk	2 133	1 809	896	1 489	840
Driftsoverskot, tilleggsnæring	17 106	13 818	16 065	21 953	20 211
Driftsoverskot, anna næring	5 013	4 098	12 217	16 542	20 464
Løsinntekt	179 268	201 882	218 258	249 694	271 101
Pensjonar	13 171	10 354	15 489	19 340	19 790
Sjukepengar	5 708	6 424	11 091	6 138	2 651
Andre kapitalinntekter	4 197	9 880	17 489	11 203	13 966
Arbeid nyanlegg	4 749	3 095	12 558	3 993	4 998
Renteinntekter	15 541	9 943	4 758	5 215	6 409
- Renteutgifter	44 629	42 233	28 832	29 197	31 480
- Kår	4 794	4 817	4 979	5 081	4 451
Nettoinntekt	417 060	412 435	464 886	499 571	522 894
Privatforbruk eks. skatt	280 769	297 707	302 411	352 813	360 429
Skatt	117 534	121 344	130 785	135 198	142 716
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskott	253 517	236 148	333 097	345 290	293 160
Andre krav	60 971	78 710	118 152	127 884	118 005
Omløpsmidlar jordbruket	97 983	98 905	93 732	94 059	100 955
Omløpsmidlar skog	1 220	931	1 193	1 169	871
Omløpsmidlar tilleggsnæring	723	763	1 089	0	79
Omløpsmidlar anna næring	133 618	113 823	136 046	160 271	169 915
Omløpsmidlar i alt	548 033	529 279	683 309	728 674	682 985
Anleggsmidlar jordbruk	973 853	1 070 892	1 134 215	1 119 242	1 135 459
Anleggsmidlar skogbruk	36 198	34 806	39 218	36 038	38 263
Anleggsmidlar tilleggsnæring	54 054	49 767	44 022	70 655	96 379
Anleggsmidlar anna næring	3 683	10 357	31 279	55 402	37 400
Hovudbygning	456 890	483 319	508 886	497 506	488 316
Privat	99 104	112 440	126 443	151 378	141 212
Anleggsmidlar i alt	1 623 782	1 761 581	1 884 063	1 930 220	1 937 028
Eigedeler i jordbruket	1 071 836	1 169 797	1 227 947	1 213 300	1 236 414
Eigedeler i alt	2 171 815	2 290 860	2 567 372	2 658 894	2 620 013
Kortsiktig gjeld	163 132	167 348	206 262	173 893	164 617
Langsiktig gjeld	585 401	717 579	757 804	767 530	757 473
Eigenkapital	1 423 282	1 405 933	1 603 306	1 717 471	1 697 923

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 8a Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe IV (200 - 300 daa)
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Tal bruk i gruppa	30	34	42	45	38
Alder på brukar	42	43	44	43	44
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	0,5	2,9	0,8	0,5	1,0
Korn i alt, FEm per daa	279	242		337	296
Grovfôr i alt, daa	232,7	231,3	235,8	238,8	237,1
Grovfôr i alt, FEm per daa	318	326	334	332	320
Frukt og bær, daa					
Jorbruksareal i alt, daa	233,4	234,4	237,4	239,4	238,7
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	318	325	335	332	320
Leigd areal, daa	77,5	73,9	77,7	82,7	92,6
Husdyrproduksjon					
Arskyr	13,9	13,9	13,8	13,4	12,7
Omsett mjølk, liter	75 392	76 506	77 313	76 254	70 413
Mjølkekvote	75 868	78 189	78 342	79 119	76 255
Mjølk, per årsku, kg	6 343	6 279	6 439	6 512	6 322
Storfekjøtt, kg omsett	2 979	3 462	3 456	3 187	2 845
Tal grisekull	2	2	3	2	1
Slaktegris, kg omsett	1 399	1 796	1 708	1 849	1 750
Vinterfora sauer	20	27	28	35	36
Kg kjøtt per vf sau	27	28	28	28	28
Ull, kg omsett	97	131	148	175	162
Egg, kg omsett	367	324	283	255	
Arbeidsforbruk, timar per bruk					
Brukar	1 917	1 941	2 043	2 067	1 988
Ektefelle	545	465	375	409	455
Barn under 17 år	16	8	12	40	67
Sum familie	2 478	2 413	2 430	2 517	2 510
Leigd arbeid	701	509	446	542	475
Leigd arbeid, ubetalt	479	332	359	269	376
Timar jordbruket	3 658	3 254	3 235	3 328	3 361
Timar skogbruket	72	55	44	46	38
Timar nyanlegg	184	88	60	31	31
Opnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg					
Havre					
Kumjølk, liter	3,56	3,54	3,46	3,47	3,44
Kukjøtt	25,03	26,17	28,38	28,59	29,26
Anna storfekjøtt	29,80	31,68	32,99	34,14	34,96
Smågris, kr per stk	797	718	727	725	663
Svinekjøtt, slaktegris	21,91	22,81	21,67	21,44	20,38
Sau- og lammekjøtt	29,03	30,96	28,82	27,93	30,76
Ull	32,63	33,83	32,57	33,33	32,29
Geitemjølk, liter					
Egg			20,48	21,27	

Tabell 8b Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe IV (200 - 300 daa)
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Korn					
Frukt	9	8		7	19
Andre planteprodukt	6 218	5 552	6 634	9 901	15 838
Planteprodukt	6 227	5 560	6 634	9 908	15 856
Storfe, mjølk	268 326	270 586	267 487	264 764	242 488
Stofe, livdyr og slakt	105 999	121 356	114 390	126 133	110 281
Smågris	6 088	2 618	5 484	2 596	6 804
Slaktegris	28 024	42 171	35 300	40 345	35 131
Purker og rånar	8 288	-864	4 703	1 136	1 600
Sau, livdyr og slakt	14 894	24 172	24 292	29 818	34 232
Ull	3 166	4 611	4 841	5 550	4 640
Geit, mjølk					
Geit, livdyr og slakt				37	58
Fjørfe, egg	6 667	6 388	5 805	5 429	114
Fjørfe, livdyr og slakt	519	-143	201	-217	58
Andre innt. husdyrhaldet	406	1 819	2 140	1 173	492
Husdyrprodukt	442 377	472 714	464 642	476 764	435 897
Areal- og kulturlandskap tillegg, grovfôr	78 759	82 532	80 450	38 251	37 757
Areal- og kulturlandskap tillegg, korn	263	718	439	0	98
Kulturlandskapstilskot				40 855	39 485
Prod. tillegg, husdyr	74 489	76 216	81 540	77 323	75 443
Botnfrådrag	-6 148	-6 176	-6 000	-5 500	-5 000
Ref. avløysarutgifter	59 723	50 240	45 315	46 015	42 085
Drifts-, grunn og distr.tilskot	106 811	100 264	99 244	91 748	85 524
Andre tilskot og trygder	10 107	11 600	15 579	16 149	21 233
Leigeinntekter traktor og reiskap	5 864	4 596	4 556	5 500	10 067
T raktor i skogen	4 213	2 576	2 825	1 924	2 104
Anna	799		904	17 041	4 228
Produksjonsinntekter i alt	783 483	800 839	796 129	815 977	764 775
Kraftfôr	144 088	149 245	144 721	144 923	139 604
Andre fôrkostnader	7 170	11 230	8 796	9 330	10 346
Såvarer	2 142	2 781	2 127	2 167	1 838
Handelsgjødsel og kalk	23 843	24 057	23 674	25 217	22 194
Konserveringsmidlar	7 338	5 939	7 072	5 341	5 842
Kjøp av dyr	23 350	28 534	16 867	19 541	16 861
Forbr.art. og diverse	40 428	41 302	43 028	45 025	47 432
Variable Kostnader	248 358	263 087	246 285	251 543	244 116
Leigd arbeid	76 318	68 023	61 256	64 688	66 725
Drivstoff	11 690	10 363	12 275	14 059	16 343
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	5 437	2 708	4 993	4 222	3 816
Vedl. hald driftsbygningar	19 478	20 064	21 840	23 780	21 348
Vedl. hald traktor og maskiner	45 729	41 119	41 794	36 275	34 069
Avskrivningar	85 142	88 844	81 142	88 042	73 610
Maskinleige	9 531	15 110	16 953	19 852	23 892
Andre kostnader	62 024	71 005	69 260	77 533	74 517
Faste kostnader	315 348	317 237	309 513	328 451	314 320
Kostnader i alt	563 706	580 324	555 798	579 994	558 436

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 8c Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe IV (200 - 300 daa)
Resultat og balanse

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Driftsoverskot	219 777	220 515	240 332	235 984	206 339
- Renter av aktiva i jordbruket	113 886	73 856	56 374	45 132	54 659
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	105 891	146 659	183 958	190 852	151 680
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	66 070	98 574	121 693	126 390	96 968
Lønsevne i alt	190 203	214 682	245 214	255 540	218 405
Lønsevne per time	52,00	65,97	75,80	76,78	64,99
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsvr	130 106	139 725	159 081	152 894	137 868
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	219 777	220 515	240 332	235 984	206 339
Driftsoverskot, skogbruk	-1 251	585	4 405	922	-872
Driftsoverskot, tilleggsnæring	14 355	22 923	31 389	37 747	55 528
Driftsoverskot, anna næring	10 989	11 477	20 882	25 824	17 177
Løsinntekt	158 133	138 317	157 216	178 774	204 890
Pensjonar	23 194	12 549	12 993	19 796	17 162
Sjukepengar	5 663	27 243	10 717	784	5 166
Andre kapitalinntekter	4 274	3 438	66 655	17 468	26 017
Arbeid nyanlegg	24 948	12 124	8 507	4 416	4 422
Renteinntekter	12 366	10 238	5 040	3 451	5 933
- Renteutgifter	55 321	65 018	35 106	38 241	36 865
- Kår	6 635	7 167	6 789	6 062	6 141
Nettoinntekt	410 492	387 223	516 240	480 864	498 755
Privatforbruk eks. skatt	294 276	287 597	318 166	336 403	343 479
Skatt	113 043	108 416	118 796	108 444	124 038
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskott	226 086	284 863	264 328	323 284	463 402
Andre krav	78 569	75 548	95 175	119 726	95 000
Omløpsmidlar jordbruket	120 428	113 345	106 824	104 737	109 021
Omløpsmidlar skog	83	138	283	549	902
Omløpsmidlar tilleggsnæring				556	
Omløpsmidlar anna næring	19 297	56 325	168 897	64 991	76 925
Omløpsmidlar i alt	444 463	530 219	635 507	613 843	745 250
Anleggsmidlar jordbruk	1 519 849	1 389 248	1 333 679	1 422 216	1 261 878
Anleggsmidlar skogbruk	40 816	39 088	36 781	36 502	29 510
Anleggsmidlar tilleggsnæring	15 122	67 633	68 878	72 178	86 984
Anleggsmidlar anna næring	20 257	25 289	19 201	15 883	
Hovudbygning	509 847	435 659	467 630	474 394	475 370
Privat	61 321	79 175	126 769	106 802	101 389
Anleggsmidlar i alt	2 167 213	2 036 092	2 052 937	2 127 975	1 955 132
Eigedeler i jordbruket	1 640 276	1 502 594	1 440 503	1 526 953	1 370 899
Eigedeler i alt	2 611 676	2 566 311	2 688 444	2 741 818	2 700 382
Kortsiktig gjeld	235 748	213 729	253 353	247 641	214 307
Langsiktig gjeld	917 807	942 354	931 271	985 930	918 087
Eigenkapital	1 458 121	1 410 228	1 503 820	1 508 247	1 567 987

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 9a Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe V (over 300 daa)
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Tal bruk i gruppa	13	15	17	18	27
Alder på brukar	39	40	41	42	44
Arealfordeling og avling per dekar					
Bygg, daa	25,1	30,9	29,5	28,3	10,9
Havre, daa	5,3	2,7	3,6	5,2	5,0
Korn i alt, daa	32,9	33,5	33,1	35,4	15,9
Korn i alt, FEm per daa	349	339	371	276	375
Grovfôr i alt, daa	312,0	321,3	317,8	337,4	345,7
Grovfôr i alt, FEm per daa	375	325	348	329	343
Jorbruksareal i alt, daa	345,5	354,9	352,1	373,9	362,4
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	372	326	350	324	344
Leigd areal, daa	146,5	152,9	143,4	172,8	143,7
Husdyrproduksjon					
Arskyr	17,2	14,8	16,8	17,5	18,2
Omsett mjølk, liter	94 729	87 359	99 501	110 621	110 039
Mjølkekvote	95 950	89 374	101 934	113 991	115 788
Mjølk, per årsku, kg	6 276	6 606	6 780	7 154	6 870
Storfekjøtt, kg omsett	4 453	4 120	4 278	5 994	5 052
Tal grisekull	4	3	3	8	14
Slaktegris, kg omsett	3 557	4 027	1 907	4 746	7 292
Vinterfora sauer	39	61	40	37	26
Kg kjøtt per vf sau	20	19	25	22	24
Ull, kg omsett	171	275	174	214	120
Arbeidsforbruk, timar per bruk					
Brukar	2 063	2 384	2 497	2 585	2 491
Ektefelle	342	729	635	639	631
Barn under 17 år	12	13	8	9	28
Sum familie	2 418	3 126	3 140	3 234	3 150
Leigd arbeid	698	616	595	647	559
Leigd arbeid, ubetalt	366	300	290	294	202
Timar jordbruket	3 481	4 042	4 025	4 174	3 911
Timar skogbruket	34	17	44	15	39
Timar nyanlegg	131	160	44	98	157
Oppnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg	1,68	1,59	1,50	1,61	1,65
Kveite	1,67			1,66	1,68
Kumjølk, liter	3,55	3,47	3,48	3,47	3,53
Kukjøtt	25,85	26,85	27,83	28,78	29,69
Anna storfekjøtt	31,32	32,56	24,89	35,56	34,42
Smågris, kr per stk	512		298	648	674
Svinekjøtt, slaktegris	21,44	20,63	20,04	19,73	20,63
Sau- og lammekjøtt	28,34	29,35	28,49	27,20	30,69
Ull	25,83	32,19	30,43	32,17	32,20
Egg					

Tabell 9b Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe V (over 300 daa)
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Bygg	12 887	15 071	7 450	5 605	5 761
Kveite	828				
Andre planteprodukt	13 811	11 562	9 427	13 070	23 099
Planteprodukt	27 526	26 634	16 877	18 675	28 860
Storfe, mjølk	336 273	303 204	346 605	383 526	388 038
Støfe, livdyr og slakt	152 318	145 621	163 913	221 309	196 163
Smågris	21	1 159	204	2 186	14 507
Slaktegris	82 708	90 826	29 022	97 159	160 032
Purker og rånar	40 315	24 750	24 222	39 285	25 747
Sau, livdyr og slakt	18 928	33 823	28 008	24 682	22 835
Ull	4 564	8 928	5 021	6 293	4 136
Geit, mjølk					
Geit, livdyr og slakt					
Fjørfe, egg					8 442
Fjørfe, livdyr og slakt		24 367	21 157	19 585	4 102
Andre innt. husdyrhaldet		3 224	94	593	
Husdyrprodukt	635 126	635 901	618 245	794 618	824 003
Areal- og kulturlandskaptillegg, grovfôr	97 943	96 885	97 978	43 624	43 663
Areal- og kulturlandskaptillegg, korn	11 060	11 807	13 955	6 857	4 116
Kulturlandskapstilskot				67 435	60 836
Prod. tillegg, husdyr	96 986	97 419	98 188	98 277	94 276
Botnfrådrag	-6 000	-6 000	-6 000	-5 500	-5 185
Ref. avløysarutgifter	56 162	44 721	55 706	49 832	51 478
Drifts-, grunn og distr.tilskot	127 112	112 163	114 251	119 672	111 702
Andre tilskot og trygder	9 395	24 677	17 253	22 852	20 378
Leigeinntekter traktor og reiskap	8 864	12 035	28 107	18 168	8 159
Traktor i skogen	2 350	1 380	235	533	1 291
Anna			783	556	4 249
Produksjonsinntekter i alt	1 066 524	1 057 623	1 055 578	1 235 600	1 247 827
Kraftfôr	200 447	214 652	193 950	257 943	272 557
Andre førkostnader	7 904	11 732	10 650	12 060	16 989
Såvarer	8 809	6 959	5 795	7 555	6 147
Handelsgjødsel og kalk	34 096	32 985	33 032	35 594	38 015
Konserveringsmidlar	5 685	6 418	6 293	6 804	8 087
Kjøp av dyr	47 553	78 025	50 851	41 589	41 250
Forbr.art. og diverse	50 882	53 253	59 355	67 140	71 801
Variable Kostnader	355 377	404 024	359 927	428 687	454 847
Leigd arbeid	65 051	71 038	75 902	80 530	75 938
Drivstoff	17 097	20 238	18 950	23 517	28 361
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	8 590	3 668	6 415	13 940	10 353
Vedl. hald driftsbygningar	24 443	25 340	29 594	39 992	35 885
Vedl. hald traktor og maskiner	48 093	58 675	55 628	68 314	56 160
Avskrivningar	119 072	112 664	110 451	131 213	139 496
Maskinleige	18 020	26 681	29 895	33 332	43 351
Andre kostnader	74 275	85 015	85 337	98 612	99 477
Faste kostnader	374 640	403 319	412 172	489 450	489 022
Kostnader i alt	730 017	807 342	772 099	918 137	943 869

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 9c Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe V (over 300 daa)
Resultat og balanse

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Driftsoverskot	336 507	250 281	283 480	317 463	303 957
- Renter av aktiva i jordbruket	156 682	105 885	82 325	72 365	105 194
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	179 825	144 396	201 155	245 098	198 764
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	119 173	77 761	108 201	128 176	109 403
Lønsevne i alt	244 876	215 434	277 057	325 628	274 702
Lønsevne per time	70,34	53,30	68,83	78,01	70,24
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsvæ	175 513	126 985	147 675	157 778	154 071
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	336 507	250 281	283 480	317 463	303 957
Driftsoverskot, skogbruk	372	540	-392	-1 983	459
Driftsoverskot, tilleggsnæring	47 677	32 674	37 561	24 401	17 279
Driftsoverskot, anna næring	-880	5 300	43 099	31 447	12 177
Løsinntekt	157 580	164 834	148 759	164 814	208 656
Pensjonar	25 175	20 089	12 896	23 249	12 259
Sjukepengar	15 186	60	6 083	2 573	3 624
Andre kapitalinntekter	36 701	53 750	12 459	532	5 053
Arbeid nyanlegg	17 782	22 753	6 380	14 201	22 584
Renteinntekter	7 752	7 059	8 942	3 074	3 709
- Renteutgifter	96 573	60 289	49 794	53 412	69 363
- Kår	10 948	6 818	6 010	7 257	6 776
Nettoinntekt	536 332	490 233	503 462	519 101	513 619
Privatforbruk eks. skatt	353 053	350 091	336 442	368 336	401 556
Skatt	128 709	133 268	108 330	102 553	121 443
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	157 383	231 679	235 126	184 609	175 296
Andre krav	148 880	122 670	117 561	107 618	124 743
Omløpsmidlar jordbruket	197 528	165 452	166 577	207 765	205 339
Omløpsmidlar skog		1 040	918	500	333
Omløpsmidlar tilleggsnæring	471	4 000	1 765	2 734	
Omløpsmidlar anna næring	60 499	53 825	43 768	44 078	32 746
Omløpsmidlar i alt	564 761	578 667	565 714	547 304	538 457
Anleggsmidlar jordbruk	2 003 727	2 061 450	1 939 643	2 228 108	2 473 180
Anleggsmidlar skogbruk	57 615	58 234	53 553	67 191	60 409
Anleggsmidlar tilleggsnæring	122 899	55 678	22 287	26 609	31 002
Anleggsmidlar anna næring	56 105	46 311	88 045	116 187	83 536
Hovudbygning	470 088	549 329	439 838	528 250	496 474
Privat	101 715	78 866	61 121	75 508	136 817
Anleggsmidlar i alt	2 812 148	2 849 868	2 604 486	3 041 854	3 281 419
Eigedeler i jordbruket	2 201 255	2 226 902	2 106 221	2 435 873	2 678 519
Eigedeler i alt	3 376 908	3 428 535	3 170 201	3 589 158	3 819 875
Kortsiktig gjeld	345 392	383 055	425 307	411 045	427 594
Langsiktig gjeld	1 104 968	1 006 292	1 092 174	1 343 579	1 559 025
Eigenkapital	1 926 549	2 039 188	1 652 720	1 834 534	1 833 257

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 10a

**Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
Produksjonstekniske data og oppnådde priser**

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Tal bruk i gruppa	85	78	84	79	68
Alder på brukar	46	45	46	47	47
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn, daa	4,8	6,6	6,4	7,7	7,8
Korn, FEm per daa	378	340	283	265	335
Grovfôr i alt, daa	172,2	178,9	196,5	202,8	238,2
Grovfôr i alt, FEm per daa	415	387	390	368	376
Frukt og bær, daa					
Jorbruksareal i alt, daa	177,3	185,9	203,7	211,1	246,7
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	414	386	387	364	375
Leigd areal, daa	50,9	58,0	62,4	73,4	83,2
Husdyrproduksjon					
Arskyr	14,1	14,6	15,2	15,3	17,6
Omsett kumjolk, liter	78 732	83 941	89 201	90 788	104 469
Mjølkevote	81 487	86 357	90 875	96 565	107 697
Mjolk, per årsku, kg	6 298	6 468	6 659	6 685	6 726
Storfekjøtt, kg omsett	3 060	3 400	3 781	3 728	3 786
Tal grisekull					
Slaktegris, kg omsett		3		2	
Vinterfora sauer	3	4	4	5	5
Kg kjøtt per vf sau	26	20	24	22	24
Ull, kg omsett	20	18	18	22	24
Mjolk per årsgeit, kg					
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 030	2 025	1 972	2 056	2 175
Ektefelle	334	327	319	297	371
Barn under 17 år	16	15	6	11	18
Sum familie	2 380	2 367	2 297	2 365	2 564
Leigd arbeid	486	423	431	457	422
Leigd arbeid, ubetalt	229	278	256	230	246
Timar jordbruket	3 095	3 068	2 983	3 052	3 232
Timar skogbruket	59	55	44	43	41
Timar nyanlegg	69	31	82	43	75
Oppnådde priser, kr per kg / ltr					
Bygg	1,71	1,63	1,48	1,61	1,62
Havre					
Kumjolk, liter	3,52	3,46	3,43	3,46	3,46
Kukjøtt	25,30	26,38	27,98	28,83	29,33
Anna storfekjøtt	30,35	31,14	33,18	34,20	34,82
Smågris, kr per stk					
Svinekjøtt, slaktegris		21,00		36,63	
Sau- og lammekjøtt	28,09	27,00	26,03	24,50	27,78
Ull	33,85	32,91	31,07	32,44	32,59
Geitemjolk, liter				5,44	
Egg					

Tabell 10b

Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Korn	2 741	2 987	1 845	2 325	3 053
Frukt	6	5			
Andre planteprodukt	6 680	5 044	7 525	10 358	10 823
Planteprodukt	9 426	8 035	9 370	12 683	13 876
Storfe, mjølk	277 191	290 115	305 583	314 223	361 764
Støfe, livdyr	11 652	11 051	15 463	19 037	19 763
Kuslakt	36 005	41 162	44 059	48 786	56 771
Annet storfeslakt	59 783	63 370	66 775	73 443	73 476
Smågris			571		
Slaktegris		57		79	6
Purker og rånar	2 153		1 726	3	
Sau, livdyr og slakt	2 195	2 515	3 071	2 786	3 818
Ull	602	607	558	769	776
Fjørfe, egg	7				
Fjørfe, livdyr og slakt	19				
Andre innt. husdyrhald	37	1 504	187	248	260
Husdyrprodukt	389 646	410 380	437 993	459 374	516 633
Areal- og kulturlandskapt tillegg, grovfôr	62 120	64 551	68 119	31 766	34 126
Areal- og kulturlandskapt tillegg, korn	1 524	2 338	2 600	1 404	1 904
Kulturlandskapsstilskot				37 752	41 729
Prod. tillegg, husdyr	65 320	68 289	72 100	67 981	71 656
Botnfrådrag	-6 346	-6 077	-6 000	-5 627	-5 147
Ref. avløysarutgifter	53 161	40 366	42 247	42 207	45 621
Drifts-, grunn og distr.tilskot	110 769	103 692	104 549	98 597	103 225
Andre tilskot og trygder	5 573	5 780	6 271	7 970	10 453
Leigeinntekter traktor og reiskap	4 881	6 408	6 776	6 654	7 059
Traktor i skogen	2 515	2 325	2 136	2 270	1 534
Anna	326	174	1 344	51	1 120
Produksjonsinntekter i alt	698 914	706 261	747 504	763 082	843 788
Kraftfôr	125 368	129 370	136 436	136 951	148 625
Andre fôrkostnader	5 242	8 420	6 652	8 271	10 250
Såvarer	2 595	2 706	2 609	2 839	3 371
Handelsgjødsele og kalk	21 609	21 548	24 369	23 422	30 920
Konserveringsmidlar	5 949	6 614	6 406	6 079	7 427
Kjøp av dyr	13 051	9 036	14 094	10 571	17 057
Forbr.art. og diverse	32 392	36 865	40 586	41 683	51 598
Variable kostnader	206 204	214 558	231 152	229 818	269 248
Leigd arbeid	58 601	57 375	60 409	60 112	61 041
Drivstoff	9 756	10 671	11 085	12 870	18 182
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	4 276	2 793	4 304	4 876	7 677
Vedl. hald driftsbygningar	16 807	18 864	19 534	22 697	21 688
Vedl. hald traktor og maskiner	32 048	35 665	37 384	36 873	35 679
Avskrivningar	77 284	77 721	77 667	78 491	82 233
Maskinleige	9 487	14 176	17 387	18 101	22 847
Andre kostnader	54 178	61 329	65 067	70 117	77 338
Faste kostnader	262 436	278 595	292 837	304 138	326 686
Kostnader i alt	468 640	493 153	523 989	533 955	595 934

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 10c Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
Resultat og balanse

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Driftsoverskot	230 274	213 108	223 515	229 126	247 854
- Renter av aktiva i jordbruket	83 753	59 798	52 577	40 010	61 702
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	146 520	153 310	170 938	189 116	186 152
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	103 614	106 940	123 533	134 458	122 224
Lønsevne i alt	205 121	210 686	231 347	249 228	247 193
Lønsevne per time	66,28	68,68	77,54	81,67	76,49
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsvæ	153 227	145 912	163 298	162 761	162 147
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	230 274	213 108	223 515	229 126	247 854
Driftsoverskot, skogbruk	818	689	2 051	499	-344
Driftsoverskot, tilleggsnæring	17 188	16 114	25 421	28 602	22 296
Driftsoverskot, anna næring	5 000	5 080	5 249	10 184	3 396
Løsinntekt	141 958	159 875	188 821	195 200	208 402
Pensjonar	16 413	13 630	15 019	27 278	22 375
Sjukepengar	7 815	11 531	9 748	2 530	4 288
Andre kapitalinntekter	3 179	15 587	44 819	13 332	25 303
Arbeid nyanlegg	9 455	4 377	11 564	6 260	10 859
Renteinntekter	13 048	8 123	4 743	4 253	7 361
- Renteutgifter	51 409	45 071	32 106	32 220	39 644
- Kår	6 024	5 410	5 722	5 545	5 445
Nettoinntekt	387 715	397 632	493 123	479 500	506 702
Privatforbruk eks. skatt	277 736	293 837	305 591	329 662	351 483
Skatt	107 446	116 258	129 534	121 181	133 223
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	209 778	210 054	268 544	314 570	334 291
Andre krav	83 517	86 334	105 803	112 407	116 355
Omløpsmidlar jordbruket	111 718	110 636	113 947	112 644	128 347
Omløpsmidlar skog	639	265	760	1 110	973
Omløpsmidlar tilleggsnæring	962	51	48	258	147
Omløpsmidlar anna næring	99 291	97 774	175 217	154 462	150 063
Omløpsmidlar i alt	505 905	505 114	664 318	695 452	730 175
Anleggsmidlar jordbruk	1 128 705	1 093 394	1 238 830	1 234 107	1 486 076
Anleggsmidlar skogbruk	40 285	42 893	42 723	49 235	38 681
Anleggsmidlar tilleggsnæring	42 398	35 398	40 238	44 254	47 113
Anleggsmidlar anna næring	17 515	19 547	15 854	15 858	9 961
Hovudbygning	415 638	428 741	461 280	428 489	456 921
Privat	74 902	79 770	125 688	118 715	119 193
Anleggsmidlar i alt	1 719 443	1 699 744	1 924 613	1 890 659	2 157 944
Eigedelar i jordbruket	1 240 424	1 204 029	1 352 777	1 346 752	1 614 423
Eigedelar i alt	2 225 347	2 204 858	2 588 930	2 586 111	2 888 119
Kortsiktig gjeld	207 735	203 078	245 008	215 958	230 982
Langsiktig gjeld	699 613	718 455	838 093	826 825	977 634
Eigenkapital	1 317 999	1 283 325	1 505 829	1 543 328	1 679 504

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 11a

**Vestlandet, driftsformer, sauehald
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar**

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Tal bruk i gruppa	20	19	17	18	16
Alder på brukar	47	46	47	47	49
Arealfordeling og avling per dekar					
Potet, daa	0,2	0,2	0,1	0,2	0,4
Potet, kg per daa	886	886	1 250	857	664
Grovfôr i alt, daa	113,4	127,9	132,9	147,5	158,5
Grovfôr i alt, FEm per daa	261	244	255	246	244
Frukt og bær, daa	0,1	0,1			0,1
Jorbruksareal i alt, daa	117,0	128,3	133,3	147,9	159,0
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	261	244	255	246	244
Leigd areal, daa	17,7	22,1	34,9	50,7	57,3
Husdyrproduksjon					
Arskyr					
Omsett mjølk, liter					
Mjølkekvote					
Mjølk, per årsku, kg					
Storfekjøtt, kg omsett					
					15
Vinterfora sauer	81	88	96	101	103
Gagnslam per vf sau	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
Sau / lammekjøtt, kg omsett	1 795	1 856	2 243	2 530	2 664
Kg kjøtt per vf sau	23	22	22	26	25
Ull, kg omsett	354	411	476	496	481
Mjølk per årsgeit, kg					
Arbeidsforbruk, timar					
Brucar	1 157	1 195	1 245	1 394	1 351
Ektefelle	317	271	282	275	276
Barn under 17 år	4	1	3	32	35
Sum familie	1 478	1 468	1 531	1 702	1 662
Leigd arbeid	189	208	210	218	237
Leigd arbeid, ubetalt	118	178	144	71	85
Timar jordbruket	1 785	1 854	1 885	1 991	1 984
Timar skogbruket	19	37	26	30	18
Timar nyanlegg	10	37	29	8	0
Oppnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg					
Havre					
Kumjølk, liter					
Kukjøtt					
Anna storfekjøtt	33,00				32,00
Lammekjøtt	33,48	33,50	32,10	31,43	34,65
Saukjøtt	14,33	14,74	13,22	12,25	13,96
Sau- og lammekjøtt	28,98	29,62	27,55	27,10	30,32
Ull	34,46	33,26	31,59	31,89	33,25
Geitemjølk, liter					
Egg					

Tabell 11b Vestlandet, driftsformer, sauehald
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Korn					
Frukt	14	14			26
Andre planteprodukt	2 071	1 522	1 489	5 317	5 488
Planteprodukt	2 084	1 536	1 489	5 317	5 514
Storfe, livdyr					
Kuslakt		-342			
Annet storfeslakt	257			356	80
Smågris					
Slaktegris					
Purker og rånar					
Sau, livdyr og slakt	46 695	55 673	59 222	72 201	84 871
Ull	13 732	13 415	13 320	14 897	15 683
Geit, livdyr og slakt	12	42	47	89	160
Fjørfe, egg	105	316	29	28	31
Fjørfe, livdyr og slakt	72	-15	13	-79	-2
Andre innt. husdyrhald	-101	308	4 496	2 229	860
Husdyrprodukt	60 773	69 397	77 128	89 720	101 683
Areal- og kulturlandskaptillegg, grovfôr	42 123	43 124	47 996	24 647	25 779
Areal- og kulturlandskaptillegg, korn					
Kulturlandskapstilskot				25 922	26 433
Prod. tillegg, husdyr	41 212	42 830	50 904	52 533	55 884
Botnfrådrag	-6 250	-6 000	-6 000	-5 500	-5 500
Ref. avløysarutgifter	22 995	21 277	23 590	26 443	29 767
Drifts-, grunn og distr.tilskot	14 360	14 436	17 422	19 565	21 026
Andre tilskot og trygder	19 499	21 864	27 176	29 645	35 527
Leigeinntekter traktor og reiskap	668	376	2 088	1 342	2 690
Traktor i skogen	689	489	535	1 075	469
Anna		44	118	239	313
Produksjonsinntekter i alt	198 153	209 373	242 447	270 947	299 584
Kraftfôr	16 995	17 346	19 570	24 982	26 268
Andre fôrkostnader	2 053	5 098	2 612	3 467	6 867
Såvarer	770	1 473	915	921	1 424
Handelsgjødsele og kalk	7 083	7 541	8 210	8 744	9 663
Konserveringsmidlar	2 025	2 421	1 699	2 501	1 108
Kjøp av dyr	1 792	1 102	3 721	2 767	631
Forbr.art. og diverse	11 212	14 559	12 841	16 903	19 144
Variable kostnader	41 929	49 539	49 567	60 286	65 104
Leigd arbeid	24 002	26 183	30 110	29 782	33 753
Drivstoff	4 115	4 247	5 915	7 289	7 638
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	2 043	1 117	1 748	1 707	2 236
Vedl. hald driftsbygningar	9 045	7 272	13 031	10 601	11 709
Vedl. hald traktor og maskiner	17 258	15 381	19 735	19 853	19 866
Avskrivningar	30 342	35 403	37 261	39 143	45 182
Maskinleige	2 923	2 194	4 252	3 693	5 297
Andre kostnader	29 859	29 613	34 793	37 687	38 211
Faste kostnader	119 587	121 410	146 845	149 756	163 891
Kostnader i alt	161 516	170 949	196 412	210 041	228 995

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 11c Vestlandet, driftsformer, sauehald
Resultat og balanse

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Driftsoverskot	36 638	38 424	46 035	60 906	70 589
- Renter av aktiva i jordbruket	37 416	28 054	22 140	16 700	23 936
Familiens arb. forteneste ¹⁾	-778	10 370	23 894	44 206	46 653
Familiens arb. forteneste per årsverk	-899	11 624	26 319	46 001	49 270
Lønsevne i alt	23 223	36 554	54 005	73 989	80 405
Lønsevne per time	13,01	19,71	28,65	37,16	40,53
Vederlag til arb. og egenkap. per årsvk	52 857	54 905	69 261	77 998	89 443
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	36 638	38 424	46 035	60 906	70 589
Driftsoverskot, skogbruk	814	781	-1 124	-1 535	663
Driftsoverskot, tilleggsnæring	12 284	9 965	15 355	28 874	25 495
Driftsoverskot, anna næring	3 334	16 389	43 300	23 995	22 546
Løsinntekt	343 029	353 698	337 996	354 823	418 308
Pensjonar	20 755	14 081	8 225	9 703	11 003
Sjukepengar	1 988	827	645	1 081	
Andre kapitalinntekter	7 261	4 436	5 403	3 352	3 257
Arbeid nyanlegg	1 335	5 072	4 151	1 199	
Renteinntekter	13 209	7 253	6 536	2 759	4 641
- Renteutgifter	22 052	20 289	10 534	16 173	21 081
- Kår	5 945	6 229	5 386	4 527	5 341
Nettoinntekt	412 650	424 408	450 601	464 458	530 080
Privatforbruk eks. skatt	291 679	295 457	329 136	359 534	408 288
Skatt	122 248	121 296	129 497	128 429	148 903
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar/bankinnskot	248 744	229 144	230 798	228 699	235 415
Andre krav	19 687	18 243	46 922	98 788	85 035
Omløpsmidlar jordbruket	27 781	25 459	23 401	25 895	28 260
Omløpsmidlar skog	873	1 839	2 221	431	
Omløpsmidlar tilleggsnæring					
Omløpsmidlar anna næring	61 336	49 438	72 470	45 489	86 815
Omløpsmidlar i alt	358 420	324 123	375 812	399 301	435 525
Anleggsmidlar jordbruk	503 784	544 311	522 359	549 832	579 794
Anleggsmidlar skogbruk	6 930	7 151	9 884	9 845	9 387
Anleggsmidlar tilleggsnæring	37 583	37 084	62 915	131 052	127 587
Anleggsmidlar anna næring	4 114	28 817	41 246	35 023	38 549
Hovudbygning	564 251	564 393	536 999	556 268	571 783
Privat	104 065	88 651	94 346	136 071	153 944
Anleggsmidlar i alt	1 220 726	1 270 407	1 267 749	1 418 091	1 481 044
Eigedelar i jordbruket	531 564	569 771	545 760	575 727	608 055
Eigedelar i alt	1 579 146	1 594 530	1 643 561	1 817 392	1 916 569
Kortsiktig gjeld	22 463	22 529	38 510	59 902	40 727
Langsiktig gjeld	303 265	341 446	272 555	488 518	496 817
Eigenkapital	1 253 418	1 230 555	1 332 495	1 268 972	1 379 026

¹⁾ Inkluderer arbeidsforteneste for ubetalt arbeid

Tabell 12a

Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
Produksjonstekniske data og oppnådde priser

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Tal bruk i gruppa	13	15	14	16	18
Alder på brukar	42	41	43	43	43
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	18,0	18,3	9,6	9,1	9,2
Korn i alt, FEm per daa	312	229	147	258	309
Grovfôr i alt, daa	200,0	194,1	190,0	186,4	210,2
Grovfôr i alt, FEm per daa	354	351	369	364	357
Frukt og bær, daa					
Jorbruksareal i alt, daa	218,2	213,5	200,9	195,6	219,4
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	350	341	359	359	354
Leigd areal, daa	118,0	106,7	89,1	77,8	86,0
Husdyrproduksjon					
Arskyr	12,6	14,0	15,0	13,8	15,1
Omsett mjølk, liter	67 861	78 675	82 855	77 811	85 364
Mjølkevote	68 152	77 782	81 744	80 115	90 456
Mjølk, per årsku, kg	6 372	6 388	6 365	6 495	6 307
Storfekjøtt, kg omsett	2 835	3 412	3 177	3 394	3 324
Tal grisekull	37	39	45	50	51
Slaktegris, kg omsett	19 500	21 305	23 104	24 473	24 327
Vinterfora sauer	17	16	6	10	8
Kg kjøtt per vf sau	23	22	22	15	13
Ull, kg omsett	74	38	18	28	22
Mjølk per årsgeit, kg					
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 528	2 609	2 641	2 533	2 484
Ektefelle	304	507	338	573	669
Barn under 17 år	10	18	34	24	53
Sum familie	2 843	3 134	3 013	3 131	3 206
Leigd arbeid	728	693	498	565	520
Leigd arbeid, ubetalt	595	352	512	224	302
Timar jordbruket	4 166	4 179	4 022	3 919	4 028
Timar skogbruket	36	31	40	30	39
Timar nyanlegg	126	179	38	15	53
Oppnådde priser, kr per kg /ltr					
Bygg	1,74	1,67	1,58		1,62
Kveite					
Kumjølk, liter	3,53	3,53	3,52	3,51	3,52
Kukjøtt	25,38	26,92	28,45	30,01	29,55
Anna storfekjøtt	30,08	32,86	33,61	34,96	34,92
Smågris, kr per stk	773	774	673	687	671
Svinekjøtt, slaktegris	21,72	21,52	21,18	20,34	20,63
Sau- og lammekjøtt	27,19	29,38	27,59	25,16	24,35
Ull	22,92	28,36	29,38	33,12	24,78
Geitemjølk, liter					
Egg					

Tabell 12b

Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Korn	6 054	5 357	926		1 581
Frukt					
Andre planteprodukt	16 761	10 630	13 125	9 364	7 822
Planteprodukt	22 814	15 987	14 051	9 364	9 403
Storfe, mjølk	239 672	277 951	291 400	273 341	300 179
Stofe, livdyr	17 269	15 520	15 734	14 508	22 060
Kuslakt	34 702	52 038	44 806	52 245	50 377
Annet storfeslakt	45 270	65 145	46 846	78 326	50 716
Smågris	124 781	120 661	104 525	148 830	149 254
Slaktegris	421 939	486 121	458 825	508 154	512 048
Purker og rånar	76 380	43 048	64 242	68 460	54 191
Sau, livdyr og slakt	8 641	10 377	3 583	4 029	2 985
Ull	1 807	1 168	233	919	697
Fjørfe, egg					240
Fjørfe, livdyr og slakt					12
Andre innt. husdyrhald		8 763	7	29	416
Husdyrprodukt	970 461	1 080 792	1 030 201	1 148 841	1 143 175
Areal- og kulturlandskapt tillegg, grovfôr	66 624	71 048	70 060	31 185	33 227
Areal- og kulturlandskapt tillegg, korn	4 710	6 660	4 627	1 843	2 075
Kulturlandskapt tilskot				36 159	36 790
Prod. tillegg, husdyr	86 626	88 856	93 949	81 688	88 436
Botnfrådrag	-6 000	-5 600	-6 000	-5 500	-5 000
Ref. avløysarutgifter	60 429	47 331	53 104	50 049	51 795
Drifts-, grunn og distr.tilskot	118 669	115 562	115 633	108 887	110 036
Andre tilskot og trygder	6 695	15 225	9 974	8 997	7 511
Leigeinntekter traktor og reiskap	12 895	10 893	13 392	8 059	5 813
Traktor i skogen	1 410	3 107	2 657	1 525	2 735
Anna			960		379
Produksjonsinntekter i alt	1 345 332	1 449 861	1 402 607	1 481 097	1 486 375
Kraftfôr	369 487	417 291	426 784	450 883	470 909
Andre førkostnader	7 014	14 873	6 285	8 344	11 178
Såvarer	5 231	5 120	3 913	3 534	4 226
Handelsgjødsel og kalk	17 990	18 481	17 752	19 073	22 562
Konserveringsmidlar	6 390	7 601	6 526	6 511	6 511
Kjøp av dyr	115 090	149 866	84 448	63 655	63 025
Forbr.art. og diverse	66 319	65 863	74 340	81 718	87 462
Variable kostnader	587 522	679 095	620 049	633 717	665 873
Leigd arbeid	71 008	70 349	77 803	82 067	75 259
Drivstoff	12 078	13 028	14 402	18 113	19 052
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	2 068	3 653	6 378	8 503	5 203
Vedl. hald driftsbygningar	37 172	29 593	23 184	34 891	34 153
Vedl. hald traktor og maskiner	53 286	56 492	44 462	48 093	49 664
Avskrivningar	117 167	139 818	141 118	145 530	154 021
Maskinleige	13 938	17 878	19 217	21 882	67 623
Andre kostnader	83 747	98 735	91 027	104 863	102 902
Faste kostnader	390 464	429 545	417 590	463 942	507 877
Kostnader i alt	977 986	1 108 640	1 037 638	1 097 659	1 173 749

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 12c Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
Resultat og balanse

Resultatregning i jordbruket	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Driftsoverskot	367 347	341 221	364 969	383 438	312 626
- Renter av aktiva i jordbruket	155 625	131 165	109 445	89 425	124 047
Familiens arb. forteneste ¹⁾	211 721	210 056	255 524	294 013	188 578
Familiens arb. forteneste per årsverk	113 620	111 174	133 742	161 685	99 181
Lønsevne i alt	282 730	280 405	378 964	376 080	263 838
Lønsevne per time	67,87	67,10	82,87	98,96	65,50
Vederlag til arb. og egenkap. per årsvr	161 855	141 015	173 841	190 832	148 343
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	367 347	341 221	364 969	383 438	312 626
Driftsoverskot, skogbruk	-1 297	-199	5 081	6 482	1 862
Driftsoverskot, tilleggsnæring	15 325	19 116	16 572	19 556	43 439
Driftsoverskot, anna næring	5 155	1 331	17 069	14 877	15 045
Løsinntekt	181 865	189 398	234 943	241 687	232 635
Pensjonar	25 175	15 009	1 675	480	7 893
Sjukepengar	709	5 483	18 003	13 530	2 266
Andre kapitalinntekter	398	-3 062	10 126	27 254	4 557
Arbeid nyanlegg	17 244	25 094	5 382	2 149	6 688
Renteinntekter	7 637	6 628	1 883	5 393	2 372
- Renteutgifter	99 978	126 624	84 134	79 023	85 195
- Kår	3 572	4 720	5 015	4 715	4 891
Nettoinntekt	516 009	468 674	586 552	631 108	539 296
Privatforbruk eks. skatt	332 564	370 289	365 289	394 941	410 204
Skatt	143 243	127 461	154 210	140 394	134 010
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar/bankinnskot	125 101	133 729	156 307	227 175	144 164
Andre krav	101 808	78 114	67 226	69 421	76 226
Omløpsmidlar jordbruket	208 649	218 445	202 681	234 619	249 349
Omløpsmidlar skog	712	1 657	1 632	906	931
Omløpsmidlar tilleggsnæring	471	2 000			
Omløpsmidlar anna næring	75 491	69 123	46 403	44 360	94 870
Omløpsmidlar i alt	512 231	503 067	474 250	576 482	565 539
Anleggsmidlar jordbruk	2 126 631	2 511 648	2 549 162	2 761 829	2 846 307
Anleggsmidlar skogbruk	65 682	65 741	71 727	41 819	43 312
Anleggsmidlar tilleggsnæring	10 865	11 367	15 006	40 121	82 373
Anleggsmidlar anna næring	592	3 233	1 457	63	9 266
Hovudbygning	451 671	577 270	577 557	637 917	626 296
Privat	151 143	149 946	157 293	145 362	177 752
Anleggsmidlar i alt	2 806 585	3 319 205	3 372 201	3 627 110	3 785 306
Eigedelar i jordbruket	2 335 280	2 730 094	2 751 843	2 996 448	3 095 655
Eigedelar i alt	3 318 816	3 822 273	3 846 452	4 203 592	4 350 845
Kortsiktig gjeld	421 967	456 837	438 805	478 947	547 320
Langsiktig gjeld	1 355 942	1 816 327	1 837 564	1 825 219	1 885 101
Eigenkapital	1 540 907	1 549 109	1 570 082	1 899 426	1 918 424

¹⁾ Inkluderer arbeidsforteneste for ubetalt arbeid

Tabell 13a

Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Tal bruk i gruppa	27	29	27	23	20
Alder på brukar	48	45	46	45	45
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa			4,1	5,1	5,9
Korn i alt, FEm per daa			620	183	248
Grovfôr i alt, daa	183,9	195,2	217,1	208,7	234,7
Grovfôr i alt, FEm per daa	321	314	323	339	319
Frukt og bær, daa		0,1			
Jorbruksareal i alt, daa	184,2	196,1	221,6	214,0	240,8
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	322	314	329	335	317
Leigd areal, daa	73,8	74,0	93,5	85,1	107,5
Husdyrproduksjon					
Arskyr	10,2	10,4	10,4	11,1	11,4
Omsett mjølk, liter	55 412	56 607	57 774	61 830	60 989
Mjølkekvote	55 694	56 531	59 081	61 382	62 247
Mjølk, per årsku, kg	6 309	6 322	6 492	6 422	6 110
Storfekjøtt, kg omsett	1 808	1 785	2 279	2 457	2 292
Slaktegris, kg omsett	42	41	6		
Vinterfora sauer	57	63	65	63	69
Gagnslam per vf sau	1,3	1,4	1,4	1,4	1,5
Sau / Lammekjøtt, kg omsatt	1 541	1 579	1 855	1 884	1 975
Kg kjøtt per vf sau	28	27	30	31	31
Ull, kg omsett	297	343	341	417	317
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 180	2 151	2 307	2 157	2 203
Ektefelle	504	541	553	618	559
Barn under 17 år	18	21	21	36	73
Sum familie	2 702	2 713	2 880	2 811	2 835
Leigd arbeid	562	473	535	546	558
Leigd arbeid, ubetalt	284	275	371	377	380
Timar jordbruket	3 548	3 462	3 786	3 734	3 773
Timar skogbruket	51	67	60	31	24
Timar nyanlegg	103	39		15	39
Oppnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg					
Havre					
Kumjølk, liter	3,50	3,42	3,48	3,46	3,47
Kukjøtt	25,07	27,00	28,12	29,03	29,21
Anna storfekjøtt	30,25	31,52	35,24	36,13	35,94
Smågris, kr per stk					
Svinekjøtt, slaktegris	20,35	19,57			
Sau- og lammekjøtt	29,14	30,69	29,10	27,10	29,88
Ull	34,38	34,86	33,29	33,00	34,12
Geitemjølk, liter					
Egg	11,00		22,72	23,77	18,47

Tabell 13b Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Korn					
Frukt				13	15
Andre planteprodukt	4 619	3 995	5 218	3 662	7 128
Planteprodukt	4 619	3 995	5 218	3 675	7 143
Storfe, mjølk	193 982	193 802	200 868	213 697	211 337
Stofe, livdyr	10 387	10 956	15 477	16 580	20 960
Kuslakt	24 444	31 658	33 235	40 315	29 273
Annet storfeslakt	30 410	34 210	44 147	48 587	48 040
Smågris					
Slaktegris	848	809	405	4	
Purker og rånar			3		
Sau, livdyr og slakt	46 206	52 528	57 807	55 540	71 586
Ull	9 830	12 066	11 406	12 192	10 759
Fjørfe, egg	41	323	301	606	516
Fjørfe, livdyr og slakt	-1	3	-9	42	35
Andre innt. husdyrhald	794	1 211	291	1 297	220
Husdyrprodukt	316 940	337 565	363 932	388 860	392 725
Areal- og kulturlandskapt tillegg, grovfôr	63 598	66 692	71 935	35 027	35 338
Areal- og kulturlandskapt tillegg, korn			1 670	1 033	1 369
Kulturlandskaps tilskot				37 722	40 309
Prod. tillegg, husdyr	70 410	75 197	87 290	83 344	89 863
Botnfrådrag	-6 000	-6 207	-6 000	-5 717	-5 000
Ref. avløysarutgifter	55 585	49 536	50 555	49 936	47 794
Drifts-, grunn og distr.tilskot	105 133	99 027	101 257	97 044	96 708
Andre tilskot og trygder	16 717	21 532	25 626	26 867	30 087
Leigeinntekter traktor og reiskap	8 976	6 485	10 809	6 033	8 309
Traktor i skogen	2 674	2 616	1 265	596	407
Anna	34	111	200	511	385
Produksjonsinntekter i alt	638 686	656 548	713 757	724 930	745 437
Kraftfôr	106 898	114 837	111 829	112 873	119 831
Andre fôrkostnader	5 407	6 420	10 135	6 620	14 892
Såvarer	1 545	2 321	1 662	2 207	3 401
Handelsgjødsele og kalk	19 923	20 932	23 133	26 255	23 331
Konserveringsmidlar	7 827	6 885	7 345	5 574	7 288
Kjøp av dyr	5 493	9 818	21 545	18 182	11 532
Forbr.art. og diverse	32 710	35 451	40 494	41 304	46 383
Variable kostnader	179 804	196 664	216 142	213 015	226 657
Leigd arbeid	66 286	65 961	66 299	72 063	80 207
Drivstoff	10 317	9 495	11 429	14 905	18 709
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	2 587	1 956	3 947	4 724	6 512
Vedl. hald driftsbygningar	19 591	21 254	23 838	26 343	25 865
Vedl. hald traktor og maskiner	33 329	36 291	37 337	39 731	34 473
Avskrivningar	64 021	68 385	68 924	72 163	73 513
Maskinleige	5 047	7 501	9 927	7 696	15 325
Andre kostnader	54 694	60 113	63 657	65 225	65 241
Faste kostnader	255 872	270 956	285 356	302 850	319 846
Kostnader i alt	435 676	467 620	501 498	515 865	546 504

1) Botnfrådraget er fom år 2002 ført på eigen linje.

Tabell 13c Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
Resultat og balanse

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Driftsoverskot	203 010	188 928	212 259	209 065	198 933
- Renter av aktiva i jordbruket	79 449	57 493	45 958	38 969	51 622
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	123 561	131 435	166 301	170 096	147 312
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	76 346	81 157	94 379	98 440	84 538
Lønsevne i alt	189 847	197 396	232 600	242 159	227 519
Lønsevne per time	53,51	57,02	61,44	64,86	60,30
Vederlag til arb. og egenkap. per årsve	129 634	127 461	128 811	132 013	129 181
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	203 010	188 928	212 259	209 065	198 933
Driftsoverskot, skogbruk	2 473	2 307	3 034	778	-451
Driftsoverskot, tilleggsnæring	26 600	26 651	14 598	15 559	31 620
Driftsoverskot, anna næring	3 270	5 243	45 439	44 300	10 623
Løsinntekt	156 126	170 664	124 076	159 832	166 249
Pensjonar	13 343	10 051	19 070	18 716	18 408
Sjukepengar	3 519	15 842	16 444	7 944	12 273
Andre kapitalinntekter	23 686	26 953	14 182	2 491	-78
Arbeid nyanlegg	13 625	5 272		2 037	5 640
Renteinntekter	19 176	16 044	7 612	4 246	6 070
- Renteutgifter	34 376	25 502	22 847	20 153	22 994
- Kår	4 790	6 728	6 178	6 739	5 172
Nettoinntekt	425 663	435 725	427 689	438 077	421 122
Privatforbruk eks. skatt	267 711	294 240	284 838	307 119	304 913
Skatt	101 750	108 499	91 137	105 171	103 606
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar/bankinnskot	375 550	435 106	481 584	379 094	385 885
Andre krav	67 025	74 903	97 644	87 093	79 390
Omløpsmidlar jordbruket	79 291	76 688	86 295	85 359	82 662
Omløpsmidlar skog	1 437	1 017	1 778	983	700
Omløpsmidlar tilleggsnæring	2 222	3 000	3 222	1 252	1 440
Omløpsmidlar anna næring	66 488	74 964	62 442	32 162	29 778
Omløpsmidlar i alt	592 012	665 678	732 965	585 942	579 855
Anleggsmidlar jordbruk	1 051 527	1 083 274	1 087 350	1 228 769	1 205 035
Anleggsmidlar skogbruk	25 248	25 325	24 430	22 392	12 522
Anleggsmidlar tilleggsnæring	72 638	87 856	35 614	36 559	41 996
Anleggsmidlar anna næring	2 124	8 706	87 773	141 994	72 017
Hovudbygning	434 875	433 890	407 548	429 033	454 543
Privat	76 967	94 337	71 367	85 148	79 667
Anleggsmidlar i alt	1 663 379	1 733 388	1 714 082	1 943 894	1 865 780
Eigedelar i jordbruket	1 130 817	1 159 961	1 173 645	1 314 128	1 287 697
Eigedelar i alt	2 255 391	2 399 065	2 447 047	2 529 836	2 445 635
Kortsiktig gjeld	125 854	129 786	238 246	187 235	178 576
Langsiktig gjeld	551 134	533 804	562 138	620 402	584 044
Eigenkapital	1 578 403	1 735 476	1 646 663	1 722 200	1 683 016

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

**Tabell 14a Vestlandet, driftsformer, frukt
Produksjonstekniske data og oppnådde priser**

Periode	2002	2003	2004	2005	2006
Tal bruk i gruppa	17	16	18	18	21
Alder på brukar	46	48	46	48	47
Arealfordeling og avling per dekar					
Eple, daa	24,6	24,6	22,6	23,0	23,6
Pærer, daa	1,0	1,4	1,7	1,7	2,0
Grovfôr i alt, daa	5,0	5,8	6,9	6,9	6,1
Søtkirsebær, daa	3,5	3,3	2,6	2,3	3,5
Frukt og bær i alt, daa	34,1	35,1	33,8	33,9	35,2
Grovfôr i alt, daa	21,3	20,5	22,2	21,5	22,1
Grovfôr i alt, FEm per daa	278	321	263	281	248
Jorbruksareal i alt, daa	60,7	61,8	61,6	61,5	60,7
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	307	324	265	292	303
Leigd areal, daa	8,2	11,0	12,9	13,1	8,2
Husdyrproduksjon					
Arskyr					
Omsett mjølk, liter					
Mjølkk, per årsku, kg					
Storfekjøtt, kg omsett	138	160	141	177	
Tal grisekull					
Slaktegris, kg omsett					
Vinterfora sauer	19	17	15	14	14
Kg kjøtt per vif sau	26	28	23	26	23
Ull, kg omsett	89	88	64	69	71
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 633	1 674	1 586	1 483	1 462
Ektefelle	297	315	250	253	309
Barn under 17 år	16	19	7	20	36
Sum familie	1 946	2 008	1 843	1 756	1 807
Leigd arbeid	581	466	586	745	1 138
Leigd arbeid, ubetalt	601	386	307	194	247
Timar jordbruket	3 128	2 859	2 736	2 695	3 193
Timar skogbruket	43	33	36	38	15
Timar nyanlegg	15	38	21	15	39
Oppnådde priser, kr per kg / ltr					
Eple kl. I, kr per kg	5,05	7,27	6,02	7,01	5,81
Pærer kl. I, kr per kg	5,60	7,11	5,20	5,24	6,38
Plommer kl. I, kr per kg	12,14	13,86	15,21	16,84	17,07
Søtkirsebær kl. I, kr per kg	33,21	39,86	35,21	41,52	33,71
Kumjølk, liter					
Kuskjøtt					
Anna storfekjøtt	29,95	31,76	35,48	33,25	
Smågris, kr per stk					
Svinekjøtt, slaktegris					
Sau- og lammekjøtt	27,46	31,99	29,52	27,52	26,39
Ull	33,75	32,84	30,54	32,43	33,77

1) Arealfordeling og prisen på frukt er henta frå grunnlagsmaterialet til referansebruksutrekningane

Tabell 14b Vestlandet, driftsformer, frukt
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Korn					24
Frukt	250 892	193 657	259 647	217 180	313 838
Andre planteprodukt	23 679	22 636	19 880	6 952	16 650
Planteprodukt	274 572	216 293	279 527	224 132	330 511
Storfe, mjølk					
Stofe, livdyr					
Kuslakt					
Annet storfeslakt	4 299	4 918	4 475	1 921	50
Smågris					
Slaktegris					
Purker og rånar					
Sau, livdyr og slakt	12 748	14 599	10 473	10 255	9 912
Ull	2 831	2 904	2 124	2 086	2 098
Fjørfe, egg					
Fjørfe, livdyr og slakt					
Andre innt. husdyrhald	174	205	353	201	318
Husdyrprodukt	20 053	22 626	17 424	14 463	12 377
Areal- og kulturlandskap tillegg, grovfôr	8 961	8 130	7 337	3 617	4 063
Areal- og kulturlandskap tillegg, korn					
Kulturlandskapstilskot				10 988	10 754
Prod. tillegg, husdyr	9 978	9 048	10 358	9 283	9 930
Botnfrådrag	-5 294	-6 000	-6 000	-5 500	-5 000
Ref. avløysarutgifter	5 591	4 560	5 722	4 998	8 032
Pristilskot ¹⁾	6 511	4 722	3 783	58 703	79 809
Andre tilskot og trygder	117 220	124 734	110 094	33 306	37 503
Leigeinntekter traktor og reiskap	3 309	4 765	1 343	1 743	4 232
T raktor i skogen	2 271	1 013	1 422	611	453
Anna		10 655	2 167	2 151	2 689
Produksjonsinntekter i alt	443 170	400 546	433 178	358 496	495 354
Kraftfôr	5 871	6 680	4 980	3 756	3 290
Andre fôrkostnader	1 185	558	570	803	542
Såvarer	4 629	9 116	5 332	4 364	6 271
Handelsgjødsel og kalk	4 537	6 838	4 946	5 693	5 609
Konserveringsmidlar	592	1 257	790	461	299
Kjøp av dyr	2 422	1 738	1 367	378	376
Forbr.art. og diverse	33 436	33 207	38 139	29 730	37 737
Variable kostnader	52 672	59 395	56 124	45 185	54 124
Leigd arbeid	41 332	36 087	57 979	56 876	101 478
Drivstoff	5 897	6 295	5 287	6 034	6 753
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanleg	4 630	5 808	5 945	5 836	10 213
Vedl. hald driftsbygningar	5 901	8 235	12 897	12 718	11 314
Vedl. hald traktor og maskiner	18 462	19 770	23 013	25 691	21 152
Avskrivningar	41 869	39 398	39 432	40 452	46 835
Maskinleige	885	3 284	1 441	1 990	1 925
Andre kostnader	38 545	39 522	44 461	43 105	46 244
Faste kostnader	157 519	158 398	190 454	192 703	245 913
Kostnader i alt	210 192	217 794	246 579	237 887	300 036

1) Pristilskot er endra i år 2005.

Tabell 14c Vestlandet, driftsformer, frukt
Resultat og balanse

Periode	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006
Driftsoverskot	232 979	182 752	186 599	120 609	195 318
- Renter av aktiva i jordbruket	39 415	27 350	21 673	16 361	24 690
Familiens arb. forteneste ¹⁾	193 564	155 402	164 926	104 248	170 627
Familiens arb. forteneste per årsverk	140 214	119 765	141 530	98 635	153 265
Lønsevne i alt	234 896	191 489	222 905	161 124	272 105
Lønsevne per time	75,11	66,98	81,48	59,78	85,21
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsvve	157 366	137 396	160 855	117 683	168 530
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	232 979	182 752	186 599	120 609	195 318
Driftsoverskot, skogbruk	-32	714	-861	118	-652
Driftsoverskot, tilleggsnæring	10 576	8 634	-3 229	7 038	11 231
Driftsoverskot, anna næring	35 535	35 732	12 920	23 443	15 473
Løsinntekt	224 683	188 594	249 582	236 836	265 143
Pensjonar	4 134	14 814	4 111	26 018	4 836
Sjukepengar	2 536	4 997	11 766	7 534	13 416
Andre kapitalinntekter	1 261	1 795	4 821	1 824	-2 950
Arbeid nyanlegg	2 018	5 266	2 940	2 159	5 657
Renteinntekter	21 857	17 605	4 154	4 304	10 155
- Renteutgifter	17 397	14 379	14 633	14 391	13 624
- Kår	6 180	6 378	6 841	6 382	4 631
Nettoinntekt	511 970	440 146	451 329	409 111	499 372
Privatforbruk eks. skatt	278 649	300 537	291 554	317 343	318 864
Skatt	123 211	116 724	130 402	96 479	99 535
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar/bankinnskot	472 000	526 374	448 321	488 473	500 935
Andre krav	170 752	116 892	145 789	132 527	129 805
Omløpsmidlar jordbruket	15 116	17 663	14 535	10 738	12 091
Omløpsmidlar skog			1 250		
Omløpsmidlar tilleggsnæring	1 000	500	18 611	21 389	35 619
Omløpsmidlar anna næring	49 198	70 754	74 317	68 493	62 790
Omløpsmidlar i alt	708 065	732 183	702 822	721 621	741 240
Anleggsmidlar jordbruk	541 621	519 040	528 652	536 816	626 448
Anleggsmidlar skogbruk	19 419	19 611	32 237	33 208	12 927
Anleggsmidlar tilleggsnæring	23 760	87 286	107 363	122 973	179 715
Anleggsmidlar anna næring	8 547	7 875	6 044	17 663	3 571
Hovudbygning	413 700	424 841	455 401	467 087	574 155
Privat	127 763	144 029	140 369	179 583	187 957
Anleggsmidlar i alt	1 134 811	1 202 681	1 270 066	1 357 330	1 584 774
Eigedelar i jordbruket	556 737	536 703	543 187	547 554	638 539
Eigedelar i alt	1 842 876	1 934 865	1 972 888	2 078 951	2 326 014
Kortsiktig gjeld	82 671	119 375	64 530	103 871	108 153
Langsiktig gjeld	254 470	237 849	401 546	428 849	425 843
Eigenkapital	1 505 735	1 577 640	1 506 812	1 546 231	1 792 017

¹⁾ Inkluderer arbeidsforteneste for ubetalt arbeid

Tabell 15a

Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe under 15 årskyr.
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Ar	2002	2003	2004	2005	2006
Tal bruk	47	42	42	38	27
Alder på brukar	48	47	47	50	51
Arelfordeling og avling					
Korn, daa		1		1,8	
Grovfôr, daa	128,1	139,6	152,7	159,8	159,4
Anna areal, daa	0,3	0,8	0,6	0,2	0,6
Jordbruksareal, daa	128,4	141,4	153,3	161,8	160
- herav leigd areal, daa	36,3	43,2	49,6	59,2	58,3
Korn, Fem pr daa 1)		218		273	
Grovfôr, FEm pr daa	399	354	355	334	327
Jordbruksareal, FEm pr daa	399	352	354	333	326
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	10,2	10,4	10,8	10,8	11,2
Kumjolk, liter omsett	57133	60126	64204	64613	65961
Mjølkekvote	61047	63435	66176	68105	70261
Produsert mjølk pr årsku, kg	6186	6434	6675	6675	6747
Storfekjøtt, kg omsett	2107	2377	2508	2250	1879
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1916	1862	1827	1933	1937
Ektefelle	352	335	296	192	233
Barn under 17 år	9	16	1	4	22
Sum familie	2277	2213	2123	2129	2192
Leigd arbeid	584	595	588	494	551
Sum timar i jordbruket	2862	2808	2712	2624	2744
Sum timar i skogbruket	46	52	51	38	28
Sum timar tilleggsnæring	32	41	15	21	31
Familiens arbeid på nyanlegg	16	6	104	48	4
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	1128	1334	1429	1474	1378
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg					
Havre, kr pr kg					
Kumjolk, kr pr l	3,47	3,42	3,38	3,41	3,45
Kukjøtt, kr pr kg	25,21	26,06	27,81	28,95	28,91
Anna storfekjøtt, kr pr kg	29,91	31,05	32,5	32,73	32,84
Nettoinvesteringar					
Ar	2002	2003	2004	2005	2006
Jord, grøfter og vassanlegg	-1866	-39	6743	3910	1924
Driftsbygningar	-3475	-6659	57179	18407	-21751
Maskinar og reiskap	-13097	6549	3379	-244	9744
Mjølkekvote (ku og geit)	6829	2855	3112	16269	4363
Sum nettoinvesteringar	-11609	-10392	63655	38341	-5720
1) Inkl. nytta halmavling					

Tabell 15b

**Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe under 15 årskyr.
Produksjonsinntekt og -kostnader per bruk.**

Ar	2002	2003	2004	2005	2006
Korn					
Andre planteprodukt	5 604	3 145	7 496	9 558	8 565
Planteprodukt i alt	5 604	3 145	7 496	9 558	8 565
Storfe, mjølk	198 477	205 399	216 794	220 322	227 428
Storfe, livdyr	13 594	11 148	15 300	19 672	16 728
Kuslakt	25 055	26 384	34 002	28 253	32 893
Anna storfeslakt	36 911	42 047	36 989	34 308	25 066
Andre inntekter, husdyrhald	2 123	5 568	9 775	3 177	6 157
Husdyrprodukt i alt	276 159	290 545	312 861	305 732	308 272
Kulturlandskapstilskot 1)				28 980	26 020
Arealtilskot, grovfôr	49 062	51 684	54 564	26 777	25 851
Arealtilskot, korn		429	439		
Arealtilskot, annet	37	134	134	63	111
Produksjonstillegg, husdyr	49 119	51 682	55 096	51 739	49 860
Botnfrådrag	-6 627	-6 143	-6 000	-5 763	-5 185
Driftstillegg mjølk ku	61 245	58 579	59 000	52 108	52 800
Distriktstilskot storfe	27 996	29 728	31 854	31 541	29 705
Grunntilskot storfe	7 396	3 010	13		
Distriktstilskot sau	214	376	573	429	654
Grunntilskot sau	184	268	501	311	482
Regionale miljøtilskot					1 474
Refunderte avløysarutgifter	44 550	35 709	36 949	34 594	38 305
Andre tilskot	4 710	5 141	5 283	7 870	7 520
Tilskot i alt	237 886	230 596	238 407	228 648	227 596
Leigeinntekt, traktor og reiskap	5 864	6 363	5 833	5 563	3 843
Andre inntekter	88	323	2 497	107	2 664
Produksjonsinntekter i alt	525 601	530 971	567 094	549 608	550 940
Kostnader pr bruk					
Kraftfôr	91 040	94 768	99 089	91 679	93 040
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	3 190	6 569	5 141	6 322	7 768
Såvarer	957	1 406	1 435	1 390	2 116
Handelsgjødsele og kalk	14 729	14 701	16 616	15 886	16 646
Plantevernmiddel	811	1 217	1 242	1 221	1 356
Konserveringsmiddel	5 483	5 544	5 312	5 647	5 237
Andre forbruksartiklar m.v.	22 667	27 133	29 788	27 349	33 352
Kjøp av dyr	12 629	7 859	11 521	6 533	10 567
Sum variable kostnader	151 507	159 195	170 144	156 027	170 081
Leigd arbeid	46 371	47 661	44 850	43 142	47 673
Drivstoff	6 639	7 399	8 496	9 479	9 870
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	3 145	1 903	3 451	3 765	5 314
Vedl.h. driftsbygningar	12 613	15 240	16 864	17 746	17 138
Vedl.h. traktor og maskinar	22 901	26 253	30 315	27 845	25 420
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	2 089	1 957	1 947	2 246	1 547
Avskr. Driftsbygningar	26 715	25 771	26 631	27 185	27 121
Avskr. traktor og maskinar	31 423	32 603	30 064	25 582	20 864
Maskinleige	5 996	6 809	11 966	10 663	12 123
Andre faste kostnader	44 141	52 550	55 161	58 134	63 133
Sum faste kostnader	202 031	218 147	229 745	225 788	230 202
Kostnader i alt	353 538	377 342	399 889	381 815	400 283
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,39	1,51	1,5	1,35	1,35
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,25	1,25	1,27	1,12	1,06
Netto mekaniseringskostnader pr daa	554	531	531	448	439

1) Var tidlegare ein del av arealtilskotet

Tabell 15c

**Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe under 15 årkyr.
Resultatrekning**

Ar	2002	2003	2004	2005	2006
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	172063	153629	167205	167793	150657
- Renter av jordbruksaktiva 1)	59918	43423	37212	26675	35397
Familiens arbeidsforteneste	112145	110206	129992	141118	115260
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	82915	82932	100630	111934	88288
Lønsevne	158516	157868	174842	184260	162933
Lønsevne pr. time	55,39	56,22	64,47	70,23	59,39
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	127919	118654	133147	138123	123435
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv	112407	100029	116783	121576	104080
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	172063	153629	167205	167793	150657
Driftsoverskot, skogbruk	751	978	1339	-1873	-619
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	9226	11908	20549	23704	15990
Driftsoverskot, andre næringar	9266	7541	4381	10500	-1833
Lønsinntekt	170803	201307	238818	259390	258765
Pensjonar og sjukepengar	21595	23335	22397	33742	39439
Gevinst/utbyte verdipapir	-3574	17053	8793	17726	54210
Familiens arbeid på nyanlegg	2087	833	14727	6957	532
Renteinntekter	15281	7790	3541	4465	4317
- Renteutgifter	38128	39714	32231	30095	31993
- Kårutgifte	3927	3919	4437	4585	4228
Nettoinntekt	355442	380739	445082	487723	485238
Privatforbruk ekskl. skatt	269954	284794	309666	336466	335303
Betalte skattar	98950	106593	125418	131076	130374
Balanse og arbeidskapital pr 31.12.					
Kontantar og bankinnskot	240339	200642	268741	282299	285629
Andre krav	62920	81289	95360	93219	82741
Omløpsmidlar, jordbruk	80593	77247	82147	75480	70691
Omløpsmidlar, skogbruk	927	95	526	321	844
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	1739	95	95		
Omløpsmidlar, andre næringar	116955	87464	115440	220956	232102
Omløpsmidlar i alt	503475	446833	562310	672275	672007
Anleggsmidlar, jordbruk	771289	783789	879660	828138	812289
Anleggsmidlar, skogbruk	38014	40446	44005	41197	21958
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	28878	27335	31485	32443	43496
Anleggsmidlar, andre næringar	14855	19761	15536	15500	1073
Privat, hovudbygningar	390378	460575	496243	462276	489492
Privat, anna	69813	81623	138107	148908	139149
Anleggsmidlar i alt	13130227	1413529	1605035	1528463	1507456
Eigedeler i alt	1816702	1860362	2167345	2200737	2179464
Eigedeler i jordbruket	851882	861037	961807	903618	882980
Kortsiktig gjeld	143458	149579	183125	165006	143521
Langsiktig gjeld	501663	631238	808123	763838	692495
Gjeld i alt	645121	780818	991248	928844	836015
Endring i året, kroner	38200	64022	104002	-2365	5897
Eigenkapital	1171581	1079544	1176097	1271893	1343449
Eigenkapitalprosent	64	58	54	58	62
Endring i året (sparing)	398	-3791	57111	156219	15542
Arbeidskapital	360017	297254	379185	507269	528487
Endring i året	-1301	-12699	27639	128235	13438
1) Kalkulasjonsrente	7 %	5 %	4 %	3 %	4 %

Tabell 16a

Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe 15 - 19,9 årskyr.
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

Ar	2002	2003	2004	2005	2 006	
Tal bruk	26	23	29	26	25	
Alder på brukar	43	43	45	44	44	
Arealfordeling og avling						
Korn, daa	0,6	2,6	8,5	3,8	10	
Grovfôr, daa	201,6	188,5	201,0	204,9	231,7	
Anna areal, daa	0,3	0,1	0,5	0,1	0,9	
Jordbruksareal, daa	202,5	191,2	210,0	208,8	242,9	
-herav leigd daa	43,9	45,6	60,0	67,0	91,0	
Korn, FEm pr daa	1)	279	258	387	219	414
Grovfôr, FEm pr daa	418	407	422	399	397	
Jordbruksareal, FEm pr daa	418	405	421	396	396	
Husdyrproduksjon						
Tal årskyr	17,0	17,5	17,3	17,1	17,9	
Kumjøl, liter omsett	94 748	99 371	102 684	101 357	105 647	
Mjølkekvote	95 984	99 523	103 519	100 548	106 867	
Produsert mjøl, pr årsku, kg	6 478	6 483	6 735	6 767	6 675	
Storfekjø, kg omsett	3 593	3 995	4 446	4 257	4 180	
Arbeidsforbruk, timar						
Brukar	2 178	2 254	2 137	2 090	2 274	
Ektefelle	352	232	183	385	446	
Barn under 17 år	23	21	14	23	6	
Sum familie	2 554	2 507	2 334	2 497	2 726	
Leigd arbeid	798	784	746	744	710	
Sum timar i jordbruket	3 352	3 291	3 081	3 241	3 436	
Sum timar i skogbruket	83	71	52	67	59	
Sum timar tilleggsnæring	93	84	98	85	73	
Familiens arbeid på nyanlegg	176	93	62	48	66	
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	658	621	996	916	1 209	
Oppnådde prisar						
Bygg, kr pr kg	0,00	0,00	1,49	0,00	1,66	
Kumjøl, kr pr l	3,58	3,47	3,46	3,49	3,51	
Kukjø, kr pr kg	25,20	26,59	28,19	28,94	29,28	
Anna storfekjø, kr pr kg	30,17	31,03	33,51	35,27	36,28	
Nettoinvesteringar						
Ar	2002	2003	2004	2005	2006	
Jord, grøfter og vassanlegg	1 109	842	-1 475	755	2 336	
Driftsbygningar	215 989	73 095	46 879	-24 668	-3 733	
Maskinar og reiskap	17 402	-11 492	19 985	1 604	11 057	
Mjølkekvote (ku og geit)	19 633	6 464	6 047	37 793	25 472	
Sum nettoinvesteringar	254 132	68 908	71 436	15 484	35 131	

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 16b

**Mjølkeproduksjon. Andre bygder Storleikgruppe 15 - 19,9 årskyr.
Produksjonsinntekter pr bruk**

Ar	2002	2003	2004	2005	2006
Korn	0	0	3 920	0	5 974
Andre planteprodukt	7 305	4 875	5 721	8 397	8 207
Planteprodukt i alt	7 305	4 875	9 641	8 397	14 180
Storfe, mjølk	339 200	344 783	354 958	354 118	370 293
Storfe, livdyr	8 962	10 699	19 047	18 460	24 178
Kuslakt	43 789	52 575	50 692	55 809	54 552
Anna storfeslakt	76 407	74 323	79 396	100 309	92 102
Andre inntekter, husdyrhald	9 777	3 149	2 848	6 338	4 144
Husdyrprodukt i alt	478 135	485 529	506 940	535 034	545 268
Kulturlandskapsstilskot	0	0	0	37 068	40 367
Arealtilskot, grovfôr	72 523	69 560	71 899	33 399	35 205
Arealtilskot, korn	304	278	3 684	609	2 580
Arealtilskot, annet	21	0	125	4	6
Produksjonstillegg, husdyr	78 319	80 100	82 957	76 330	76 310
Botnfrådrag	-6 000	-6 000	-6 000	-5 500	-5 000
Driftstillegg mjølk ku	59 327	59 000	59 000	52 949	52 800
Distriktstilskot storfe	47 164	46 719	51 505	50 183	51 265
Grunntilskot storfe	11 933	4 748	0	0	
Distriktstilskot sau	357	437	373	704	535
Grunntilskot sau	299	445	336	579	421
Regionale miljøtilskot					1 194
Refunderte avløysarutgifter	60 521	44 981	46 127	48 911	51 278
Andre tilskot	4 925	4 721	6 146	7 877	8 357
Tilskot i alt	329 693	304 989	316 154	303 214	315 319
Leigeinntekt, traktor og reiskap	9 270	11 942	7 582	11 673	11 978
Andre inntekter	906	0	275	0	-2 320
Produksjonsinntekter i alt	825 310	807 335	840 592	858 317	884 425
Kostnader pr bruk					
Kraftfôr	154 952	153 550	156 352	163 367	152 824
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	9 165	11 245	7 271	9 861	12 996
Såvarer	3 185	2 673	3 782	2 714	3 209
Handelsgjødsel og kalk	26 410	24 428	27 027	26 728	32 720
Plantevernemiddel	1 831	1 558	2 134	2 093	2 786
Konserveringsmiddel	7 290	9 087	8 296	6 927	7 994
Andre forbruksartiklar m.v.	39 069	39 476	42 478	45 681	49 789
Kjøp av dyr	14 754	7 531	15 391	16 067	19 663
Sum variable kostnader	256 656	249 547	262 732	273 438	281 981
Leigd arbeid	73 464	66 229	75 810	68 234	59 268
Drivstoff	12 546	10 832	11 210	14 319	17 704
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	6 414	3 409	2 613	5 586	8 197
Vedl.h. driftsbygningar	22 983	20 748	16 743	27 667	20 783
Vedl.h. traktor og maskinar	40 589	42 306	38 367	38 385	34 124
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	3 619	3 604	3 056	2 654	2 238
Avskr. driftsbygningar	44 608	50 108	48 386	46 238	41 895
Avskr. traktor og maskinar	43 543	38 621	34 773	42 614	39 735
Maskinleige	11 154	17 956	16 378	16 871	24 699
Andre faste kostnader	61 472	64 881	70 398	74 405	76 335
Sum faste kostnader	320 392	318 693	317 734	336 973	324 978
Kostnader i alt	577 048	568 241	580 466	610 411	606 959
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,35	1,38	1,15	1,31	1,21
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,20	1,08	0,99	1,07	1,10
Netto mekaniseringskostnader pr daa	562	561	486	519	478

1) Var tidlegare ein del av arealtilskotet

Tabell 16c

Mjølkeproduksjon. Andre bygder Storleikgruppe 15 - 19,9 årskyr.
Resultatrekning

Ar	2002	2003	2004	2005	2 006
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	248 262	239 094	260 126	247 906	277 466
- Renter av jordbruksaktiva 1)	107 757	75 565	64 083	49 190	63 608
Familiens arbeidsforteneste	140 505	163 529	196 043	198 716	213 858
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	96 605	108 093	141 137	134 125	130 934
Lønsevne	213 970	229 758	271 853	266 950	273 126
Lønsevne pr. time	63,83	69,82	88,24	82,37	79
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	155 915	157 657	192 450	169 721	168 165
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	144 251	142 085	176 767	155 171	155 472
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	248 262	239 094	260 126	247 906	277 466
Driftsoverskot, skogbruk	2 622	- 229	3 850	5 456	-316
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	35 746	23 006	30 967	31 089	33 333
Driftsoverskot, andre næringar	38	0	0	10 258	12 586
Lønsinntekt	108 648	113 946	175 098	153 525	218 238
Pensjonar og sjukepengar	25 700	37 770	32 846	28 220	14 286
Gevinst/utbyte verdipapir	2 317	3 501	96 600	13 019	5 477
Familiens arbeid på nyanlegg	24 109	13 137	8 904	6 936	9 440
Renteinntekter	9 265	9 026	4 438	4 801	10 091
- Renteutgifter	53 968	33 393	20 378	25 435	36 400
- Kårutgifter	6 257	4 625	5 814	5 180	6 530
Nettoinntekt	396 483	401 233	586 638	470 595	537 673
Privatforbruk ekskl. skatt	272 380	302 488	285 331	293 194	382 177
Betalte skattar	109 987	116 506	135 146	113 124	143 178
Balanse og arbeidskapital pr 31.12.					
Kontantar og bankinnskot	159 658	237 364	332 082	413 547	463 264
Andre krav	113 272	70 301	89 880	126 367	121 361
Omløpsmidlar, jordbruk	129 595	126 709	122 898	128 659	138 379
Omløpsmidlar, skogbruk	96	109	948	2 327	1 135
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	0	0	0	785	400
Omløpsmidlar, andre næringar	44 452	142 022	327 384	96 547	126 817
Omløpsmidlar i alt	447 074	576 505	873 193	768 231	851 355
Anleggsmidlar, jordbruk	1 548 915	1 418 642	1 505 908	1 528 741	1 472 077
Anleggsmidlar, skogbruk	50 956	54 767	45 985	67 362	69 052
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	55 182	20 114	34 551	44 506	58 469
Anleggsmidlar, andre næringar	2 354	0	0	0	0
Privat, hovudbygningar	390 444	286 105	369 369	355 257	390 617
Privat, anna	84 346	81 254	146 755	99 022	112 368
Anleggsmidlar i alt	2 132 197	1 860 881	2 102 568	2 094 888	2 102 582
Eigedeler i alt	2 579 271	2 437 386	2 975 761	2 863 119	2 953 938
Eigedeler i jordbruket	1 678 510	1 545 351	1 628 806	1 657 399	1 610 456
Kortsiktig gjeld	217 088	183 611	209 836	191 988	200 718
Langsiktig gjeld	927 248	696 744	666 465	784 104	892 759
Gjeld i alt	1 144 336	880 354	876 301	976 091	1 093 477
Endring i året, kroner	279 386	110 713	17 188	17 800	66 330
Eigenkapital	1 434 935	1 557 032	2 099 461	1 887 028	1 860 461
Eigenkapitalprosent	56	64	71	66	63
Endring i året (sparing)	58 026	3 938	183 128	133 413	38 945
Arbeidskapital	229 986	392 894	663 357	576 244	650 637
Endring i året	56 089	24 951	30 033	172 759	41 711
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %	4,0 %

Tabell 17a

Mjølkeproduksjon. Andre bygder Storleikgruppe fra og med 20 årskyr.
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

Ar	2002	2003	2004	2005	2 006
Tal bruk	12	13	13	15	16
Alder på brukar	43	42	43	45	45
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	32,9	31,7	22,5	29,5	16,9
Grovfôr, daa	281,0	288,8	328,2	308,4	381,4
Anna areal, daa	0,1	0,1	1,6	2,1	0,8
Jordbruksareal, daa	314,1	320,6	352,2	340,1	399
- herav leigd areal, daa	123,4	127,5	109,4	120,6	113,2
Korn, FEm pr daa	1) 382	364	202	274	259
Grovfôr, FEm pr daa	440	417	397	376	392
Jordbruksareal, FEm pr daa	433	411	383	366	386
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	23,2	23,0	24,3	23,6	28,1
Kumjøl, liter omsett	128 629	133 581	139 886	138 780	167 610
Mjølkekvote	130 134	137 120	142 467	145 960	172 169
Produsert mjølk pr årsku, kg	6 205	6 496	6 514	6 594	6 761
Storfekjøtt, kg omsett	5 635	5 653	6 409	6 555	6 392
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 152	2 144	2 074	2 311	2 421
Ektefelle	226	472	694	412	485
Barn under 17 år	29	0	5	9	31
Sum familie	2 406	2 616	2 772	2 732	2 936
Leigd arbeid	1 045	896	872	1 077	800
Sum timar i jordbruket	3 451	3 512	3 644	3 808	3 737
Sum timar i skogbruket	60	36	25	16	36
Sum timar tilleggsnæring	160	122	248	219	53
Familiens arbeid på nyanlegg	49	2	50	23	210
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	650	665	475	617	665
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg	1,71	1,63	1,45	1,61	1,56
Kumjøl, kr pr l	3,51	3,50	3,45	3,48	3,43
Kukjøtt, kr pr kg	25,60	26,61	27,91	28,61	29,68
Anna storfekjøtt, kr pr kg	31,17	31,40	33,40	33,96	34,00
Nettoinvesteringar					
Ar	2002	2003	2004	2005	2 006
Jord, grøfter og vassanlegg	6 046	597	60 773	1 419	5 675
Driftsbygningar	-22 622	20 601	43 125	-27 483	519 629
Maskinar og reiskap	19 937	-19 995	68 540	-4 485	-3 728
Mjølkekvote (ku og geit)	31 357	6 707	5 213	19 515	9 299
Sum nettoinvesteringar	34 718	7 911	177 651	-11 035	530 876

Tabell 17b

Mjølkeproduksjon. Andre bygder Storleikgruppe fra og med 20 årskyr.
Produksjonsinntekter pr bruk

Ar	2002	2003	2004	2005	2006
Korn	19 411	17 925	3 176	12 246	3 640
Andre planteprodukt	9 579	11 502	11 646	15 784	18 722
Planteprodukt i alt	28 990	29 427	14 821	28 030	22 361
Storfe, mjølk	451 135	467 091	482 299	482 951	575 128
Storfe, livdyr	9 880	11 362	7 995	18 431	17 986
Kuslakt	62 028	68 712	61 751	88 628	100 533
Anna storfeslakt	113 349	112 880	134 852	126 017	126 063
Andre inntekter, husdyrhald	6 019	4 537	1 563	1 429	3 791
Husdyrprodukt i alt	642 411	664 582	688 459	717 456	823 501
Kulturlandskapstilskot	0	0	0	61 163	70 366
Arealtilskot, grovfôr	90 728	97 262	103 477	41 574	46 402
Arealtilskot, korn	10 138	12 154	7 159	6 336	4 060
Arealtilskot, annet	0	43	43	43	47
Produksjonstillegg, husdyr	100 605	101 045	102 819	94 655	101 166
Botnfrådrag	-6 000	-6 000	-6 000	-5 500	-5 313
Driftstillegg mjølk ku	61 479	59 000	59 000	52 800	52 800
Distriktstilskot storfe	65 523	61 275	71 121	70 905	79 740
Grunntilskot storfe	18 167	7 322	0	232	
Distriktstilskot sau	693	300	164	209	485
Grunntilskot sau	692	151	125	190	440
Regional miljøtilskot					2 553
Refunderte avløysarutgifter	70 940	47 245	50 708	49 870	49 129
Andre tilskot	10 165	9 244	8 987	8 176	11 528
Tilskot i alt	423 131	389 041	397 603	380 652	413 404
Leigeinntekt, traktor og reiskap	9 334	10 711	21 829	12 670	11 319
Andre inntekter	0	0	0	0	3 887
Produksjonsinntekter i alt	1 103 866	1 093 760	1 122 712	1 138 807	1 274 473
Kostnader pr bruk					
Krafftôr	195 722	198 382	212 666	205 855	235 864
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	4 778	9 401	10 153	10 455	10 146
Såvarer	7 728	6 965	3 784	6 728	5 742
Handelsjødsel og kalk	38 154	38 574	43 489	36 784	52 194
Plantevernmiddel	2 665	3 819	2 393	2 424	1 554
Konserveringsmiddel	4 866	5 697	5 724	5 702	10 238
Andre forbruksartiklar m.v.	46 199	53 182	60 091	61 923	77 021
Kjøp av dyr	11 013	15 497	19 512	11 275	23 941
Sum variable kostnader	311 125	331 518	357 811	341 146	416 699
Leigd arbeid	74 296	73 095	76 321	89 025	86 371
Drivstoff	15 921	20 955	19 173	18 952	32 956
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 078	4 579	10 829	6 457	10 855
Vedl.h. driftsbygningar	19 855	27 237	34 383	26 625	30 783
Vedl.h. traktor og maskinar	49 368	54 323	58 032	57 123	55 423
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 263	3 883	3 920	3 063	2 249
Avskr. driftsbygningar	47 474	47 697	56 168	55 263	79 159
Avskr. traktor og maskinar	60 965	56 473	59 972	57 086	53 452
Maskinleige	19 546	31 287	37 147	39 075	38 049
Andre faste kostnader	77 683	83 417	85 183	93 041	102 874
Sum faste kostnader	373 450	402 947	441 129	445 709	492 170
Kostnader i alt	684 574	734 465	798 941	786 854	908 869
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,19	1,29	1,25	1,38	1,19
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,26	1,27	1,20	1,24	1,09
Netto mekaniseringskostnader pr daa	517	530	477	505	460

1) Var tidlegare ein del av arealtilskotet

Tabell 17c

Mjølkeproduksjon. Andre bygder Storleikgruppe fra og med 20 årskyr.
Resultatregning

Ar	2002	2003	2004	2005	2006
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskot	419 291	359 295	323 771	351 953	365605
- Renter av jordbruksaktiva 1)	125 103	85 761	76 550	57 881	103113
Familiens arbeidsforteneste	294 188	273 534	247 221	294 072	262491
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	187 601	167 622	148 347	178 891	152898
Lønsevne	368 485	346 629	323 542	383 097	348862
Lønsevne pr. time	106,78	98,70	88,79	100,59	93,36
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	228 666	197 771	180 654	195 874	201355
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	225 363	185 888	168 302	191 804	187229
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	419 291	359 295	323 771	351 953	365605
Driftsoverskot, skogbruk	- 2 827	1 383	337	- 2 085	75
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	29 922	33 422	73 071	49 622	23303
Driftsoverskot, andre næringar	- 953	6 116	19 765	9 258	-2141
Lønsinntekt	101 153	107 275	57 906	104 821	108047
Pensjonar og sjukepengar	31 349	8 754	14 400	22 597	24442
Gevinst/utbyte verdipapir	9 733	16 321	1 417	- 10 177	-110
Familiens arbeid på nyanlegg	6 560	328	7 280	3 320	30504
Renteinntekter	12 500	7 603	9 305	2 767	8234
- Renteutgifter	97 878	83 042	57 863	49 364	57624
- Kårutgifter	13 731	11 618	9 667	8 607	5805
Nettoinntekt	495 119	445 837	439 722	474 105	494530
Privatforbruk ekskl. skatt	319 822	307 748	337 618	375 635	330829
Betalte skattar	135 216	147 047	130 312	110 079	122476
Balanse og arbeidskapital pr 31.12.					
Kontantar og bankinnskot	198 670	192 150	126 171	224 766	214887
Andre krav	99 716	130 997	175 058	136 819	165256
Omløpsmidlar, jordbruk	194 895	190 067	196 714	179 036	209967
Omløpsmidlar, skogbruk	684	1 093	1 093	1 000	938
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	0	0	0	0	0
Omløpsmidlar, andre næringar	148 924	52 795	28 896	86 399	47943
Omløpsmidlar i alt	642 888	567 102	527 931	628 019	938990
Anleggsmidlar, jordbruk	1 618 132	1 537 343	1 803 438	1 751 866	2644963
Anleggsmidlar, skogbruk	26 059	29 793	31 302	38 179	19448
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	67 653	88 492	81 204	73 737	35474
Anleggsmidlar, andre næringar	60 780	53 436	52 248	44 253	40522
Privat, hovudbygningar	569 158	578 248	553 355	469 830	505556
Privat, anna	74 370	71 162	38 568	76 361	96180
Anleggsmidlar i alt	2 416 152	2 358 474	2 560 115	2 454 226	3342143
Eigedeler i alt	3 059 040	2 925 576	3 088 045	3 082 245	3981133
Eigedeler i jordbruket	1 813 027	1 727 410	2 000 151	1 930 901	2854930
Kortsiktig gjeld	439 226	410 361	523 402	386 586	425859
Langsiktig gjeld	981 706	1 038 646	1 317 784	1 060 441	1591424
Gjeld i alt	1 420 933	1 449 008	1 841 186	1 447 026	2017282
Endring i året, kroner	-2 619	10 849	187 601	-19 809	459236
Eigenkapital	1 638 108	1 476 568	1 246 859	1 635 218	1963851
Eigenkapitalprosent	54	50	40	53	49
Endring i året (sparing)	65 858	36 760	18 635	81 331	100469
Arbeidskapital	203 662	156 740	4 529	241 433	213132
Endring i året	64 148	38 232	-101 187	95 862	30268
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %	4,0 %

Forklaring på faguttrykka i tabellsamlinga

Arbeid: Både leigd arbeid og arbeidet til familien vert registrert etter medgått arbeidstid. Born i familien over 17 år som har arbeidd i jordbruket, vert førde som leigd hjelp i rekneskapen. Arbeidet til familien på nyanlegg vert halde utanom produksjonen i jordbruket.

Areal: Jordbruksareal i dekar. Leigd jord er med i dette, men ikkje bortleigd. Overflatedyrka beite vert teke med som redusert areal. Utmarksbeite er ikkje med.

Avskrivning: Verdinedgang på grunn av slitasje og stigande alder. Det blir brukt lineære avskrivningar. (Like stor nominell verdinedgang kvart år).

Driftsoverskot: Produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskotet er den godtgjeringa familien får for innsatsen av eige arbeid, samt for eventuelt ubetalt leid arbeid, og for eigen og lånt kapital.

Eigenkapital: Totale eigedelar minus gjeld.

Eigenkapitalprosent: Viser kor stor del av eigedelane som er finansierte med eigenkapital.

Eigedelar: Også kalla aktiva. Eigedelar i jordbruket er verdsette ut frå bokført verdi, med andre ord innkjøpspris med tillegg av nyanlegg og frådrag for avskrivningar og fråsal.

Familien: Definert som bruker og eventuell ektefelle, samboar eller partner og deira born under 17 år.

Gjeldsprosent: Gjelda til familien i prosent av totalkapitalen, og den syner kor stor del av eigedelane som er finansierte med framand kapital.

Jordbruksfrådrag: Eit frådrag i allminnelig inntekt som vert gitt til skatteytar som har inntekt frå jordbruk og/eller hageverksemd.

Kostnader: Verdien av dei varene og tenestene som er lagt ned (brukt) i produksjonen.

Lønsevne: Arbeidsfortenesta til familien pluss kostnader til leigd arbeid

Nettoinntekt: Driftsoverskot for alle yrkesgreiner, lønsinntekter og trygd, med tillegg av renteinntekter og verdien av familien sitt arbeid på nyanlegg, minus rente- og kårutgifter.

Nettoinvestering: Verdi knytt til kjøp av faste eigedelar som traktor, maskiner og reiskap, driftsbygningar, jord og grøfter, minus avskrivningar, investeringstilskot og verdien av selde eigedelar.

Produksjonsinntekter: Verdien av varer og tenester som er produsert i løpet av året.

Ubetalt leigd arbeid: I driftsrekneskapen vert tidlegare alt arbeid i jordbruket utført av nære slektningar utanom brukarfamilien verdsett etter jordbrukstariff. Differansen mellom kalkulerte lønskostnader og faktisk utbetalt løn, blei sett på som ei gåve til brukarfamilien og kalla gåvearbeid. Frå og med 2002 vart det ikkje lenger sett inn ein verdi på gratisarbeidet. Dette får effekt for nokre resultatmål, som driftsoverskot, familien si arbeidsforteneste og nettoinntekt. Vederlaget til alt arbeid og eigenkapital og lønsevne blir ikkje påverka av denne endringa.

Vederlag til arbeid og eigenkapital: Driftsoverskot og kostnader til leigd hjelp, minus jordbruket sin del av renter på gjeld og kår.

Årsverk: Eit årsverk i jordbruket er sett til 1 845 timar.